

จ.ม. ในอดีตลูกเคยต้องการลาภ ยศ สรรเสริญ ขวนขวายไม่เคยอิมพอ ปัจจุบันลูกตัดแล้วสิ่งเหล่านี้อย่างสิ้นเชิงไม่เคยคิดเสียตายแม้แต่หน่วย หันมาทำงานประกอบอาชีพส่วนตัวอย่างเดียว แต่ก่อนทำงานเท่าไร ๆ ไม่มีความพอ แต่พอรู้ว่าพอแล้วมันกลับยิ่งมากเกินไปที่ตอนยังไม่พอ ทำงานอย่างเดียวก็กลับเจริญก้าวหน้ากว่าทำงานสองอย่างเสียอีก แต่จิตมันกลับไม่ยินดีหรือยินร้าย จิตมันอยู่นิ่ง ๆ เหมือนไม่ต้องการอะไรทั้งสิ้น คล้าย ๆ ลักแต่ทำไปตามหน้าที่ที่ต้องกระทำเท่านั้น แต่ก็ทำด้วยสติ จิตไม่ติดอยู่กับอะไร มองสิ่งของต่าง ๆ เหมือนไม่มีค่า แก้วแหวนเงินทองไม่มีค่าไปหมด เหมือนมันไม่เป็นอะไรสักอย่าง อย่างหลวงพ่อบอกว่าเราไปสำคัญมันหมายเอากันไปเองนั่น เพิ่งรู้ได้ในจิตอย่างนี้เอง ไม่มีอะไรสงสัยอีก

ลูกต้องย้อนกลับมาพูดเรื่องเก่าอีก คือเมื่อก่อนที่ลูกอยากเห็นหลวงพ่อบ้าง เมื่อได้พบแล้วอยากได้รูปหลวงพ่อบูชากราบไหว้ แต่หลวงพ่อบอกไม่ให้ใครถ่ายรูป หารูปหลวงพ่อยากกว่าของมีค่าใด ๆ ทั้งหมด แต่ก็ไม่พ้นความพยายามของลูกไปได้ ลูกไปวัดป่าครั้งแรกคิดว่าจำไม่ผิดแน่ ๆ ลูกเห็นรูปหลวงพ่อบูชาอยู่หน้าศาลา ลูกดีใจมากจึงขออนุญาตในใจถ่ายรูปจากรูปจนได้มาบูชาเป็นรูปสี่ซัดแจ้ว ใส่กรอบกราบไหว้บูชาตลอดเป็นความอบอุ่นใจอย่างหนึ่ง ยิ่งเดี๋ยวนี้ยิ่งรู้สึกอบอุ่นเพราะหลวงพ่อบอกกำลังใจให้ลูกปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งธรรมวิมุตติ

ลูกแสวงหารูปหลวงพ่อบูชากราบไหว้ พอลองพ่อบอกเมตตาได้เห็นหลวงพ่อบอกหนังสือ “รวมเมตตาตามหาคุณ” เสียจนอิมพอ อยากจะขออนุญาตหลวงพ่อบัดรูปจากในหนังสือนำมาใส่กรอบบูชาเพราะรูปใหญ่ดี หลวงพ่อบอกอนุญาตนะเจ้าคะ

เหตุที่รักเคารพหลวงพ่อดุจบิดา ครูอาจารย์ ด้วยศรัทธาเต็มหัวใจเพราะ

ประการแรก หลวงพ่อบอกธรรมะตรงจุดตรงใจเดินทางสายตรง

ประการที่สอง หลวงพ่อบอกดีแต่ใจมาก เทศน์แล้วรู้สึกกิเลสในตัวต้องสยบยอมแพ้ ถ้ายังไม่ลงง่าย ๆ ก็สั่งตั้งที่เดียวจนหมด

ประการที่สาม หลวงพ่อบอกไม่แสดงเหมือนอย่างครูบาอาจารย์อื่น มักชอบแสดงในเรื่องอิทธิฤทธิ์หลงพาคนรัก สวรรค์ ซึ่งคนส่วนมากมักหลงชอบ (แต่ลูกไม่ชอบเลย เพราะไม่เกี่ยวกับการพาสัตว์โลกให้หลุดพ้นได้)

ประการที่สี่ เพราะหลวงพ่อบอกไม่มีการด้นน้ำมนต์ เสกเป่า ไม่แจกเครื่องรางของขลัง (ให้แต่ธรรมะอย่างเดียว)

ประการที่ห้า เป็นเพื่อนบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ลูกจะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของหลวงพ่อบอก จะหาทางหลุดพ้นให้ได้ อยากจะพูดว่าในชาตินี้เสียเลย

หลวงพ่อกะ เมื่อไม่นานมานี้เหมือนกับลูกได้รับคำสั่งจากทางจิตจากองค์หลวงปู่ขาว หลวงปู่ต้องการให้ลูกไปในพิธีพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ อยู่ปฏิบัติธรรมรักษาอุโบสถ ๓ วัน หลวงพ่อเจ้าคะอันนี้จะเป็นความจริงหรือไม่เจ้าคะ หรือลูกเป็นไปเองอย่างไร เพราะเวลาปฏิบัติในบางครั้งเหมือนมีผู้มาเทศน์ธรรมะให้ลูกฟังอยู่ในจิตจิตของลูกถามว่าเป็นผู้ใด ได้รับคำตอบว่า พุทธะ อย่างนี้เสมอ ถ้ามีสิ่งติดขัดใหญ่ ๆ จะได้ฟังเทศน์กัณฑ์ใหญ่ครั้งหนึ่ง เรื่องนี้ลูกไม่เคยบอกผู้ใดเลย แต่ความสงสัยนี้เก็บไว้ก็คงไม่ดีแน่ หลวงพ่อได้โปรดเมตตาชี้แจงแก่ลูกด้วย ผิดถูกอย่างไรลูกจะได้ขอหลวงพ่ช่วยเหลือให้ลูกด้วย เพราะลูกยังด้อยปัญญาจริง ๆ เจ้าคะ

หลวงพ่อกะมีบางคนสนใจธรรมะของหลวงพ่อ ลูกดูแล้วว่าถ้าเขาศรัทธาจริงลูกก็อวดต่อให้เขาไป โดยแจกเป็นธรรมทานตามความประสงค์ของหลวงพ่อ ลูกอวดส่งไปให้...ม่วนก่อน ถ้าแม่ชีสนใจอีกลูกก็จะอวดส่งไปอีก หลวงพ่อคงอนุญาตนะคะ

ตอบ รูปหลวงพ่อนั้นคุณเห็นว่าจะเป็นมงคลด้วยวิธีใดก็ตามแต่คุณพิจารณาเอง

ลาม ยศ สรรเสริญ เป็นปุ๋ยหล่อเลี้ยงของกิเลสวัฏฏ์ เพื่อความยืดยาวถาวรของมัน การรู้เท่าและปล่อยวางโลกธรรมมี ลาม ยศ สรรเสริญ เป็นต้น เป็นทางของวิภู (นิพพาน) ใจเมื่อมีธรรมเป็นเครื่องตมย่อมปล่อยอาหารอันเป็นพิษที่เคยสำคัญว่าเป็นคุณออกโดยลำดับ เมื่อรสแห่งธรรมเข้าบรรจุเต็มหัวใจแล้ว ใจย่อมปล่อยโลกามิสโดยสิ้นเชิงไม่มีเหลือ

ที่รู้ขึ้นในจิตย่อมมีทั้งธรรมของจริง และกิเลสของปลอมแฝงธรรมเกิดได้ด้วยกัน สำคัญที่สติปัญญาระลึกรู้ไตร่ตรองเลือกเฟ้นก่อนเชื่อและก่อนนำออกใช้ จะเป็นผู้รอบคอบไม่หลงกลของกิเลสที่ชอบแฝงธรรมไปทุกระยะของการบำเพ็ญ ธรรมยังหยาบ กิเลสตัวแฝงธรรมก็หยาบ ธรรมละเอียดภายในใจกิเลสแฝงธรรมก็ละเอียดแฝงกันไปตลอด จนกิเลสสิ้นเชื่อแล้วจึงไม่มีอะไรปลอมแปลงแฝงธรรมอีก

สติปัญญาเกิดในใจจากภาคปฏิบัติ เกิดได้ทุกระยะทุกอิริยาบถทุกขณะที่ได้รับสัมผัส หรือไม่ต้องสัมผัสกับสิ่งใดก็เกิดได้โดยลำพังตัวเอง นี่ก็เคยอธิบายให้ฟังแล้ว กระมังในฉบับก่อน สติปัญญาทางภาคปฏิบัติไม่ขึ้นอยู่กับผู้ใดกับอะไร แต่ขึ้นอยู่กับกำลังธรรมภายในใจหนูน ตอนที่มีกำลังโดยลำดับไปแล้ว แต่ตอนต้น ๆ ต้องลากจูงดูไฉนจึงจะเกิดสติปัญญาขึ้นมาได้ ฉะนั้นท่านจึงสอนให้พิจารณาเพื่อสติปัญญาในขั้นเริ่มแรก เมื่อถึงขั้นอัตโนมัติแล้วสติปัญญาย่อมหมุนตัวไปเองกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกไม่มีประมาณ จนสิ้นเหตุสิ้นผลจึงจะหยุดไปเองไม่ต้องบังคับ

เทป ถ้าผู้ควรอดให้ไม่นำไปซื้อขายเพื่อฟังโดยธรรมก็ได้ กรุณาทำซับซ้อนก่อนจะให้ใคร เรื่องการขาย แม้เจ้าตัวไม่ขายแต่มนุษย์หัวแหลมมันมีอุบายหลอกและ

นำไปขายได้ จึงควรระวังอยู่เสมอกับแต่ละรายที่จะปลงใจอัดให้เขา (หลวงพ่อกำลัง
หวนหวน-เทป)

ถาม การรู้จักปล่อยวางทำให้ลดความเหน็ดเหนื่อยลงมาก แต่ก่อนนั่งยัดมันก็เหนื่อย
แทบตาย เดี่ยวนี้ความโง่คลายลงก็สบายขึ้น ลูกค่อย ๆ คลายความโง่ออกรอบด้านทั้งที่
บ้านและที่ทำงาน

ตั้งแต่ปลายเดือน พ.ค.ถึงขณะนี้ก็มีชีวิตวิ่งเข้าออกโรงพยาบาลช่วยดูเพื่อน ๆ ผู้
ที่ร่วมทำบุญมากับลูกเสมอ เดี่ยวนี้พอป่วยมากยอมสวมนต์และภาวนามากขึ้น แต่
ก่อนก็ตามเรื่องตามราว

ตอบ การปล่อยวางความยึดมั่นในวัตถุและอารมณ์ต่าง ๆ เป็นจุดมุ่งหมายของศาสนา
ธรรมโดยแท้ แม้ธาตุขันธ์ยังต้องอาศัยสิ่งเหล่านั้นอยู่ก็ไม่จำเป็นต้องยึดถือแบกหามเสียจน
หนักอึ้งตลอดเวลาจนหาความอิสระทางจิตใจไม่ได้ คนเราย่อมเป็นทุกข์กันตรงนี้มีได้
เป็นทุกข์เพราะความไม่มีกินมีใช้ แต่เป็นทุกข์เพราะมีมากน้อยเท่าไรก็ยึดมั่นอย่าง
เหนียวแน่นต่างหาก ลูกศิษย์พระพุทธรู้จักจะมีทางรู้และปล่อยวางภาระคือความยึดถือ
เหล่านั้นได้โดยลำดับและได้โดยเด็ดขาด นอกนั้นแทบไม่มีและไม่มีทางปล่อยวางได้ นี่
เป็นความจริงตามหลักธรรม

ถาม ดิฉันเป็นครูสอนอยู่ที่...ได้อ่านหนังสือ..ซึ่งมารดาอ่านเป็นประจำ และได้ทราบ
จากมารดาว่า ที่วัดของพระคุณท่านมีโกฟ้าเดินจงกรม ดิฉันเขียนจดหมายมารบกวน
เพื่ออยากจะเรียนถามท่านว่า ที่วัดยังมีโกฟ้าเดินจงกรมจริงหรือไม่ และอยากทราบ
ประวัติของโกฟ้าว่ามีความเป็นมาอย่างไร

ตอบ ทำไมอยากเห็นอยากทราบโกฟ้าเดินจงกรม แต่คนทำไมไม่อยากเห็นไม่อยาก
เดินจงกรม หรือถูกตัวชี้เกียจ ตัวไม่เชื่อธรรมขวางทางก้าวขาไม่ออก

ถาม นานแล้วที่ดิฉันมิได้มีโอกาสมากราบท่านอาจารย์ แต่ก็ได้ระลึกถึงท่านอาจารย์
ด้วยความเคารพอยู่เสมอ รู้สึกเสียดายเมื่อทราบว่าท่านอาจารย์มากรุงเทพฯ แล้วไม่
ทราบ ขาดโอกาสที่จะได้นมัสการท่านอาจารย์

ตั้งแต่ตุลาคมปีที่แล้ว ดิฉันได้เจ็บล้มลูกคลุกคลานมาเป็นเวลาหลายเดือน ยังไม่
ทันได้ฟื้นดีก็มาโดนรถอุบัติเหตุซ้ำเติมระหว่างทางไปโคราช เมื่อวันที่ ..นี้ บุญที่รอด
ตายอย่างไม่ช้า ก่อนเกิดอุบัติเหตุดิฉันได้เกิดสังหรณ์ใจว่าเราอาจจะไม่ถึงโคราช เลย
ภาวนาว่าหากจะเกิดจริง ขอบุญทั้งหลายและคุณของพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์
ได้โปรดช่วยให้ทุกคนปลอดภัย เราเดินทางด้วยกัน ๔ คน จะไปทำการอบรมผู้นำ
เกษตรกร พระได้ช่วยเราทั้ง ๔ คน เพียงชั่ว ๆ โน ๆ กันนิดหน่อยเท่านั้น แต่รพ

ในขณะนี้ดิฉันมีจิตที่อ่อนแอมาก อ่อนแออย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มีแต่ความ
เกียจคร้าน เบื่อหน่ายในทุกอย่างแม้กับการปฏิบัติธรรม มีแต่สติตามความรู้สึกต่าง ๆ
แต่ไม่มีพลังบังคับให้ใจทำในสิ่งที่เคยทำได้ แม้แต่เขียนจดหมายถึงอาจารย์ก็เช่นกัน
กว่าจะบังคับให้มือจับปากกาขึ้นเขียนนั้นก็กินเวลาหลายวัน

ท่านอาจารย์เจ้าคะ อะไระที่เกิดขึ้นกับดิฉัน จะเป็นเพราะดิฉันไม่รักษาสัจจะที่
ว่าจะปล่อยวางทุกอย่างหลังจากทำโครงการ.....เสร็จ หรือเป็นเพราะเรื่องของเวรกรรม
สำหรับเรื่องงานนั้นดิฉันคิดว่าขยายเวลาออกไป เพราะงานช่วยส่วนรวมที่ยากจนกำลัง
เดินดี กำลังได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย อย่างนี้เป็นการเสียสัจจะไหมคะ ขอ
ท่านอาจารย์ได้โปรดเมตตาให้แสงสว่างด้วยค่ะ

ตอบ ความท้อถอยอ่อนแอ หมดกำลังใจในกิจการที่ชอบที่ดี นั้นคือความพ่ายแพ้
กิเลสภายในใจ ถ้าขึ้นปล่อยให้มารนี้ควบคุมบังคับจิตใจไปนานเท่าไรก็ยิ่งจะเสีย
มากเท่านั้น ปราศญ์ท่านเป็นกังวลด้วยจิตคิดที่กลัวนี้ แต่กิเลสมารเตรียมตบมือและ
กินเลี้ยงกันที่มันทำงานได้ผลเกินคาดบนหัวใจชาวพุทธลูกศิษย์พระกรรมฐาน

เรื่องกรรมเวรและสัจจะใด ๆ ที่ถามไปก็หมดกำลังใจที่จะชี้แนะ หากชี้แนะไปก็
กลัวว่ากิเลสจะเก็บทั้งลงตะกร้าหรือเผาไฟเสียหมด เจ้าของจะยังไม่ได้อ่าน

เมตตาด้วยความกังวลและหมดกำลังใจที่จะช่วยได้ ถ้าเจ้าตัวไม่พยายามช่วยตัว
เอง

ขรัวอ่อนใจ

ถาม หลวงตาคะหลวงตาแก่แล้ว อาพาธบ่อยด้วย หนูคิดดูก็เป็นห่วงทั้งอาการของ
หลวงตา และเป็นห่วงทั้งผู้มีวิญญูณครองสิ่งทั้งมวลที่หวังพึ่งบารมีขององค์ท่านขณะนี้
และที่ยังไม่ถึง ทั้งผู้ที่อาจสำเร็จในความเพียรขึ้นใดขั้นหนึ่งก็คงจะมีอีกมาก ตลอดทั้ง
ผู้สนใจใคร่ธรรมเริ่มแรก

หลวงตาคะ หนูเคยได้อ่านพระธรรมเทศนาของหลวงตาในหนังสือเล่มหนึ่ง หนู
ขอล่าวโดยสรุปใจความว่า พระอรหันต์ท่านจะมีชีวิตอยู่หรือละชั้นธัมมก็มีค่าเท่ากัน
สำหรับองค์ท่าน แต่ถ้าองค์ท่านมีชีวิตอยู่จะเป็นประโยชน์สำหรับสัตว์โลกมาก ข้อความ
นี้สะดุดใจหนูมากค่ะ และหนูเคยศึกษาได้ความรู้จากผู้มีพระคุณท่านหนึ่งว่า พระ
อรหันต์สามารถต่อธาตุต่อชั้นขององค์ท่านได้ โดยเจริญอิทธิบาทภาวนา หนูดีใจมากที่
รู้เรื่องนี้จะได้ถือโอกาสรอบคอบไว้มาก่อน เพราะอนาคตจะเป็นอย่างไรแค่ไหน คนโง่
อย่างหนูไม่อาจทราบได้

หลวงตาคะ องค์ท่านเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตา อุตส่าห์สั่งสอนสัตว์โลกให้
รู้ตาม เพื่อความสงบสุขในจิตใจของเขา แม้องค์ท่านจะชราภาพและอาพาธบ่อยก็ตาม

ทรงมีพระปัญญาอันสูงส่งหายากยิ่งในปัจจุบัน และเป็นองค์ผู้มีความบริสุทธิ์อย่างแท้จริง หนูมีความเคารพบูชาในองค์ท่านและปรารถนาจะให้องค์ท่านมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ คืออย่างน้อยขอให้พระชนมายุขององค์ท่าน ๑๓๐ จึงทรงละชั้นเถิด ถ้าเกินกว่านี้ก็ขอให้ไม่มีประมาณ ทั้งนี้ก็เพื่อยืดเวลายังประโยชน์สุขให้ทั่วทั้งไตรโลกธาตุต่อไปอีก เพราะองค์ท่านเป็นเนื่อบุญอันยิ่งใหญ่ของโลก เป็นหลักชัยของผู้สนใจใคร่ธรรมเพื่อหลุดพ้น เป็นแม่เหล็กดูดของสัตว์โลกให้ละชั่วทำดี เป็นพยานให้ได้ประจักษ์ว่าศีลธรรม บาป บุญ มิได้เสื่อมไปไหนเหมือนบางคนเข้าใจ แต่ยังอยู่คู่โลกตลอดกาลทุกยุคทุกสมัย ผู้ปฏิบัติได้และบรรลुरुณธรรมอันวิเศษยังมีให้เห็นอยู่ หลวงตาอะมากมายนานนี้การสุดท้ายที่บรรยาย

ขอให้หลวงตาผู้เป็นพระชีณาสพเจ้าอันประเสริฐ ได้โปรดเมตตารับอาราธนา นิมนต์ของข้าพระพุทธเจ้าผู้มีเจตนาอันบริสุทธิ์ และเพื่ออันสงสในการสร้างบารมีของข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด

ตอบ จ.ม.อิทธิบาททราบแล้ว รวากับนำภูเขาทิ้งลูกมาให้หลวงตา ซึ่งมีกำลังเท่าอึ้งอ่าแบกหามนั้นแล อาจตายในขณะแบกก็ได้ไม่ถึงไหน

คนไม่เคยทำความเพียรเพื่อฆ่ากิเลส ย่อมพูดเรื่องการฆ่ากิเลสได้อย่างคล่องปากไม่นึกกระดากอาย แต่ผู้ทำความเพียรฆ่ากิเลสเช่นพระพุทธเจ้า ทรงสลบ ๓ หน พระอรหันต์ตลอดครูอาจารย์ทั้งหลายท่านรอดตายเดนตาย กว่ากิเลสจะตายได้ครองอรหันต์

ผู้ไม่เคยเจริญอิทธิบาท ก็พูดเรื่องการเจริญอิทธิบาทเพื่ออายุยืนนานได้อย่างคล่องปาก น้ำลายไหล แต่ผู้ทำนเจริญอิทธิบาทซึ่งเป็นผู้รับภาระหนัก ท่านทราบความตื่นลึกหนาบางได้ดี แต่ท่านไม่พูดพาล่าเหมือนนกขุนทองอิทธิบาทในตำรา

การรับแรงทำความดี ซึ่งเป็นการต่อบุญเพิ่มกุศลให้มากมุนขึ้นในขณะที่มีชีวิตอยู่นั้นเป็นความชอบธรรม จึงกรุณาสนใจให้มาก อย่าได้คิดหวังลม ๆ แล้ง ๆ ท้องแห้งเปล่าประโยชน์ตามลมปากนกขุนทอง จะเสียใจภายหลัง จะว่าหลวงตาไม่บอก

เสียใจที่รับแบกภูเขาพระสุเมรุไม่ได้ เนื่องจากเกินกำลัง กลัวตายทิ้งเปล่า ๆ ขอแบกเท่าที่กำลังอำนวยก็น่าจะเหมาะสมแล้ว

ขอให้คุณเจริญอิทธิบาทในบุญกุศลทั้งหลายแทนการขอให้หลวงตาแบก “ภาราหเว ปณฺจกฺขนฺธา” (ชั้นห้าเป็นภาระอันหนัก)

ขรัวตาแบกชั้นห้า

ถาม หนูมีปัญหาที่ต้องการกราบรบกวนหลวงตา หนูคิดอยู่นานเหมือนกัน ไม่ค่อยอยากกราบรบกวนหลวงตา เพราะได้ทราบว่าสุขภาพหลวงตาไม่ค่อยดี แต่สถานการณ์มันเลวลงทุกวัน จึงทำให้หนูตัดสินใจเขียนมารบกวน

หนูและพี่สาวดูแลคุณแม่อายุ ๘๔ กว่าแล้ว ท่านเป็นโรคอัมพฤกษ์ (ร่างกายซีกขวาไม่ทำงาน) มา ๒ ปีแล้ว และเราก็ตัดใจจะดูแลท่านจนกว่าชีวิตท่านจะถึงที่สุด แต่แม่เรียกร้องมากโดยเฉพาะเรื่องกิน คุณแม่ทานตลอดเวลา เรียกให้ป้อนอาหารแทบทุกครั้งชั่วโมง และทานครั้งละคำสองคำก็บอกพอ ท่านเลือกสรรอาหารจนแทบจะหมดปัญญาสรรมาให้ บ่อยครั้งที่ให้อาหารเคยชอบกลับไม่ทาน จะทานอีกอย่างซึ่งไม่ใช่ว่าจะหาได้ทุกครั้งไป เป็นอย่างนี้มาตลอด ๒ ปีจนลูกเบื่อหน่าย เมื่อเบื่อมากเข้าก็กลายเป็นโทษะ ระยะหลังนี้หนูและพี่สาวดูคุณแม่บ่อย ซึ่งทุกครั้งที่ดูหนูก็ไม่สบายใจ เสียใจตนเองทุกครั้ง ตั้งใจว่าจะทำดี ๆ กับท่าน แต่พอเข้าไปหาท่านได้เห็นพฤติกรรมของท่านก็อดโกรธไม่ได้

หลวงตาจะ ทำอย่างไรแม่ถึงจะกวนน้อยลง หรือตอนเด็ก ๆ หนูจะตื้อท่านมาก แต่ท่านเคยเล่าให้ฟังว่า หนูเลี้ยงง่ายที่สุดในบรรดาลูกทั้งหมด หรือชาติก่อน ๆ หนูเคยกวนท่านมาก หนูไม่อยากดู ไม่อยากโกรธแม่เลย หนูกลัวตกนรก และจริง ๆ หนูก็รู้ว่าแม่มีความทุกข์ และหนูก็พยายามช่วยท่าน แต่ท่านไม่ยอมรับรู้อะไรเลย นอกจากท่านจะทำตามต้องการของท่านเท่านั้น ท่านไม่ยอมรอคอยอะไรด้วย ถ้าจะทานอะไรจะต้องนำมาให้ท่านเดี๋ยวนั้น ถ้าไม่ได้ท่านก็จะโวยวายอยู่นั้นจนกว่าจะได้ตามต้องการ พอได้ก็ทานแค่สองคำแล้วสั่งให้เอาไปเก็บ อีก ๑๐-๑๕ นาทีก็จะเรียกทานของอย่างอื่นต่อไป กลางคืนก็ทาน แต่ก่อนเกรงใจไม่เรียกไม่ปลุก เดี๋ยวนี้นั้นท่านเรียกทุกเวลา

หลวงตาได้โปรดชี้แนะหนูด้วย หนูยอมรับว่าหนูเป็นลูกที่ไม่ดี ดูพ่อคุณแม่ (ทั้ง ๆ ที่ไม่อยากดู) หลวงตาจะดูดำหนูก็ได้ค่ะ ขอแต่เพียงช่วยให้แม่กวนน้อยลง เลี้ยงให้ง่าย ๆ หน่อย หรือให้หนูมีใจเยือกเย็นอดทนต่อพฤติกรรมของแม่ได้

หนูกราบขอขมามีหลวงตาด้วย สมาธิหนูตอนนี้ก็ไม่ค่อยได้ความเท่าไร หนูพยายามนำเรื่องแม่มาพิจารณาเหมือนกันก็ยังไม่ได้ผล หนูไม่อยากทำเวรทำกรรมกับพระอรหันต์ของหนู และหนูก็ตั้งใจที่จะตอบแทนพระคุณท่านจนถึงที่สุด

ตอบ แม่เป็นคนป่วย เราเป็นคนดีปกติ ไม่ควรแสดงกิริยาผิดปกติต่อคนไข้ซึ่งไม่ปกติ ในธาตุขันธ์และจิตใจ การขอรับประทานบ่อยและการเอาตามใจตัวเอง นั้นเป็นอาการระบายความทุกข์ทรมานของคนป่วยแต่ละครั้งแต่ละอาการต่อลูก ๆ ผู้เป็นคนดีปกติทางธาตุขันธ์ จึงควรเห็นใจให้ความอบอุ่นแก่ท่าน ท่านหวังพึ่งลูก ๆ ทุกอย่างทั้งเป็นทั้ง

ทุกข์ทั้งตาย ไม่มีที่พึ่งไม่มีที่เรียกร้องนอกจากลูก ๆ ของตนเท่านั้น คนอื่นก็เป็นคนอื่น แม้ก็ทราบว่าเป็นคนอื่น จึงไม่รบกวนใคร ๆ นอกจากลูก ๆ ของตนเท่านั้น

พระคุณของแม่ล้นฟ้าล้นแผ่นดินที่ควรเทิดทูนสุดหัวใจ แต่คุณของความโมโห โทโสความดุด่านั้นไม่มี นอกจากมีแต่โทษล้วน ๆ ของมันเท่านั้น จึงไม่ควรเอาความดุดมาแข่งพระคุณของแม่ต่อไปอีก ที่เป็นมาแล้วก็ควรยอมรับว่าผิดต่อแม่ ความโมโห ความดุดจะได้หมอบหัวลง ไม่โผล่หัวขึ้น แม่พึ่งพานต่อสู้อยู่กับผู้มีพระคุณล้นฟ้าอีกต่อไป อาหารที่หามาให้ท่านไม่ทันหรือหามาไม่ได้ ก็บอกท่านโดยดีว่าไม่ทันไม่ได้ พร้อมกับ การแสดงกิริยานุ่มนวลต่อท่าน สมกับเราเป็นลูกผู้ดีของท่านที่ไว้วางใจในเราจนฝังใจ ชนิดถอนไม่ขึ้น

จงเมตตาท่านสุดหัวใจตลอดไป อย่างน่ายาพิษคือกิริยาไม่ดีและดุดามาเป็นคู่แข่ง พระคุณท่าน และเผลาจนท่านให้แสงตาแสงใจได้ทุกซอกเพราะเราอีกต่อไป

เราชวนท่านตอนอยู่ในท้อง ตกคลอดออกมา เรายังเด็กยังเล็กจนรู้เพียงสาและ ถึงบัดนี้ กวนมาก ยุ่งมาก วุ่นวายมาก ไม่มีใครยุ่งวุ่นวายเกินลูก ๆ ยุ่งวุ่นวายพ่อ-แม่ กรุณาทบทวนให้ละเอียดระหว่างเรากับแม่กวนกัน วุ่นวายกันเรื่อยมา ความดุดความด่าที่เคยมีในตัวเรากับแม่จะไม่ใช่คู่แข่งกันอีกต่อไป จะมีแต่ความเมตตากรุณาอันเป็น ธรรมชาติความชุ่มเย็นล้วน ๆ ต่อกันจนอวสาน

นี่ จ.ม.ปลัดขิก เป็น จ.ม.อัครรรักษ์ ใครยังไม่ได้อ่านอย่าด่วนตาย

ถาม ดิฉันเคยได้ยินและกราบรูปของท่านอาจารย์มานานแล้ว รวมทั้งอ่านหนังสือของท่านอาจารย์บางเล่มที่มี ดิฉันรู้สึกดีมาก เพราะเทศน์แต่ละครั้งจะต้องมีอุปมาให้ดิฉัน คิดอยู่เสมอ

การนั่งสมาธิ ดิฉันจะนั่งทุกวัน ๆ ละประมาณ ๕-๑๐ นาที บางครั้งครึ่ง ชม. (รู้สึกวุ่นวายมากสำหรับการนั่งสมาธิ) แต่ก็ไม่ค่อยจะมีเวลา เพราะทำงานด้วย และลูก ๆ ที่บ้านก็ยังเล็กมากทำให้นั่งไม่ค่อยสะดวก ดิฉันมีปัญหาบางอย่างอยากจะกราบเรียนถามท่านอาจารย์ เพราะปัญหานี้ได้เคยถามพระบางองค์แล้ว ท่านอาจจะเห็นเป็นปัญหาของเด็กกอมมือหรือคนโง่ ถามตอบแล้วไม่ให้ความกระจ่างต่อดิฉันเลย บางองค์ก็ไม่ตอบ ทำให้ดิฉันไม่กล้าถาม เพราะจะแสดงถึงความไม่พยายามของดิฉัน คือให้นั่งนาน ๆ ปัญญาจะมีมาเองเพราะละเอียดอ่อนมาก แต่เหมือนกับว่าดิฉันเป็นคนมีกรรม นั่งเท่าไรก็คิดไม่ออกไม่เกิดปัญญา แต่ดิฉันก็ไม่ทราบจะทำอย่างไร จึงอยากจะเรียนถามปัญหาท่านอาจารย์ดังนี้ค่ะ

๑.พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้น ท่านได้สั่งสอนแต่ให้คนทำดี ละเว้นจากกาม แต่ทำไมพระบางองค์จึงได้เอาสัญลักษณ์ของกามคือ ปลัดขิก มาให้คนกราบ

ไหว้บูชา โดยทำเป็นสัญลักษณ์ใหญ่บ้างเล็กบ้างแล้วแต่จำนวนเงินของผู้บูชา อยากทราบพระพวงนี้เมื่อมรณะไปแล้ว จะได้เป็นโสดาบันหรือพระอรหันต์ได้บ้างหรือไม่ เพราะในพระพวงนี้มีชีวิตอยู่ก็มีแต่ความดั่งในด้านวัตถุนิยม มีแต่คนแห่แหนไปกราบไหว้บูชา

๒.คนเราเมื่อตายไปแล้วก็เหลือแต่ดวงจิตหรือวิญญาณออกจากร่างไป ร่างกายถูกแปรเปลี่ยนไปเป็นธาตุ ๔ ดิฉันข้องใจว่าการได้รับโทษในนรกนั้น ดวงจิตของเราหรือวิญญาณของเราเป็นผู้ได้รับโทษใช้ไหม

๓.ดิฉันได้อ่านหนังสือฉบับหนึ่งว่า ในขณะที่หลวงปู่ตื้อได้มาเข้าทรงคนและรักษาตาให้ชาวบ้าน โดยใช้เทียนปิดหรือจ่อที่ตา ดิฉันไม่แน่ใจนั้นจะเป็นจริงหรือไม่ เพราะหลวงปู่ตื้อเป็นครูบาอาจารย์ที่มนุษย์มีกิเลสอย่างพวกดิฉัน ไม่น่าจะเอาชื่อของท่านมาหากินเลย แต่ก็ไม่แน่ใจว่าใช่หลวงปู่ตื้อหรือไม่และเป็นจริงหรือไม่

ปัญหาของดิฉันมีเพียง ๓ ข้อ ดิฉันหวังอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับคำตอบจากท่านอาจารย์ เพราะในขณะนี้ที่ทำงานดิฉันเป็นคนค่อนข้างเก็บตัว เพราะปัญหาที่ทำงานมีเยอะ ดิฉันเลยมีโอกาสดีกว่าคนอื่นที่ยังพอมีเทปของหลวงปู่สิมบ้าง ท่านอาจารย์เทศก์บ้าง ของท่านอาจารย์เองบ้างเปิดฟัง เลยทำให้จิตใจไม่ค่อยข้างจะยุ่งกับสังคมสมัยใหม่มาก

สุดท้ายนี้ ดิฉันขออวยพรให้ท่านอาจารย์อยู่เป็นที่สักการะกราบไหว้บูชาของประชาชนทั่ว ๆ ไปนาน ๆ ด้วยเทอญ

ตอบ คุณ..ผู้เขียน...จ.ม.ขบขันดี

จ.ม.อัครรรย์ได้รับแล้ว การเทศน์แต่ละกัณฑ์และการเขียนหนังสือแต่ละเล่ม ก็เพื่อผู้ฟังผู้อ่านได้คิดอ่านไตร่ตรองให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น มิได้มุ่งให้สนุกเพลิดเพลินแบบโลก ๆ แต่อย่างใด ผู้ฟังผู้อ่านควรฟังอ่านด้วยความสนใจไตร่ตรองให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

นั่งสมาธิภาวนาแค่ ๕-๑๐ นาที แต่มุ่งผลและความฉลาดล้ำโลกนั้น มันवादกิเลสตัวไม่เอาไหนเกินไป อ่านแล้วอ่อนใจ ท้อใจที่จะสั่งสอนใคร ๆ เพราะไม่คุ้มค่าที่สละตายแสวงธรรมมาสั่งสอนคลังกิเลสตัวซี้เกียจไม่เอาไหน ทุก ๆ คนเกิดกับเวลาเหมือนกันทั้งนั้น นับแต่อยู่ในท้องจนตกคลอดตลอดมาถึงบัดนี้ แต่จะหาโอกาสเวลามาทำความดีภาวนาบ้างไม่มี นั่นคือความจนตรอกจากกิเลสจนหาทางออกไม่ได้แล้วจะว่าไม่เตือน บทเวลาตาย ตายได้ทุกคน ทำไมจึงมีเวลาตายได้ กรุณาตั้งปัญหาถามกิเลสตัวปิดกั้นเวลาบ้าง เพื่อมีทางออกไม่ถูกปิดจนวันตายและตลอดไป

ปัญหาที่คุณถามนั้น พระส่วนมากท่านไม่อาจตอบ เพราะปลัดชิกกับปลัดขบ สองกษัตริย์นี้มีอำนาจมาก มันสามารถเตร็ดเตร่เพ่นพ่านได้ทุกซอกทุกมุมแม้กระทั่งในวัด ในกุฏิพระ ในห้องนอนพระ ไม่เกรงกลัวใคร ๆ ทั้งสิ้น (วิทย์ โทททัศน์ วิดีโอ) เข้าได้ไม่เลือกหน้าชก ใครเก่งเชิญมาต่อกรถ้าอยากบรล้วยชั่วพริบตาเดียว ศาสนาจะสอนอย่างไรก็สอนไป แต่เจ้าปลัดชิกปลัดขบ มันไม่ยอมฟังทำเดียว ชาวพุทธหรือผู้ปฏิบัติธรรมก็อยู่หมัดให้มันไปไม่รอด

พวกเก่ง ๆ ทางปลัดชิก ปลัดขบนี้ เวลามรณะไปแล้วจะได้สำเร็จโสเดาแทนโสดาบัน และสำเร็จจอรหันต์ประเภทหันเหตามปลัดทั้งสองแทนพระอรหันต์ไม่อาจสงสัยใคร่เก่งก็ลองดูจะรู้เองไม่จำเป็นต้องถามใคร นี่คือการตอบปัญหาข้อที่หนึ่งของคุณ

๒.คนและสัตว์มารับทุกข์หมั่นตทุกข์กันถ้วนหน้าเวลานี้ เอาอะไรมาเกิดมารับทุกข์กัน อนาคตก็เหมือนปัจจุบันนี้เองไม่อาจสงสัย อะไรจะแตกสลายก็แตกสลายไป สัตว์เป็นทุกข์จนได้ไม่อัจน คุณสงสัยให้จนตรอกทำไม จงสร้างความดีคือบุญกุศลเข้าซิ ถ้าไม่อยากแบกหามทุกข์ต่อไปอย่างยืดยาวนะ

๓.แม้แต่พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่าน มนุษย์สมัยจรวดมันยังเอาท่านมาเป็นตุ๊กตาเครื่องเล่นของเด็กได้ จะกล่าวไปทำไมถึงครูอาจารย์ทั้งหลายในวงปัจจุบัน มันเรื่องเท่ากับหนูตัวหนึ่งเท่านั้น ถ้าไม่อยากเป็นบ้ากับเขา

เก็บเพื่ออะไรเก็บตัวนั้นนะ นำออกทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวมซิ เขาก็คน เราก็คคน มันคนละคนไม่คลุกเคล้ากันนี้ เรามีอิสระเต็มตัวในการคิด การพูด การทำ เช่นเดียวกับโลกทั่วไป กลัวอะไร เกรงอะไร กลัวบาปเกรงบาปที่จะบีบหัวใจนั้น ดีกว่ากลัวอะไร ๆ ในโลก

เทพก็มี หนังสือก็มีให้ฟังให้อ่าน โดดตะครุบเงาแลม ๆ แล้ง ๆ หาสสมบัติพระแสงอะไร คณองไม่เข้าเรื่องนี้

ขรัวปลัดชิก + ปลัดขบ

ถาม ผมมีความข้องใจอยู่บางประการ อยากจะขอความกรุณาท่านพระอาจารย์ โปรดชี้แนวทางในการปฏิบัติให้แก่กระผมบ้างเถิดครับ กระผมสนใจในการปฏิบัติธรรมมาก กระผมข้องใจบางอย่างเท่านั้น กระผมได้ปฏิบัติธรรมโดยการภาวนา พุท หายใจเข้า โธ หายใจออก โดยการเอาสติมาใช้ในอิริยาบถทั้งสี่ สำคัญที่สุดที่ตรงโพรงจุมูก แต่บางครั้งเวลาทำสมาธิอยู่ จิตมักจักเกิดการสะดุ้งอยู่เสมอ เวลาทำอยู่ในสมาธิ กายมักจะเบาเหมือนนุ่น บางทีก็จะเห็นภาพโครงกระดูกหรือไม่ก็ศพเน่าที่มีหนอนไชอยู่ กระผมอยากจะให้ท่านอาจารย์ช่วยแนะนำที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะถูกต้องและไม่ผิด และข้อสำคัญที่จิตมักสะดุ้งในเวลาอยู่เฉย ๆ ได้ยินอะไรหน่อยก็สะดุ้ง แล้วขอวิธีแก้ด้วย และ

อีกอย่างหนึ่งคือ จิตคิดกลัวผี ทำอย่างไรจึงจะแก้ได้ ช่วยแนะนำที่ กระผมได้พบชื่อของท่านอาจารย์อยู่ในหนังสือประวัติพระอาจารย์มั่นซึ่งผมอ่านอยู่ และช่วยแนะนำกระผมที่ว่าอย่างไรถูกผิดประการใด และอย่างไรเป็นสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ช่วยบอกด้วย และทำอย่างไรจึงจะถูกต้อง กระผมขอความกรุณาช่วยแนะนำผมที่ ถ้ามีหนังสือทางธรรมไว้จำหน่ายเล่มละเท่าไรช่วยบอกที่ ถ้าไม่ได้จำหน่าย ผมขออนุญาตให้อ่านสักฉบับด้วยนะครับ

ตอบ พระ...ผู้สนใจ เพื่อความพ้นทุกข์โดยชอบธรรม

ที่ท่านภาวนาด้วย พุทฺธเข้า ธอออก กับลมหายใจนั้นถูกต้องแล้ว ที่ตั้งลมตรงโพรงจมูกก็ถูกต้องเช่นกัน ตามอิริยาบถต่าง ๆ จิตจะสะดุ้งบ้างก็ช่างเถอะ อย่าไปตั้งความสนใจและสงสัยมัน แม้คนไม่ได้ภาวนาเขาก็เป็นได้เช่นกันในเรื่องสะดุ้ง ถ้าใจค่อย ๆ สงบลงกายก็ย่อมเบา ใจก็เบา ซึ่งเป็นผลของความสงบจากการภาวนา นับว่าถูกต้องดีแล้ว นิมนต์ทำต่อไปอย่าลดละความเพียรพยายาม ใจจะละเอียดเข้าไปโดยลำดับ

การเห็นภาพโครงกระดูกในขณะภาวนา นั่นคือพระธรรมท่านแสดงของจริงในกายของเราของสัตว์โลกให้ทราบ แม้ไม่ดูไม่เห็น กายก็ต้องเป็นเช่นนั้นทุกรูปทุกนามไม่สงสัย เมื่อเห็นภาพเช่นนั้น ขอให้ห้อมเข้ามาสู่ร่างกายเราว่าเป็นเช่นนั้น และควรนำภาพนั้นมาพิจารณาอยู่เสมอ จนใจเกิดความเบื่อหน่ายคลายความยินดีในกายเขากายเรา ถ้าทำได้อย่างนี้จะดีมาก หากยังทำไม่ได้ก็ขอให้ทำความเข้าใจกับภาพนั้นไว้ เพื่อเป็นพยานแห่งกายเรากายเขาว่าต้องเป็นดังภาพที่ปรากฏโดยแท้

การกลัวผี นั้นเป็นเรื่องของเด็ก มิใช่เรื่องของพระผู้เสาะแสวงหาเหตุผลและผู้มีเหตุผล ความจริงผีมิได้มาจากที่ไหนมากไปกว่า ผีคือตัวสังขารที่คิดปรุงหลอกตัวเองให้กลัวซึ่งเกิดจากใจต่างหาก และความกลัวผีนั่นแลคือตัวภัยตัวโทษที่ให้โทษแก่ผู้กลัว ผีมิได้มาให้โทษแก่ใคร ผีลมผีแล้งที่คิดขึ้นจากใจต่างหากตัวหลอกให้กลัวให้ทุกข์ กรุณาจำตามนี้และปฏิบัติดังที่แนะนำ คุณจะหายกลัวลม ๆ แล้ง ๆ ไปเอง

ความสงบเย็นเป็นสมาธิเป็นสมถะ จิตมีความเยือกเย็นด้วยสติปัญญาต่อการพิจารณาในสภาวะธรรมทั้งหลายมีขั้นธำเป็นต้น เป็นวิปัสสนา

ผมได้สั่งพระให้จัดหนังสือเท่าที่ยังพอมีส่งมาให้ท่านพร้อมนี้ กรุณาอ่านให้เกิดประโยชน์

หนังสือผมเขียนทุกเล่ม พิมพ์แจกทานล้วน ๆ ไม่มีการจำหน่ายเลย

ถาม ดิฉันกราบขออนุญาตฝากตัวเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์ และกราบขอประทานอภัยที่ไม่ได้มากราบท่านอาจารย์ด้วยตัวเอง เพราะยังไม่สามารถหรือยังไม่พร้อมที่จะละทิ้งครอบครัวมาได้ แต่จากการได้อ่านธรรมะที่ท่านอาจารย์เขียนไว้ ดิฉันเคารพ

เลื่อมใสในคำแนะนำสั่งสอนนั้น ๆ เป็นอย่างยิ่ง ดิฉันได้ยืมหนังสือจากเพื่อนอ่านในทุกโอกาสที่จะยืมได้ และตั้งใจจะมาราบเฝ้าศพท่านอาจารย์ด้วยตัวเองให้ได้ในโอกาสข้างหน้า

ดิฉันสนใจฟังธรรมปฏิบัติอบรมจิตตั้งแต่เริ่มแรกที่วิชาหอหุ้มไว้ว่า “ตายก็ยังไม่อยากตาย เกิดก็อยากเกิดอีกในที่มั่งมีศรีสุข” แต่เมื่อได้พยายามปกกิเลสตนเองออกไป อบรมจิตให้ยกระดับดีขึ้น แต่ขณะนี้ก็ได้แค่ลบล้างเปลือกธรรมะเท่านั้น ยังไม่ได้พบแก่นธรรมะเลย เพราะติดสิ่งที่ตัวเองคิดว่าสบาย และเอาชนะความเกียจคร้านไม่ได้ แต่ก็พยายามปฏิบัติเป็นประจำวันละนิดหน่อย

ตอบ คุณ...ผู้ใจบุญใคร่ธรรมขออนุโมทนา

จ.ม.พร้อมธนาณัติเพื่อทุนพิมพ์หนังสือธรรมะ...บาท เพื่อเป็นสังฆทานในวัด..บาท ได้รับแล้วด้วยความขอบคุณมาก ขอให้คุณมีดวงตาเห็นธรรมและเอาชนะความเกียจคร้านด้วยการต่อสู้ อย่าได้เอาความชนะความขี้เกียจด้วยความเกียจคร้าน จะเป็นการเพิ่มกิเลสตัวขี้เกียจเข้าอีก ไม่อยากได้ยิน เพราะความขี้เกียจอ่อนแอเคยมีเต็มหัวใจมาแล้ว รบกันแทบไปแทบอยู่กว่าความเกียจคร้านจะหลุดลอยออกจากใจได้

ความสบายของธรรมมิได้เกิดจากสิ่งที่ตนคิดว่าสบาย ทั้งที่แบกหามความเกียจคร้านจนจะยกไม่ขึ้น ความเกียจคร้านถ้าพาคนให้พ้นทุกข์ ต่างก็พ้นไปหมดนานแล้ว ไม่มีสัตว์ตัวใดตกค้างอยู่ในโลกขี้เกียจอันนี้ อาจารย์ต้องพ้นโลกอันนี้ไปก่อนใคร ๆ เพราะความเกียจคร้านมีมากกว่าคนและสัตว์ทั้งโลก

พระพุทธเจ้าสอนว่า ความเกียจคร้านในกิจการกุศลคือมารของศาสนาและมารของชาวพุทธทั้งหลาย คุณเป็นชาวพุทธหรือชาวอะไร ถ้าเป็นชาวพุทธก็ควรเห็นโทษความเกียจคร้านว่าเป็นตัวมารสังหารความดีของเราบ้าง จะได้มีช่องทางแก้ไขให้เบาบางลง

การรับคุณเป็นลูกศิษย์หรือไม่ตามที่ขอถวายตัวเป็นลูกศิษย์ กรุณาอ่านสำนวนจ.ม.นี้คุณก็น่าจะทราบได้เอง

หนังสือก็ได้สั่งให้พระจัดส่งมาให้คุณตามที่พอมิเหลืออยู่บ้าง เพราะได้ส่งไปทั่วประเทศตามที่มีผู้ขอมามีได้หยุดหย่อนเรื่อยมา ๑๐ กว่าปีแล้ว

การอ่านหนังสือธรรมะที่อาจารย์เขียนก็กรุณาสังเกตไปทุกวรรคทุกตอน ว่ามีบทธรรมเสริมความเกียจคร้านแทรกอยู่บ้างไหม ถ้ามีก็แสดงว่าอาจารย์ของคุณมิได้เห็นมรรคผลนิพพานวิเศษวิโสไปยิ่งกว่าความเกียจคร้าน แล้วก็ขอให้คุณส่งเสริมบำรุงความเกียจคร้านไว้มาก ๆ และนำออกอ่านคำอวดพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์และครูอาจารย์ด้วย จะสนใจว่าความเกียจคร้านวิเศษจริง

ชีวิตาส่งเสริมความเกียจคร้าน

ถาม ลูกได้รับธรรมะจากหลวงพ่อก่อนแล้วค่ะ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงที่หลวงพ่อกับเมตตาจิตต่อลูก ลูกฟังแล้วสบายใจ ซาบซึ้ง หายทุกข์ใจมาก ๆ ค่ะ ถึงแม้จะมีใครนำสิ่งมีค่ามาให้ลูก ก็ยังสู้ได้รับฟังธรรมะของหลวงพ่อก่อนไม่ได้ค่ะ หลวงพ่ออุตสาหักพยายามแนะแนวทางให้สติต่อลูกหลายอย่าง ยากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือน ซึ่งลูกไม่สามารถจะหาสิ่งใดมาทดแทนพระคุณได้เลยค่ะ ถ้าหากมีสิ่งใดที่ลูกรบกวนหลวงพ่อกับทำให้หลวงพ่อลำบากใจมากไป หลวงพ่อก็กรุณาได้โปรดให้อภัยต่อลูกด้วยนะคะ ลูกมีหลวงพ่อนี้แหละที่เป็นที่พึ่งที่ดีที่สุด หลวงพ่อได้โปรดกรุณาเมตตาลูกอย่างนี้ตลอดไปนะคะ

หลวงพ่อกะ เวลานั้นยาวนานน ๆ ทำไมจึงปวดเมื่อยมากและต้องขยับกายบ่อย ๆ อย่างนี้จะทำให้เสียสมาธิไหมคะ และทุกครั้งทีจิตหายฟุ้งซ่าน ทำไมจึงไม่รู้สึกรู้สิด และคำภาวนาว่า พุทโธ ก็หายไป ปัญญาก็ไม่เกิด ลูกจะบังคับสติให้ระลึกอยู่ได้อย่างไรคะ เมื่อคืนนี้ตอนก่อนนอนลูกนั่งภาวนาประมาณ ๑ ชั่วโมง ขณะนอนหลับได้ฝันว่าคุยกับเพื่อน ๆ และบอกเขาว่าอีกหน่อยถ้าเราบังคับสติได้ “เราจะเป็นคนเหนือโลก” หลวงพ่อคิดว่าเป็นไปได้ไหมคะ หลวงพ่อก็กรุณาแนะแนวทางปฏิบัติด้วยค่ะ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง แต่ทั้งนี้ลูกต้องขอกราบฟังบุญบารมีของพระศรีรัตนตรัยและหลวงพ่อก็ได้โปรดดลบันดาลให้กำลังใจ ให้มีปัญญาและดวงตาเห็นธรรมเร็ว ๆ ค่ะ

ขอกราบอัญเชิญอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดคุ้มครองหลวงพ่อกับมีความสุขเกษม มีอายุยืนนาน ได้ให้ธรรมะแก่ลูก ๆ ตลอดไปค่ะ

ตอบ จ.ม.ทราบวันนี้ ขอเรียนตอบเท่าที่จำเป็นเพราะเวลาน้อย การโปรดนั้นย่อมโปรดจนวันสุดท้ายของชีวิตด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ไม่ว่าเฉพาะนั่งยาวนานน ๆ ปวดเมื่อย แม้เขานั่งเล่นไฟและนั่งสนุกเฮฮาตลอดนั่งอื่น ๆ เมื่อนั่งนานก็ปวดเมื่อยเช่นเดียวกัน เป็นแต่ความสมัครใจต่างกัน จึงราวกับว่าปวดเมื่อยเฉพาะเวลานั่งภาวนา นั่งอย่างอื่น ๆ ไม่ปวดเมื่อย ความจริงแล้วย่อมปวดเมื่อยเหมือนกันทั้งสิ้น ธาตุขันธ์ไม่ลำเอียง นอกจากใจลำเอียงแสนลำเอียงเท่านั้น การขยับกายก็ไม่เสียสมาธิถ้าจิตไม่ดิ้นรนกวัดแกว่ง ผู้ฝึกหัดใหม่เมื่อปวดเมื่อยจะขยับบ้างก็ได้ แต่ผู้ฝึกหัดมานาน แต่ยังมีมาขยับแต่กายก็แสดงว่าใจไม่เอาไหน มากังวลแต่กาย แทนที่จะกังวลกับความดิ้นรนของใจที่มายุ่งกับกาย

เวลาจิตหายฟุ้งซ่าน จิตไม่กังวลกับอะไร จิตจึงไม่รู้สึกรู้สิดกับกาย ขณะที่จิตสงบสนิทคำภาวนาย่อมหมดปัญหาไปในเวลานั้น เหลือแต่ความรู้เด่นอยู่โดยลำพัง ปัญญา ย่อมไม่เกิดในขณะที่จิตสงบเป็นสมาธิ แต่จะเกิดเมื่อออกจากที่สงบแล้วพิจารณาทางปัญญา โดยยกธาตุขันธ์ขึ้นพิจารณาทางอสุภะบ้าง ทางไตรลักษณ์บ้าง ตามแต่ถนัดใน

ไตรลักษณ์ใด ปัญญาจะไม่เกิดแก่ผู้ไม่พิจารณาในเวลาที่เกิดสงบอิ่มตัวและออกจากความสงบแล้ว อันเป็นความเหมาะสมแก่การพิจารณา แม้จิตจะสงบละเอียดมากเพียงไร ถ้าไม่พาจิตพิจารณา จิตก็จะติดอยู่กับความสงบนั้นตลอดไป ที่ถูกควรพิจารณาหลังจากจิตพักสงบแล้ว การบังคับสติเราเคยบังคับอย่างไรก็ควรบังคับดังที่เคยปฏิบัติมาแล้วนั้นแล กรุณาดูแนวทางพิจารณาในหนังสือที่ได้มานั้นแล หนังสือนั้นเหมาะสมอยู่แล้ว

ถ้าบังคับสติได้และใช้ปัญญาพิจารณาตามที่แนะ สติและปัญญาก็จะดีขึ้นโดยลำดับ ทำให้ใคร ๆ เป็นคนเหนือโลกได้ อย่าว่าแต่คุณจะเป็นคนเหนือโลกโดยเฉพาะคุณเลย สติปัญญาทำให้คนเป็นคนเหนือโลกมามากต่อมากแล้ว พระพุทธเจ้าไม่เคยโกหกโลก ธรรมไม่เคยโกหกโลก แต่ไหนแต่ไรมา นอกจากคนเรามากโกหกตัวเองอยู่ตลอดเวลาเรื่อยมาเท่านั้น จึงเป็นคนเหนือโลกไม่ได้ ร้อยทั้งร้อยมีแต่กิเลสเหนือโลกเหนือคน คนไม่ได้เหนือกิเลสและเหนือโลกเลย ถ้าอยากเป็นคนเหนือโลกดังคำฝัน ก็พยายามรักษาสติให้ดี ทำปัญญาให้เกิดด้วยการพิจารณา

หลวงพ่อดีโลก

ถาม ดิฉันซาบซึ้งในความเมตตา ที่พระคุณเจ้าแม่บาร์มีไปยังดิฉันชาวจังหวัดสมุทรสงคราม ดิฉันขอกราบเรียนว่าดิฉันได้รับประโยชน์จากหนังสือของพระคุณเจ้ามากมาย จนไม่สามารถจะกล่าวเป็นวาจาอย่างใด จึงจะเหมาะสมกับความรู้สึกรำลึกถึงพระคุณของพระคุณเจ้า และขอกราบเรียนด้วยว่าดิฉันได้เริ่มปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติธรรมที่ดิฉันได้รับความรู้จากหนังสือของพระคุณเจ้าแล้ว และพบปัญหาว่าพอเวลาเริ่มนั่งภาวนาสมาธิ ใจก็สงบได้เล็กน้อยแล้วก็เริ่มคิดถึงอดีต ปัจจุบัน อนาคตวุ่นไปหมด และดิฉันได้พยายามแก้ไข พยายามใช้สติคุม ก็ได้ผลคือสงบลงได้บ้าง และค่อยสงบดีกว่าครั้งแรก ๆ แต่พอเวลาหลังจากนั่งสมาธิแล้ว (ดิฉันนั่งสมาธิในช่วงเวลา ๔-๕ ทุ่ม) ก็นอนตามปกติและมักจะฝันบ่อย ๆ บางครั้งเป็นฝันน่ากลัว คล้ายคนจะเข้ามาทำร้าย บางครั้งกลัวขนาดละเมอตกใจตื่นและนอนไม่หลับไปนาน ต้องพยายามภาวนาพุทโธจนหลับไปอีก

ดิฉันขอกราบเรียนถามว่าเป็นเพราะเหตุใด ขอพระคุณเจ้าเมตตาให้ความสว่างแก่ดิฉันผู้เริ่มแรกด้วยเจ้าคะ

ตอบ ธรรมของพระพุทธเจ้าประกาศกังวานโลกมานาน ถือเอาเป็นความจริงและความจริง และเชื่อถือไม่ได้หรือ ถึงได้ดอดไปเชื่อความฝัน ยึดความฝันมาเป็นไฟเผาตัวโดยถือเอาเป็นความจริง ต้องขออภัยว่าให้เสียบ้าง คงไม่ร้ายเท่าคำฝันทำพิษกระมัง คำภาวนามีอยู่บริกรรมลงไปผีฝันจะได้จางไปบ้าง เชื่อลม ๆ แล้ง ๆ อย่างไรกันนี้ ที่พูดว่าได้

ประโยชน์จากธรรมของอาจารย์นั้น ได้ตรงไหนกันแน่ ดู ๆ เห็นแต่แย่งเพราะคำฝืน
หลอกจะให้เป็นบ้าไปได้

ขรัวตาไร้สาระ สอนลูกศิษย์ไม่ได้เรื่อง

ถาม หนูแอบเป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์ก็เนื่องในหนังสือที่ยืมอ่านบ้าง จากคุณป้าท่าน
เมตตาหามาให้อ่านบ้าง บ่อยครั้งมีปัญหาในธรรมหรือสงสัยในธรรมขึ้นมา พอได้หยิบ
หนังสือท่านอาจารย์ขึ้นมาอ่าน ยังมีทีมนจะเลือกหัวข้อธรรม เพียงเปิดผ่านแล้วอ่านดูเท่า
นั้น กลับไปตรงกับที่กำลังข้องใจอยู่ทุกที ทำให้นึกถึงความอัศจรรย์ของธรรม สมดังที่
ว่า “ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม” รวากับว่าท่านอาจารย์ได้คอยแนะนำสอนอยู่
ตลอดเวลา

หนูมีปัญหาว่า เมื่อภาวนาไปสักพัก จิตมันไปวาบสว่างมาก ๆ ที่ช่วงอกอยู่นาน
เลยวางคำบริกรรมเหมือนกับว่า ตา หู กาย ไม่มี แต่ก็ไต่ยืนอยู่ ท่านอาจารย์แนะนำให้
พิจารณากาย ผ่าอก ตัดตัวเองออกเป็นท่อน ๆ ผ่าตัวออก ตัดคิ้ว ควักลูกตาซ้ายขวา
ตัดแขนขา ควักไส้ ปอดออก และให้ทำโดยอนุโลมปฏิโลม หนูนึกยังงัยมันก็ไม่เป็นภาพ
ขึ้นมาได้ แต่มันก็อยู่อย่างนั้นของมัน หนูควรทำอะไรดีคะ ท่านอาจารย์ได้โปรด
เมตตาแนะนำหนูผู้โง่เขลาผู้นี้ด้วยเถอะค่ะ

ท้ายนี้ขอความเมตตาจากท่านอาจารย์ได้โปรดเมตตารับหนูผู้มีกิเลสหนาปัญญา
ทึบ ซึ่งมีอยู่เต็มตัว ไว้เป็นลูกศิษย์ด้วยเถอะค่ะ เพื่อเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกที่หลงมัวเมา
หลงทางเดิน แหกโลกออกมาให้ได้ด้วยเถอะเจ้าคะ

ตอบ สว่างก็ปล่อยให้มันสว่าง ที่จิตแสดงอาการสว่างอยู่ภายในนั้นถูกต้องแล้ว อย่า
ไปสนใจกับมันมากนัก ปล่อยให้มันพักตัว เมื่อถึงเวลาพิจารณาก็ควรทำ หลังจิตถอน
ออกมาจากการพักตัวคือถอนออกจากสมาธิแล้ว

ถาม เนื่องด้วยดิฉันได้ทำสมาธิแล้วมีความรู้สึกว่าได้ดีพอใช้ แต่ภายหลังรู้สึกว่าจิต
เกิดแข็งขึ้นมา ดิฉันพยายามบังคับ แต่จิตกลับยิ่งแข็งมากขึ้น ระยะหลังนี้ดิฉันนอนไม่
หลับและหลับไม่สนิท ตื่นคืนละสี่ห้าครั้งเป็นเวลาเดือนกว่า ดิฉันจึงหยุดพักทำสมาธิ
และไปหาแพทย์และรักษาอยู่สองอาทิตย์ได้แล้ว และรับประทานยาที่ยังหาไม่ปกติ
ดิฉันได้เริ่มทำสมาธิใหม่ โดยปล่อยใจให้สบาย ๆ ไม่บังคับ รู้สึกว่าการทำสมาธิดีขึ้น
มากและจิตไม่แข็งแล้ว

ดิฉันใคร่กราบเรียนถามท่านอาจารย์ว่า ที่นอนไม่หลับและนอนหลับ ๆ ตื่น ๆ
นั้นเพราะเหตุใด ถ้าเพราะสุขภาพไม่ดีก็คงจะทรุดโทรม แต่นี้ดิฉันไม่เห็น้อยหรืออ่อน
เพลียอะไร การที่บังคับจิตมากนั้นจะเป็นเหตุทำให้นอนไม่หลับหรือไม่ และดิฉันควรจะ
ปฏิบัติอย่างไรต่อไป

ตอบ การบังคับจิตแม้เจตนาเป็นธรรม แต่วิธีบังคับอาจกลายเป็นทางส่งเสริมกิเลสให้พุ่งตัวมากขึ้นก็ได้ จิตจึงแข็ง-ต่อสู้อย่างยาก การคล้อยตามเป็นพัก ๆ ตอน ๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ย่อมเป็นอุบายให้จิตอ่อนตัวและสงบได้ดังที่คุณเล่าไป

ปกติการฝึกกรรมฐานจิตดวงพยศโดยถูกต้องทาง จิตจะต่อต้านไปไม่ได้ ย่อมจะยอมจำนนธรรมเครื่องฝึกกรรมฐานโดยไม่อาจสงสัย (วิธีนี้เราเคยทำมาแล้ว เอาจนจิตอยู่หมัดประจักษ์ใจ) ฉะนั้นพอได้อ่านบทที่คุณเล่าว่า ฝึกกรรมฐานเท่าไรจิตยิ่งแข็งยิ่งต่อสู้เท่านั้น ใจมันคึกคักขึ้นในท่าต่อสู้ทันที (อยากทำให้ดูเดี๋ยวนี้เลย) ต้องขออภัยถ้าผาดโผนไป จึงทำให้คิดว่า อาจบังคับผิดวิธีไปบ้างก็ได้ กิเลสจึงมีกำลังต่อสู้ธรรมเครื่องปราบปราม

ความกังวลต่องานและผลของงานไม่ได้ใส่ใจก็นอนไม่หลับ ความเพลินในความเพียรก็นอนไม่หลับ จิตเข้าขั้นสติปัญญาอันเกรียงไกร ชูดค้น ต่อสู้ พาดฟันกับกิเลสชนิดต่าง ๆ ก็นอนไม่หลับ ความทุกข์กังวลทางใจมากก็นอนไม่หลับ มีด้วยกันหลายสาเหตุที่ให้นอนไม่หลับ

พอจะเริ่มติดดินออกจากการนอนจมปลักของกิเลสก็มาห้วงแต่นอน ราวกับจะไปนิพพานด้วยท่านอนไม่ยอมตื่นอย่างไรงัน

ขรัวตาห้วงหมอน นิพพานสู้ไม่ได้

หลวงพ่อดะ การที่คนเราป่วยแล้วกินยา อย่างนี้จะถือว่าเป็นการบำรุงกิเลสหรือเปล่าคะ

กินอย่างอื่นบำรุงกิเลสหรือเปล่าละ

บำรุงคะ ก็บำรุงให้มีตัวมีตนอยู่

พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้บ้างหรือเปล่าว่าเกสชะนะ ถ้าหากว่าเกสชะนะเป็นการบำรุงกิเลส พระพุทธเจ้าก็สอนโลกให้บำรุงกิเลส ไม่ได้สอนโลกให้แก้กิเลสละซี

การที่เรารักษาตัวนี้ คงไม่เป็นที่ว่าเป็นการบำรุงกิเลสนะคะ

ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร จะแก้ว้าง

คือไม่ถือว่าเราเป็นตัวตน โดยถือเอาเราเป็นใหญ่อย่างนี้ใช่ไหมคะ

ก็เรารักษาไว้เพื่อปฏิบัติธรรม เราไม่ได้รักษาไว้เพื่อบำรุงกิเลสก็คงไม่เป็นเรื่องของกิเลส ถ้าเรารักษาไว้เพื่อเรื่องของกิเลส แม้จะไม่บอกว่าบำรุงกิเลส ก็คือการบำรุงกิเลสอยู่นั่นแล ยานี้มันน้อยไป..เอายามาแก้โรคแก้ภัยนี้ เอาอาหารดี ๆ มาให้พระฉัน ไม่ใช่เอามารับพระจนหมดวัดแล้วเหอ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงเป็นกองกิเลสคลังกิเลสอยู่ในนั้น เพราะได้สิ่งบำรุงจากญาติโยม ถ้าจะพูดไปอย่างนั้นมันก็เป็นอย่างนั้น แต่ในหลักปัญหาที่ท่านก็สอนไว้แล้ว ปัญหาที่ฉันนี้ พอยังอัตภาพให้เป็นไป

เพื่อระดับทุกขเวทนาที่มีอยู่ก่อนแล้วให้ระดับลงไป เพื่อจะได้บำเพ็ญสมณธรรม
เนิ่นนานกับบอกไว้ใน ปฏิสงฺขา โยฯ ถ้าเราจะฉันทเพื่อความอ้วนท้วนสวยงามมันก็เป็น
กิเลส แต่ถ้าฉันทโดยคำนึงถึงหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้นี้ก็ไม่ใช่กิเลส หาก
เป็นธรรม คือพอยังอัตภาพให้เป็นไปเท่านั้น แล้วมีอะไรอีก ทำไมจึงมาสงสัยยา ให้แล้ว
ก็กลัวจะมาบำรุงกิเลสหลงตาบว ถ้าไม่ให้ยาหลงตาบวตายเสียแล้ว มันดีแล้วหรือนั้น
หากว่าไม่ดีก็เอามาซิ นั่นซิพูดให้หลงตาบวทวงเอายานี้มา แล้วก็อยากให้หลงพ่อยู่
นาน ๆ พอเอายามาขุดเดียวทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทันได้ฉันทเลยจะบำรุงกิเลสแล้ว

คือว่าธรรมชอบมีปัญหาให้คิดสองแง่สองมุมคะ

คิดนั้นแหละดี ใช้ปัญญานั้นแหละคิด คิดให้ดี คิดเพื่อหาหลักหาเกณฑ์หาที่ยึด
อย่าคิดแบบเตลิดเปิดเปิงก็แล้วกัน ถ้าคิดแบบเตลิดเปิดเปิงมันก็ลอยลม ใช้ไม่ได้ คิด
หาหลักเทียบเคียงหาเหตุหาผลเพื่อยึด ถ้าถูกต้องแล้วก็ยุติ

หลงพ่อกะ ความอยากที่เราอยากจะได้พระนิพพานนี้เป็นต้นหาใหม่คะ

ที่ไม่อยากถึงพระนิพพานก็มีแต่คนตายแล้วพระตายแล้วอยู่ในป่าช้าโน่น พวกนี้
ไม่อยากจะเข้าใหม่ พวกนี้คงสิ้นต้นหาแล้วมัง ความอยากมี ๒ ประเภท ความอยากที่
เป็นกิเลสมันถึงเป็นกิเลสขึ้นมาได้ ความอยากเพื่อจะแก้กิเลสเป็นธรรม ถ้าเวลาจะ
ประพฤติปฏิบัติธรรมแล้วละก็เป็นต้นหาเสีย บทเวลาอยากตามกิเลส ให้กิเลสลากไป
ถลอกปอกเปิกแล้วเป็นธรรมหรือนั้น นี่มีคนเข้าใจกันมากมาย เข้าใจไปอย่างที่ว่านี้ละ
พอเราอยากในทางคุณงามความดีก็กลัวเป็นต้นหาไปเสียหมด ไม่ให้อยากอะไรเลย มัน
อะไรกัน เราอยากมากเท่าไรยิ่งทำความดีได้มาก คนเราอยากไปสวรรค์ไปนิพพานเท่า
ไร อยากได้บุญได้กุศลเท่าไรยิ่งมีความเข้มแข็ง ยิ่งมีความขยันหมั่นเพียรเข้ามากและ
ผ่านไปได้ อะไรก็ตามถ้าลงได้มีความอยากเข้าฝักแล้ว ไม่ว่าทางชั่วทางดีมันมีกำลังมาก
ด้วยกันนั้นแหละ ถ้าอยากเป็นฝ่ายต้นหา มันก็จะเสริมแต่ต้นหาขึ้นอย่างมากมาย ถ้า
เป็นความอยากทางฝ่ายธรรมก็มีแต่เพิ่มธรรมขึ้นไปเป็นลำดับ ๆ แล้วปราบต้นหานี้ไป
เรื่อย ๆ

ถ้าเผื่ออยากทำในความดีไม่เป็นต้นหา

มันจะเป็นอะไรนั้นละ เป็นมรรคเข้าใจใหม่ เป็นมรรคฆ่ากิเลสตัวมันหยาบนั้น
ความอยากที่เป็นมรรคก็มี ความอยากเป็นกิเลสก็มี เพราะฉะนั้นจึงมีทั้งทุกข์ สมุทัย มี
ทั้งนิโรธและมรรค ทั้งสองอย่างนี้เป็นขาคีกัน ปราบกัน เพราะอย่างนั้นเราจึงต้องเสริม
ความอยากนี้ขึ้นให้มาก ๆ แต่ระวังกิเลสมันจะมาปิดมือ อย่าไปอยากนั้นนะเดี๋ยวจะเป็น
กิเลสนะ บทเวลาความอยากกับกิเลสมันไม่ว่านะ มันอยากให้อยากมากยิ่งขึ้น

ที่หลวงพ่อบอกว่าหลวงปู่ท่านทราบด้วยญาณว่า เจ้าคุณอุบลที่ท่านอยากจะเห็นธรรมอะไรไม่ทราบซะ ก็เลยติดอยู่อย่างนั้น เลยไปไม่ได้ หลวงปู่ก็เลยไปเรียนท่านว่า เป็นเพราะท่านไปอยากก็เลยไม่ได้ นี่ท่านก็อยากในธรรมเหมือนกัน

สมมุติว่าเราจะพูดอย่างอื่นนะ เอาพระอานนท์ก็แล้วกัน เอาหลักมาพูดเลย พระอานนท์ได้รับพระพุทธพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าว่า จะได้บรรลุดุจธรรมเป็นพระอรหันต์ ในคืนวันสังคายนา พอถึงคืนวันนั้นเวลาบำเพ็ญเพียร พระอานนท์ก็มีแต่ความคาดหวังความหมายว่าจะบรรลุวันนี้ วันนี้ อยู่นั่นใช้ไหม แต่พระอานนท์ไม่ได้ทำงานแก้กิเลส ความอยากนี่ ตรงนี้ละตรงมันผูกมัด ที่นี้พอพระอานนท์ทอดธุระนั้นเข้ามาเสีย จิตค่อยเข้ามาทางานหรือว่าจิตประหวัดเข้ามาสู่สว่างปัจจุบัน ครั้นพอทอดกายลงเท่านั้น จะว่านังก็ไม่ใช่ จะว่านอนก็ไม่เชิงใช้ไหมละในตำรา ก็บรรลุดุจธรรม

คนเราความอยากมากเท่าไร กำลังวังชาความขยันหมั่นเพียรยิ่งมีมากขึ้นไปตามความอยากนั้น อย่างนักภวานานี้ละ การภวานานี้มีหลายชั้นหลายภูมิ ภวานาชั้นพื้น ๆ ธรรมดา ๆ มันชี้เกียจ พอจะเริ่มนั่งภวานาตากก็สอถ่ายมองหาหมอนแล้ว มองดูนาฬิกา ทั้ง ๆ ที่นาฬิกาก็มีตั้งเดิมของมันอยู่แล้ว แต่ก่อนก็ไม่ใช่ไร พอจะเริ่มปั๊บ กิเลสตีนี้ปั๊บให้มองขึ้นโน้น แล้วกิเลสตีนี้ปั๊บให้มองหาหมอน แล้วมันตีปั๊บ เสื่ออยู่ไหน นี่กิเลสมันตีไม่รู้ละ มันชี้เกียจ คือยังไม่เห็นผล เหมือนเราบังคับให้เด็กทำงานนั้นแหละ เด็กยังไม่เคยเห็นผลของงานก็เลยชี้เกียจ พอผู้ใหญ่เผลอก็เกลไถลไม่ยอมทำงาน ที่นี้พอเด็กโตขึ้นมาและรู้เรื่องการทำงาน เห็นผลของงานแล้วก็ค่อยขยัน อย่างเรา ๆ ท่าน ๆ นี่ไม่ต้องมีใครมาบอกเราก็กทำได้ เพราะเรารู้เหตุผลของมันอยู่แล้ว ยากเราก็กู้ดสำหัพยายาม

ที่นี้การภวานาก็เหมือนกัน พอเริ่มเห็นผลแล้วความอยากก็จะเริ่มเข้า ความอุตสาหัพยายามความพากความเพียร ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นไปทางด้านธรรมะก็จะเพิ่มกันเข้ามา ๆ อยากเรื่อย ๆ แล้วก็เห็นผลขึ้นไปเรื่อย ทำเรื่อยไม่หยุดไม่ถอย ผลก็ยิ่งเด่นขึ้น ๆ ที่นี้ความอยากอันนี้ยังไม่มีเวลาเวลา นี่จึงเรียกว่าพลังของธรรมมีมาก พลังของมรรคคือความอยากอันนี้มีมากต้องเป็นเครื่องเสริมกัน สติปัญญาก็เพิ่ม ความเพียรก็เพิ่ม เพิ่มทางมรรคคือเพิ่มทางด้านธรรมะเพื่อฆ่ากิเลส

จนกระทั่งท่านกล่าวไว้ในสังโยชนเบื้องต้นว่า อุทธัจจะ นี่เป็นไปในอริยบุคคลชั้นสูง คือความอยากที่จะหลุดพ้นโดยถ่ายเดียวมีกำลังมากที่สุด ชีวิตจิตใจไม่มีคุณค่ายิ่งกว่าความหลุดพ้นไปเสียเท่านั้น และคำว่าแพ้กิเลสจะมีไปไม่ได้ นอกจากให้ตายเสียเท่านั้น จะเอาชนะอย่างเดียว กิเลสตัวไหนมาเถอะ บอกเหมือนกับว่ากวักมือเรียกมาเลย เมื่อถึงขั้นนั้นแล้วท่านเพลินในความพากความเพียร เพราะความอยากหลุดพ้น

จากทุกซั่เป็นกำลัง ความอยากมากเท่าไรความเพียรยิ่งหมั่นตัว ๆ ๆ นี่ละความอยากที่เป็นมรรค คือมรรคละเอียดยะเท่าไรความอยากยิ่งละเอียดลออยิ่งสุขุมคัมภีรภาพ ยึดกันเป็นสายยาวเหยียดไปเลย เกี้ยวเนื่องกันไม่มีถดถอยเลย

แต่ดิฉันไม่ได้เป็นอย่างหลวงพ่อนี้คะ

ไม่เป็นก็ช่างเถอะ เราพูดตามเรื่องของพระพุทธเจ้านี้ละ เราเดินตามพระพุทธเจ้าซี

ดิฉันก็อยากจะตืออยากจะได้ แต่พอจตุรูปก็หาว ทำวัตรเย็นได้ครั้งเดียวก็สัปหงก บางทีสวดแล้วก็ลืม ต้องถาม

พอจตุรูปแล้วดั่งเสียงครอกเลยไซ้ไหม

พอทำวัตรเย็นไปได้ครึ่งบางทีหลับไปไม่รู้ตัว เลยต้องถามคนข้างหลังอีกที

นั่นมันตกวงค์หลวงแล้วละ

ดิฉันทำไมกิเลสจึงหนักหนาเอาเสียเหลือเกิน แก่ได้ไหมคะหลวงพ่

ถ้าจะแก้แบบนั้นแก้จนกระทั่งวันตายก็ได้ ถ้าพอจตุรูปแล้วครอกนี้จนกระทั่งวันตายก็ได้ เราบอกตรง ๆ เลยนะ ถ้าแก้โดยบอกตนเองว่า ภูเคยนอนตั้งแต่วันเกิด ภูจะภาวนา เท่านั้นได้ เข้าใจไหม ไม่ครอกแหละ ถ้าแบบกุกก็ครอก โอ๊ย วันตายไม่ว่า ใครทั้งนั้นแหละ..เสร็จ ดีไม่ดีกิเลสมือเป็นไฟไปแล้ว หันหัวหอมไม่ทัน เราขึ้นบนเขียง คอยมันอยู่แล้ว มันหันหัวหอมกระเทียมไม่ทันเลยละ..กิเลสนะ มันจะขยำเราเข้าใส่มัน เข้าใจไหมละ โอ๊ยกิเลสรำคาญแบบนั้นอย่าเลย

และพอสวดต่อไปจนจบ มาดูทีวีทำไมตามันสว่างได้คะ

นั่นนะตานกรู้จักไหม ตานกรมันสว่างนะ ไฟเผามัน มันนอนไม่ได้ว่าไงละ

หลวงพ่ช่วยแผ่บารมีมาให้ดิฉันด้วยนะคะ ให้กิเลสมันหมดไปมั่ง

ไม่แผ่คนจะขี้เกียจ ไม่สนคนขี้เกียจ อะไร ๆ ก็ท่านจะแผ่ให้ อะไร ๆ ก็ท่านจะแผ่ให้ แล้วเราก็นอนแผ่สองสัณนั้นนะ

ท่านอาจารย์ครับ ผมสงสัยอย่างที่ท่านอาจารย์บอกว่า เดี่ยวนี้อรหันต์จะไม่ค่อยมีแล้วหรือสะเมืองไทยนี้

ความเข้าใจของคน เราไม่ได้บอกว่าพระอรหันต์ไม่มีแล้วตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้านะ แต่เราพูดตามเรื่องของกิเลสครอบหัวใจคนว่า เวลานี้สุดเอี่ยมแล้วพระอรหันต์ไม่มี ก็กิเลสมันหลอกคนจะให้พูดอะไรนักหนา ถ้าอยากจะเห็นก็ เอาซี ๆ ยังบอกแล้วนี่ หาที่เจ้าของนี่ซิ ท่าน ๑,๒๕๐ องค์ท่านหาที่เจ้าของนี่นะ ท่านได้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ท่านไม่ได้ไปเที่ยวมนัสนั่งมนี่ เขาว่าพระอรหันต์สุดเอี่ยมหมดหวังคือคน

ไม่สนใจ..พุทมาเฉย ๆ ผู้สนใจมีอยู่ผู้ปฏิบัติมีอยู่พระอรหันต์จะหายไปไหน ธรรมของพระพุทเจ้าซึ่งลงในอรหันต์แท้ ๆ นี่ ชี้ในมรรคผลนิพพานแท้ ๆ ไม่ได้ชี้ไปที่ไหนนะ ทำไมจะไม่มี พระพุทเจ้าโกหกโลกเมื่อไร ไม่เคยโกหกโลก

พระอรหันต์ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกไหมท่านอาจารย์

พระอรหันต์แล้วไม่มี พระอรหันต์อย่างพระพุทเจ้าและสาวกอรหันต์ ถ้าอรหันต์อย่างหลวงตาบัวนี้มี มัวหันมานี้หันไปนี้ หลายหันนี้วะ หันกินหันนอน ตายเกิด ๆ อยู่นี้ เข้าใจแล้วเหออรหันต์หลวงตาบัวผู้เป็นคลังกิเลส

หลวงปู่คะ เวลานั้นสมาธิกำหนดบริกรรมพุทโธโดยมีสติรู้อยู่ ที่นี้เมื่อพุทโธหายก็ให้มีสติรู้ว่าพุทโธหาย คือให้มีตัวรู้อยู่ใช้ไหมคะ

พุทโธหายนั้นมันไม่รู้แหละ ถ้ารู้ไม่หาย มันเผลอตอนนั้นนะ เช่น เวลาพุทโธ ๆ พุทโธหายก็รู้ว่าพุทโธหายใช้ไหมละ...มันไม่ใช่ ถ้ารู้อยู่พุทโธจะไม่หาย ตอนเผลอนั้นแหละพุทโธหาย คือมันไปรู้อย่างอื่นเสียไม่รู้กับพุทโธ พุทโธก็หาย ถ้าพุทโธ ๆ รู้อยู่ พุทโธหายไปก็รู้ พุทโธจะไม่หายเพราะรู้อยู่นี้ พอเราเผลอแผลเดียวเท่านั้นพุทโธก็หาย นั้นละหายไปเพราะความเผลอ พอเผลอจากนี้บีบจับโน้นปั๊บ

หลวงปู่คะ คือหนูตั้งใจจะถามว่าการมีสตินี้หมายถึงการรู้ตัวใช้ไหมคะ

สมมุติว่าพุทโธ ๆ ๆ ก็ให้รู้อยู่กับพุทโธ ๆ นี่เรียกว่า สติ ที่นี้เราฝึกหัดไปนาน ๆ เข้า สตินี้เลยกลายเป็นสัมปชัญญะไป คือเป็นพื้นไปเลยเพราะความรู้นี้สับเนื่องกันไปโดยลำดับ ๆ จนกลายเป็นสัมปชัญญะ จะทำอะไร ๆ ก็รู้สึกตัว ความรู้สึกตัวว่าทำนั้นทำนี่อะไร ๆ นี่เป็นสัมปชัญญะ เพราะสติที่เราฝึกหลายครั้งหลายหน จนกระทั่งสับเนื่องกันไปติดต่อกันไปได้ยืดยาว นี่เรียกว่าสัมปชัญญะ

หลวงปู่คะ ถ้าอย่างนั้นนะคะ อย่างเราเดินจงกรมนี้คะ เราเดินด้วยความรู้ใช้ไหมคะ ขณะที่เดินจงกรมโดยการรู้ตัวในกิริยาอาการเคลื่อนไหว แล้วถ้าหนูจะปฏิบัติธรรมโดยไม่ต้องนั่งหลับตา แต่ยึดที่การรู้ตัว ให้มีสติรู้อยู่ตลอดเวลาเช่นนี้จะเป็นการฝึกสติวิปัสสนาหรือเปล่าคะ

เป็น หลับตาอยู่นี้ก็ตามถ้าสติไม่มีก็ใช้ไม่ได้ ถ้าหากว่าใช้ได้คนตาบอดเขาก็วิเศษไปนานแล้ว

หลวงปู่คะ ถ้าเช่นนั้นนะคะ หนูจะฝึกสติโดยที่ไม่ต้องนั่งสมาธิเลยนะคะ แต่ใช้วิธีฝึกเดินจงกรมโดยวิธีทำความรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา

สำหรับเราเองก็แล้วแต่ความเหมาะสมของเราก็จะใช้วิธีใด จะบอกอย่างนั้นไม่ต้องนั่งสมาธินะ อย่างนี้ก็ผิด ทั้งนี้จึงพูดไม่ได้ เพราะนี่ก็เคยนั่งสมาธิมาแล้วนี่ จะมาลบล้างสมาธิกันไม่ได้

หลวงตาอะ ถ้าพร่ำสาธิตศีล ๕ หรือศีล ๘ อย่างนี้นะคะ ถ้าเทียบกับสงฆ์ซึ่งศีล ๒๐๐ กว่าข้อ ในเมื่อศีลต่างกัน ในการปฏิบัติธรรมเพื่อให้รู้ได้ถึงที่สุดแห่งธรรม จะถึงได้เท่ากันหรือเปล่านั้น

ท่านได้บอกไว้หรือเปล่าละว่านิพพานของศีล ๕ นั้นนิพพานของศีล ๘ นั้นนิพพานของพระ ๒๒๗ ท่านได้บอกไว้หรือเปล่าละ ถ้าไม่ได้บอกไว้เราก็อุตริละชิ ถ้ามแบบอุตริเราตอบไม่ได้ตอบแบบอุตริอย่างนั้น เราจะตอบตามหลักความจริงว่า นิพพานมีอันเดียวเท่านั้น ธรรมแท้มีอันเดียวเท่านั้นไม่มีสอง ใครจะปฏิบัติในศีลในธรรมข้อใดก็ตาม ธรรมแท้นั้นสามารถจะปฏิบัติได้ด้วยกันถึงได้ด้วยกันทั้งนั้นไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย เพราะการรักษาศีลนี้เป็นอาการของธรรมแต่ละประเภท ๆ แต่ธรรมแท้ ๆ ที่เข้าไปสู่ความละเอียดนั้นเข้าไปได้เหมือนกัน

หลวงพ่อกะ แล้วพร่ำสาธิตอย่างพวกเรานี้ะคะ จะมีโอกาสได้มองเห็นธรรมหรือเปล่าคะ ในเมื่อการดำรงชีวิตอย่างธรรมดานี้มันยากมากเลยคะ

ธรรมท่านบอกว่ายากมากหรืออะไรบอกว่ายากมาก ยากอย่างนั้นยากอย่างนี้ก็คือกิเลสมันหลอกคน ก็บอกแล้วนี่ ธรรมไม่ได้หลอก ธรรมไม่ได้บอกว่ายาก กิเลสต่างหากยาก ก็พูดแล้วตะกี้ นี่จะเอาหน้ากิเลสมาหลอกเราอีกให้เราหลงตาม เราไม่หลงตามแหละ ส่วนมากมักเป็นอย่างนั้นแหละ พอจะทำงานทางด้านธรรมะนี้ กิเลสจะมาทำแทนที่เสียทันที ๆ เราไม่เคยรู้เรื่องของธรรม มีแต่เรื่องของกิเลสที่พัวพันกับเรา เราก็เชื่อมั่นเลย พอจะทำอะไรอะอะไรอันนั้นเข้ามาขวางเสีย ทำหน้าที่แทนธรรมไปเสีย นั่นมันไม่ได้เรื่อง เพราะฉะนั้นคนเราจึงไม่สนใจในศีลในธรรมเพราะกิเลสไม่ให้สนใจ มันคอยขัดคอยขวาง จึงต้องได้ฝึกกัน

อย่างเช่นท่านว่า วิริยะ ความเพียร ไม่ฝืนจะเรียกว่าเพียรได้ยังไง ต้องฝืน ขันติ ความอดทน ไม่ฝืนจะอดได้ทนได้ยังไง ต้องอดต้องทนต้องสู้ พระพุทธเจ้าองค์ศาสดาของเรานั้นท่านประพฤติปฏิบัติธรรมต่อสู้กับกิเลสสลบ ๓ หนในตำรานั้นเห็นไหม ท่านสู้หรือไม่สู้ ท่านทนหรือไม่ทน แล้วพระสาวกมีจำนวนมากที่ได้รับความลำบากเพราะการต่อสู้กับกิเลส เพราะกิเลสมันไม่ใช้กล้วยหอมพอที่จะปอกแล้วกินเอากินเอา อะไรจะเหนียวแน่นยิ่งกว่ากิเลส ถ้ากิเลสเป็นกล้วยหอมหลวงตาบวนี้ท้องป่องไปนานแล้วแหละ ฟัดกิเลสเรียบหมดเลย ปอกกิน ๆ สบายเลย ไม่ต้องมาสอนคนว่า วิริยะอย่าง

นั่นนะ อตทอย่างนี้ละ ไม่ต้องมาสอนละ เอ้าปอกเลยเรา จะบอกอย่างนี้เลย ปอกเลย ฟาดกิเลสให้หมดเรียบบูละเลย

ชาวพุทธต้องอดต้องทนจึงว่าต่อสู้กับกิเลส การต่อสู้ต้องมีความอดความทน ไม่ทนเป็นเรื่องของกิเลสหมด สุดท้ายตัวเราทั้งคนเป็นอาหารของกิเลสทั้งนั้น ไม่ได้เป็นเครื่องบูชาธรรมเลย ถ้าไม่ใช้ความอดความทน ความพยายาม ความพากเพียร ให้พากันจำเอาไว้ธรรมข้อนี้

หลวงปู่คะ สมมุติว่าเราภาวนาแล้วถึงขั้นที่ว่าคล้าย ๆ ว่าลมหายใจจะเอี๊ยดลง ๆ พุทโธหายไป อย่างฟังเมื่อกี้นี้ยังไม่ค่อยเข้าใจว่า จะต้องภาวนากำหนด พุทโธ ต่อหรืออย่างไรคะ ที่ว่า พุทโธหายไปเพราะความไม่มีสติ

คือความมีสติอยู่ พุทโธ ๆ ค่อย ๆ หมดไป ๆ จิตละเอี๊ยดลงไป ๆ จนกระทั่ง พุทโธกับความรู้สึกกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน นี่อันหนึ่งนะ เวลานั้นไม่จำเป็นจะต้องว่าพุทโธ เข้าใจหรือ เราอยากทราบว่าคุณพุทโธหายไป แบบนี้ ถ้าผู้ถามถามอย่างนี้เราอยากจะตอบทันที มีได้เป็นได้ แม้แต่ลมหายใจก็เหมือนกัน เวลากำหนดลมหายใจ ลมหายใจจะค่อยละเอี๊ยดเข้าไป ๆ จนกระทั่งลมหายใจหมดในความรู้สึกนะ นี่อันหนึ่ง ถ้าไม่ได้รับคำแนะนำไว้แล้ว จะสร้างอุปสรรคให้ผู้ภาวนา จะไปติดแค่นั้นแหละ

เช่น พอกำหนดลมหายใจจะเอี๊ยดลงไป ๆ พอลมหายใจหมดแล้วมันกระตุกเจ้าของว่า เอ๋ นี่ลมหายใจหมดแล้วจะไม่ตายหรือ นั่นสร้างเหตุขึ้นมาแล้ว คนเรานั้นกลัวตายด้วยกันทั้งนั้นแหละ และหยุดทันทีเลย ภาวนาไปวันหลังก็ได้แค่นั้น ไม่เลยจุดนั้นไปได้ เพราะฉะนั้นเพื่อตัดปัญหานี้ เมื่อลมหายใจค่อยแผ่วเบาลง ๆ ละเอี๊ยดลงไป ๆ จนกระทั่งหมดไป เอ้า หมดก็หมดไปเถอะ เราไม่ได้ภาวนาเอาลม เราภาวนาเอาความรู้ต่างหากนี่ ความรู้ขึ้นอยู่กับเรา ลงความรู้ได้ครองร่างอยู่แล้วนี่ไม่ตาย เท่านั้นมันก็พุงของมันเลย เต็มที่ของมัน เห็นได้ชัดเรื่องภาวนา

ธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ใช่โกหกโลกนี่ ทำลงไปให้มันเห็น ใจเท่านั้นจะพิสดารมากที่สุด ตาไม่ได้พิสดารละ เราอย่าเข้าใจว่าตา หู จมูก ลิ้น กาย ของเรานี้พิสดารกว่าใจเลย เอ้า ปฏิบัติชินกปฏิบัติ ไม่มีอะไรจะพิสดารกว้างขวางละเอียดลึกซึ้งยิ่งกว่าใจ ไม่เคยเห็นก็เห็น ไม่เคยรู้ก็รู้ ดังพระพุทธเจ้ามาประกาศสอนโลก เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมทั้งหลายเราเคยเห็นที่ไหนตั้งแต่เกิดมา มีแต่ชื่อนายพรหมนายแพมเต็มอยู่ในเรือนจำก็มี นางสาวรงค์แสวงก็มีในเรือนจำ แต่เป็นคนไม่ใช่พรหมจริง ๆ พระพุทธเจ้าเห็นหมดนั่นนะ จิตละเอี๊ยดขนาดไหนดูซิ อะไรจะพิสดารแหลมคมยิ่งกว่าจิตไม่มี

นี่ก็เหมือนกันนักภาวนาพอภาวนาไป ตะกี้ก็พูดแล้วไขไหมเรื่องปัญญา ไม่มีอะไรจะกว้างขวางยิ่งกว่าปัญญา ปัญหานี้กว้างขวางมาก ละเอี๊ยดล่อมาก ซึมซาบไปได้

หมดทุกแห่งทุกมุม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ของเรานี้อย่าเข้าใจกว้างขวางพิสดารเลย ใจเท่านั้นที่กว้างขวางมากที่สุด ลองเปิดกิเลสออกซิ กิเลสมันครอบงำอยู่นั้นจะกว้างขวางได้ยังไง จะไปรู้เห็นได้ยังไง ก็กิเลสครอบงำมันอยู่นี้ แม้แต่ตะเกียงเรานี้ก็ลองดู เอาสิ่งดำ ๆ มาครอบดูซิจะเห็นอะไรไหม...ไม่เห็น ที่นี้พอเปิดออกก็สว่างจ้าเต็มภูมิของมัน จิตนี้ก็เหมือนกันเมื่อเปิดสิ่งปกคลุมคือกิเลสออกแล้วมันจะจ้าไปหมดเลย และกราบพระพุทธเจ้าอย่างราบเลย ไม่ราบอย่างไรก็ทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงไว้แล้วจริงทั้งนั้น เห็นแล้วรู้แล้วด้วยตัวเองนี่

พวกตาบอดหูหนวกละซิ ข้าไม่กลัวแหละ แล้วโดนสะกดเก่งกว่าเขา คนตาดีไม่โดน คนตาบอดมันเอาจริง ๆ แหละ ปึงเรื่อย ๆ ผู้ที่ว่าบาปไม่มีนั่นละผู้ที่จะเป็นกองรับเหมาบาปกองรับเหมาของทุกซ์ ผู้ที่ว่ารกไม่มีนั่นแหละจะไปตกรก คนตาดีแล้วหลีกคนที่เชื่อพระพุทธเจ้าแล้วหลีก ๆ เหมือนกับคนตาดีเดินไปตามถนนหนทาง อันนี้ขวาก อันนี้หนาม อันนี้หัวตออันนี้หินโสโครก หลีกไป ๆ ข้ามไป ๆ ไม่โดน แต่คนตาบอดนี่ปึงเอา ๆ นั่นแหละ หัวแม่เท้าก็แหลก หน้าผากก็แหลกก็คือคนตาบอดนั่นแล คนที่ว่าบาปไม่มีบุญไม่มีนั่นแหละคือกองรับเหมาบาป บาปก็ดีบุญก็ดีจะไปกลัวคนตาบอดยังงี้ ไม่ได้กลัว เราอย่าเข้าใจว่าคนตาบอดว่าบาปไม่มี บาปจะกลัวนะ บุญไม่มีบุญจะกลัว แต่ส่วนมากคนที่ว่าบาปไม่มีบุญไม่มีนั่นแหละจะไม่ทำบุญ บาปไม่มีบุญไม่มี ถ้าอย่างนั้นแล้วรกรจะหายเสียไปเลยเพราะถูกคนตาบอดลบล้าง ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะอันนี้เป็นของจริงลบล้างไม่ได้ นอกจากสอนวิธีหลบวิธีหลีกเท่านั้นและสอนวิธีบำเพ็ญ

แล้วอย่างเวลาที่นั่งภาวนา บางครั้งสำหรับบางสถานที่มักมีอาการปวดมีนศีรชะอยู่เรื่อย ๆ ก็ให้ทนนั่งภาวนาต่อไปใช้ไหมคะ

นี่ก็แล้วแต่เจ้าของจะพิจารณาเอาเองเถอะนะ

แต่ว่าเคยอ่านในหนังสือท่านเคยพูดในแง่ที่ว่าเราเพ่งมากเกินไปหรือเปล่าคะ

เรื่องราวภพนี้มีส่วนเป็นได้ กระแสจิตนี้แรงนะ เป็นไปตามนิสัย บางนิสัย กระแสจิตรุนแรงมาก แต่ไม่ได้เป็นไปทุกนิสัยนะ จิตเหมือนกันก็ตามแต่กระแสจิตรุนแรงหรือไม่รุนแรงต่างกัน ถ้าเป็นอย่างนั้นเราก็อำไปเพ่งแรงนะ

หลวงตาครับ กระผมขออนุญาตถ่ายรูปครับ

ถ่ายไปทำไม นี่หลวงตาบ๊วดูเอา นี่ละรูปจริงตามสมมุติ ถ่ายไปแล้วเป็นกระดาดไปหาอะไรกับกระดาดซึ่งเป็นของปลอม ศาสนาเป็นของจริง สอนคนให้จริง นี่มาเห็นตัวจริงแล้วยังมาถ่าย ไปตะครุบเงาทำไม อย่าถ่ายนะไม่ดีหรอก เราเคยคิดแล้วไม่ได้ผิด เราไม่หึงไม่หวงการถ่ายรูป แต่เราหึงหวงด้วยเหตุผลคืออรรถธรรมต่างหาก นี่

สำคัญ ส่วนมากถ่ายแล้วไปล้างฟิล์มที่ร้านเขานั่นซิไม่ได้คิด พอไปล้างฟิล์มปั๊บ โอ้อาหารว่างเกิดแล้ว นั่นเห็นไหม รูปครูบาอาจารย์เคลื่อนตลาดเป็นปลาเน่าเต็มไปหมดอู๊ย เราไปเห็นแล้วสลดสังเวช เพราะเราไม่เคยมีเรื่องการเงินการทองที่จะเก็บงำไว้เป็นของเราแม้สตางค์หนึ่งเลย พอได้มาปั๊บ ปูบ ๆ

ตรงไหนจำเป็นตรงนั้นกองทุกซึกก็แก้กันซิ ตรงนี้ไม่มีทุกซึกไม่ต้องแก้ แก้ทำไมตรงไหนมีทุกซึกแก้ตรงนั้น..จำเป็น ความจำเป็นอยู่ตรงไหนความทุกซึกอยู่ตรงนั้น จำเป็นมากกองทุกซึกมีมากเอา ๆ ช่วย ๆ จึงไม่เคยมีเงินวัดป่าบ้านตาด พุดตรง ๆ นะ คนทั้งหลายเข้าใจว่าวัดป่าบ้านตาดจะมั่งมี แต่ตรงกันข้ามจนที่สุดคือวัดป่าบ้านตาด แต่ก็ไมจนนะ หากมีมาอย่างนี้ละ คนนั้นให้คนนี้อะออก ออกอยู่ตลอด เรื่องเก็บไม่มีวัดนี้ละ เราพูดได้เต็มปากว่าไม่เคยเก็บ ไม่เก็บจริง ๆ มีเท่าไรเอาออกสงเคราะห์โลกหมด

อีกประการหนึ่งหลวงตาบัวไม่ใช่เป็นคนมีอำนาจวาสนาบุญญาภิสมภาร พอจะได้ออกหน้าออกตาให้ลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายถ่ายไปประกาศโลกว่า นี่หลวงตาบัวเก่งนะไม่เอา..หลวงตาบัวไม่มีวาสนาอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่ค่อยให้ใครถ่าย แต่เราก็ไม่ได้หวง หากแต่หวงคืออรรถธรรมมากกว่าทุกอย่าง มันเป็นดังที่เห็นนั่นแหละ ถ้าควรจะให้เราก็ให้เลย ไม่ยากเลย ถ้าไม่ควรให้แล้ว จะว่ายากก็ยากที่สุด ดีไม่ดีดูคนแหกไปเลย ไม่เพียงยากเฉย ๆ ดูคนแหกไปอีก

มีคนเขາว่าการปฏิบัติธรรมไม่จำเป็นต้องทำสมาธิก่อนก็ได้ แต่ให้พิจารณาเลยแล้วค่อยกลับมาทำสมาธิทีหลัง อย่างนี้จะถูกต้องไหมคะ

นั่นคนเขาบอก ที่นี้พระพุทธรูปเจ้าบอกนะ สมาธิปริภาวิตา ปญญา มหปุผลา โหติ มหานิสสา. ปญญา ปริภาวิตํ จิตตํ สมมุเทว อาสเวหิ วิมูจติ. ทำจิตใจให้มีความสงบร่มเย็นและอิมัตถ์แล้วพิจารณาทางด้านปัญญา ปัญญาเมื่อใจมีความอิมัตถ์ย่อมไม่ระเห่ระร้อน ไม่หิวโหยวอกโหนวอกนี้ โยก ๆ คลอน ๆ ให้พิจารณาอะไรก็พิจารณาตามนั้นเลยเพราะอิมัตถ์ เพราะฉะนั้นการทำจิตให้มีความอิมัตถ์ให้มีความสงบจึงเป็นบาทฐานของการพิจารณาโดยไม่ต้องสงสัย หายสงสัยหรือยังที่ว่าพิจารณาเสียก่อนแล้วค่อยมาเอาสมาธินั้น เอนิพพานเสียก่อนค่อยมาเอาเถอะสมาธิ สำหรับอาจารย์เองลงได้ไปนิพพานแล้วไม่กลับมาเอาแหละสมาธิ ยังจะมาเสียตายอยู่หรือสมาธินี้วะ

มีคนพูดอย่างที่ว่านะ เห็นใจเหมือนกันเพราะเราก็เคยผ่านโลกมานาน บางรายก็บอกว่า เอ้า พิจารณาไปเลย ไม่ต้องมาฝึกสมาธิให้เสียเวลาลำเวลาแหละ พิจารณาไปเลยมันเลยไปไหน..ก็มีแต่ลงคลองเท่านั้นแหละ ไม่เลยไปไหนแหละถ้าเราเก่งกว่าครูแล้ว

พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้อย่างนี้ แต่เรามันเก่งกว่าครูใช้ไหมล่ะ เราไม่ต้องฝึกอะไรเรื่องสมาธินี้ มันเหมือนกับว่าล้าสมัย เอานิพพานเลย..มันไม่ได้เรื่อง นิพพานก็ไม่ได้เรื่อง มีเยอะอย่างนี้นะ พระพุทธเจ้าท่านทำมาก่อนแล้ว สมควรอะไร ๆ ท่านแนะไว้ตามที่ท่านได้รู้ได้เห็นจากการดำเนินของท่านมาแล้วทั้งนั้นจึงไม่มีผิด สมกับธรรมบทว่า สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว

พวกเราไม่เคยทำ เรื่องอยากได้อะไรได้เลย มองดูแต่ผล เหตุไม่ทราบว่าเป็นยังไร เช่น ผลไม้ต้นนี้ทำไมมันดกนา มันมากนักรู้ มันเป็นอย่างนี้ เราไม่ดูลำต้นของมัน ไม่ดูพื้นฐาน ไม่ดูอาหารของมันว่ามีอะไรถึงได้ดกนักรดกหนา เราไปดูแต่ดอกแต่ผลไม่ได้ดูเหตุ นี่ก็เหมือนกัน เรามองดูแต่นิพพานโน้น ก็ไม่ทราบว่าเป็นพื้นฐานที่จะเป็นนิพพานหรือปฏิกิริยาที่จะให้เกิดพระนิพพานคืออะไร ถ้าไม่ดูสมาธินี้จะดูอะไร ปุญสำคัญคือสมาธินี้ละ

เจ้าหน้าที่ส่วนมากที่มาอบรมเที่ยวนี้ เวลาฟังนี้จิตใจไม่ค่อยจะมาอยู่ในบทเรียน จะมีวิธีการยังงี้ที่จะเรียกให้มาจดจ่ออยู่ที่เดียว คือเวลานั่งฟังนี้ให้อยู่ทั้งกายทั้งใจด้วย

เวลาไปฟังระบำรำไ้มันไปอยู่ที่ไหนล่ะ ตอนนั้นอยู่กับตัวดีหรือไม่เห็นพูดตอนนั้นให้ฟังบ้าง ตะกั๊นก็พูดถึงการรักษาจิต มันจะเหนือสติปัญญาของเราไปได้หรือ นั้นพูดแล้ว ความเพลิดความเพลิดฟังเพื่อเห่อเหิมไม่เป็นประโยชน์ มีแต่ความเสียหายแก่ตน รุ่งเข้ามา เหยียบเบรกห้ามล้อ ไม่ใช่เหยียบคันเร่งให้มันลงคลอง ลงคลองจมไป รุดขึ้นได้เราขึ้นไม่ได้ มีเท่านั้นหรือ อยู่กับตัวแล้วหรือที่นี้

ที่จัดอบรมเที่ยวนี้ก็มีหลายฝ่าย ฝ่ายนั้นหนากการเป็นฝ่ายจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ได้จัดให้มีกิจกรรมพิเศษขึ้น ก็เลยมีวิธีการหนึ่งที่จะเรียกจิตใจให้เข้ามาก่อนการอบรม โดยการเรียกสติให้ตัวเองกลับมาโดยการเข้าสมาธิ ก็เลยมาถามทางฝ่ายผม ผมเองก็ตอบไม่ได้ว่าจะทำได้แค่ไหนหรือไม่ ๔-๕ นาทีที่จะให้ปฏิบัติกันจะเหมาะสมเพียงใดหรือไม่

การที่จะมานั่งภาวนารั้งจิต ๕ นาทีที่เราไม่คัดค้าน แต่กรุณาฟังอีกคำหนึ่งที่จะแทรกขึ้นมาในข้าง ๆ เคียง ๆ กัน ตะกั๊นได้บอกว่าจิตจะเหนือสติปัญญาไปไม่ได้ มันคิดไปไหนรุ่งเข้ามา เหยียบเบรกห้ามล้อเข้ามา พอคิดนั้นปุ๊บจิตห้ามเข้ามาให้หยุดที่ตรงนี้ นั่งภาวนาคือการบังคับจิต การจ่อจิตซึ่งเป็นตัวโจรตัวผู้ร้ายตัวทำลาย มันจะออกไป ฉกนั้นขโมยนี้ ฉกนั้นขโมยนี้อย่างไร ไปขโมยรักเขาบ้าง ไปขโมยเกลียดเขาบ้าง ไปขโมยโกรธเขาบ้าง ซึ่งเป็นของไม่ดี เราห้ามจิตเข้ามาสู่จุดเดียว เช่น เราจะเอาคำบริกรรมว่า พุทโธก็ตาม ธัมโมก็ตาม สังโฆก็ตาม เพื่อเป็นหลักยึดของใจ ในขณะนั้น

ห้ามไม่ให้มันไปคิดอารมณ์อื่นนอกจากอารมณ์ที่เรามอบให้มันเท่านั้น นี่ท่านเรียกว่าเป็น การหักห้ามจิตใจประเภทหนึ่ง ให้อยู่ในชั่วขณะหนึ่งก็ยิ่งดีกว่าที่จะปล่อยให้เพ่นพ่าน ไปทำลายตัวเอง

แล้วการนั่งสมาธิจะอธิบายให้ฟัง จะทำวิธีให้ดูนะ ท่านทั้งหลายค่อยไปทำต่อใน บ้านนะ จะบอกวิธีเลย ๆ นี่ใครจะนั่งแบบนี้ก็ได้ ที่นี้จิตมันจะคิดไปไหน กำหนดให้มัน อยู่ในหัวใจเรานี้ ให้อยู่ สมมุติว่า พุทโธ ๆ ๆ ก็ให้อยู่ในวงกายของเราจะรู้อยู่ข้างบน ข้างล่างไม่ต้องสำคัญ แต่ขอให้รู้อยู่กับตัวของเรานี้เป็นสิ่งสำคัญ เช่น พุทโธ ๆ ให้อยู่ มันจะคิดอะไรให้กำหนด พุทโธ ถีบเพื่อห้ามไม่ให้มันมีขณะใดขณะหนึ่งที่จะสอดแทรกออกไปคิดข้างนอกได้ นี่เป็นวิธีการฝึกจิต

ที่นี้เวลาจิตของเราได้รับการฝึกอบรมหลายครั้งมันจะอยู่นะ หากจะรู้ในตัวของมันรอบอยู่ในนี้ไม่ออก นอกจากนั้นแล้วมันจะสว่างภายในนี้ พอมันส่องของมันนี้ปั๊บมัน จะต้องสว่าง เหมือนกับตาของเรามองโน้นมันสว่างโน้น มองโน้นมันเห็นโน้น ๆ มองนี้ เห็นนี้ มองปั๊บเข้าไปมันก็เห็นนี้ จิตก็เหมือนกันส่งไปโน้นก็รู้โน้น ส่งโน้นรู้โน้น ส่งเข้ามาปั๊บรู้ นี่ แล้วจิตของเราก็สงบเย็น นี่วิธีหนึ่ง ให้ท่านทั้งหลายไปพิจารณา ให้ไป ปฏิบัติ ท่านทำอย่างนี้จะพระกรรมฐานท่านภาวนาของท่าน

พระพุทธเจ้าที่เราได้เปล่งวาจาถึงท่านว่า พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ท่านฝึกกรรมฐาน ท่านได้เป็นศาสดาองค์เอกเพราะเหตุนี้ พระสงฆ์สาวกท่านฝึกกรรมฐาน ท่านฆ่ากิเลส ความวุ่นวายทั้งหลายภายในจิตใจให้ราบไปหมด เหลือแต่ความบริสุทธิ์ล้วน ๆ เกิดที่ ตรงนี้ด้วยวิธีนี้ จึงได้เป็น สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ของพวกเรา คำว่า ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ ธรรมได้เกิดขึ้นแล้วแก่พระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลาย ก็เกิดขึ้นที่ใจซึ่งได้ฝึกฝนกรรมฐาน เรียบร้อยแล้ว

ให้อาจารย์ที่สอนนี้ไปปฏิบัติตัวเองนะ แล้วเราจะเห็นความแปลกประหลาด ขึ้นที่ตัวของเรา ซึ่งแต่ก่อนมันเคยเกลไถลระเห่ร่อนหาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ พอเรา เขี่ยเบรกดับเข้าไปด้วยสติด้วยปัญญา พิจารณาใคร่ครวญเหตุผลดีชั่วประการต่าง ๆ แล้วหักห้ามตัวเอง นี่แหละความศักดิ์สิทธิ์ความดีเด่นของเราจะเกิดที่ตรงนี้ สำคัญอยู่ ตรงนี้แหละ

คืออย่างนี้ครับ เขี่ยเบรกดับก็เขี่ยเบรกดับแล้ว พยายามแล้วพยายามอีก แม้แต่การ ระบับสติอารมณ์ด้วยความตั้งใจว่าจะให้สงบ

ไม่ใช่เขี่ยเบรกดับไม่ติดเครื่องเหวอ

ไม่ยอมอยู่ครับ

เบรกรดไม่ติดเครื่องน้ำมันอยู่ของมันอยู่แล้ว คืออยู่กับกองมูตรกองคูด ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ก็นี้เราไม่เคยเหยียบไม่เคยห้าม ถ้าห้ามทำไมจะไม่อยู่ เวลาไปยังไปได้ทำไมห้ามไม่ได้ เราต้องคิดอย่างนั้นซิ ไปเหยียบเบรกรดเบรกรดไม่ติดเครื่องจะเป็นท่าอะไร เวลานอนหลับครอก ๆ จะไปห้ามมัน เวลานั้นมันไม่ได้ไปมันไปตอนเราไม่หลับต่างหากนี่ เหยียบเบรกรดตอนนั้นซิ ต้องหักห้ามตอนมันคึกมันคะนองซิ เอากันตรงนั้นแล้วจะเห็นฤทธิ์ของสติปัญญา กับสิ่งที่ป็นข้าศึกต่อเรา ถ้ามีแต่ปล่อยตาม ๆ แล้วเราทุกคนจะไม่มีศักดิ์ศรีตั้งงามอะไรเลย

คนเราอยู่ด้วยความแพ้นั่งอยู่ด้วยความแพ้นอนอยู่ด้วยความแพ้นิไม่ว่าอิริยาบถใดอยู่ด้วยความแพ้นไปไหนมีแต่ความแพ้นแล้วให้ตายเสียดีกว่ามนุษย์เรา ต้องมีชนะบ้างชิมันถึงเป็นศักดิ์ศรีของมนุษย์ อย่างเราไปเล่นกีฬาด้วยกันนี้แม้จะคำว่าเล่น ๆ ก็ตาม ถ้าอะไรที่ไหน ๆ ก็มีแต่แพ้เขา ๆ ๆ ให้ตายเสียดีกว่า เพราะฉะนั้นคำว่าแข่งแล้วต้องให้มีแพ้มีชนะบ้าง ถ้าสมมุติว่าคราวนี้แพ้ คราวหน้าให้ได้ชนะ อย่างนั้นบ้างซิ

ท่านคะ ผู้หญิงจะขึ้นไปถึงพระอรหันต์ได้ไหมคะ

ผู้หญิงผู้ชายมันขึ้นไม่ได้ละ ใจต่างหากขึ้น ผู้หญิงมีใจผู้ชายมีใจแล้วขึ้นได้ทั้งนั้น ขอให้กิเลสสิ้นไปด้วยความเพียรของเราเถอะ มีความเพียรเป็นหลักตั้ง ความเพียรนี้แหละจะเป็นกุญแจเปิดตูมรรคผลนิพพาน เราอย่าเอาเพศมาเปิด เอาเพศมาเปิดแล้วติดเพศไปไม่รอดนะ ถ้าว่าเพศพระก็ว่าเราเป็นพระใครก็นับถือ นอนกินก็ได้ นั่งกินก็ได้ นอนใจ อันนี้ตัวชี้เกียจใหญ่ ตัวกิเลสตัวกิเลสอยู่ในนั้นแหละ แม้แต่หลวงตาบัวคุ้ยไว้ ๆ อยู่ที่นี่ก็ไม่เห็นดีอะไร ถ้าชี้เกียจเสียอย่างเดียวไม่เป็นท่า เรื่องกินแล้วขยันยิ่งกว่าลิง ใช้ไม่ได้ อย่างนั้น การประกอบความเพียรให้เร็วให้คล่องตัว สติปัญญาให้คล่องตัวนั้นละ กิเลสจะกลัว

บางทีก็ได้ยินคนพูดเหมือนกันว่าผู้หญิง...

คนพูดเป็นคนประเภทใดวะ คนประเภทอย่างเราพูดก็ได้ นี่ คนมีหลายประเภท เขาพูดก็ได้เราพูดก็ได้ เขาพูด....เขามันเกิดที่หลังหู เราอย่าไปเชื่อง่าย ๆ ซิ หูเกิดแล้วเขาจึงเกิดที่หลังนี้ เออะอะไปเชื่อเขาแล้ว

หลวงปู่คะ มีคนเขาอยากเห็นพุทธศาสนาแท้ ๆ ท่านสอนและปฏิบัติอย่างไรคะ

เอาหนังสือนี้ไปอ่านดูเสียก่อนก็แล้วกัน ถ้าอยากจะให้ชัดลงไป อ่านแล้วนำไปปฏิบัติ จะรู้กันแท้หรือไม่แท้ตรงนี้แหละ ดินไม่ใช่ธรรม น้ำไม่ใช่ธรรม ลม ไฟ ไม่ใช่ธรรม อากาศอะไร ๆ ไม่ใช่ธรรมทั้งนั้น ธรรมคือธรรม อะไรจะสัมผัสธรรมได้ ตาสัมผัส

รูป หูสัมผัสเสียง จมูกสัมผัสกลิ่น ลิ้นสัมผัสรส ไม่ใช่สัมผัสธรรม ใจเท่านั้นจะสัมผัสธรรมได้ เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนให้ปฏิบัติใจ บำรุงใจ เรียกว่าปรับใจให้เหมาะสมที่ควรจะได้รับทราบธรรมชั้นใด สัมผัสธรรมชั้นใดได้ ธรรมตั้งแต่สมาธิธรรมขึ้นไปหรือสมถธรรม วิปัสสนาธรรมตลอดถึงวิมุตติธรรม จะไม่นอกเหนือไปจากจิตนี้ไปได้เลย เพราะฉะนั้นธรรมจะมีอยู่ขนาดไหนก็ตาม ถ้าโลกไม่อาจปรับจิตเข้าสู่ธรรมที่ควรจะรู้จะเห็นจะสัมผัสสัมผัสกันได้ ธรรมก็เป็นโมฆะอยู่เช่นนั้นสำหรับโลกที่เป็นโมฆะ

ถ้าโลกไม่เป็นโมฆะก็มุ่งจุดตามที่พระพุทธเจ้าสอน พอเริ่มปฏิบัติตามนั้นก็จะเริ่มสัมผัสสัมผัสธรรม ตั้งแต่ความสงบร่มเย็นเข้าไปโดยลำดับ อ้อ สงบตรงนี้เหอ ท่านว่าสงบ ๆ ท่านว่าสมาธิ อ้อ เป็นตรงนี้เหอ คือเป็นที่ใจนี้ ไม่ได้เป็นที่ต้นไม้ภูเขา ดินฟ้าอากาศ ไม่ได้เป็นที่คัมภีร์ คัมภีร์มันชื่อของธรรมต่างหาก ตัวธรรมแท้สถิตอยู่ที่ใจ พร้อมเสมอที่ใจ แต่ใจปรับตัวไม่ได้ถึงจะมีธรรมหอมล้อมก็ไม่รู้ พอปรับใจตัวเองได้แล้วก็เหมือนกับว่าเปิดแฉ้มออกรับธรรม ธรรมก็ค่อยสัมผัสกันเข้ามาหน่อยโดยลำดับ ลำตา จนกระทั่งว่าเปิดกว้างเท่าไร ธรรมกับใจก็จะค่อยประสานกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปเลย

จะไปหาธรรม ไปหาต้นไม้มันเห็นต้นไม้นั้นแหละไม่มีธรรมอยู่ในนั้น เอาที่จิตซิกที่จิตสอนที่จิต เวลานี้จิตถูกกิเลสครอบไว้ไม่ให้ธรรมแทรกเข้าไปได้เลย เพราะฉะนั้นจึงต้องเปิดกิเลสออก ถากถางกิเลสออกเพื่อให้ธรรมไหลเข้าไปได้ ทีนี้เวลาเปิดออก ธรรมก็พร้อมที่จะไหลเข้าอยู่เสมอ เพราะธรรมมีอยู่แล้ว เป็นแต่เพียงกิเลสครอบเอาไว้ภายในเสียไม่ให้ธรรมเข้าไปได้ ต้องเปิดกิเลส เปิดกิเลสจะเอาอะไรไปเปิด เอาความซี้เกียจไปเปิดนั่นก็คือกิเลส เอาความท้อแท้อ่อนแอไปเปิดนั่นก็คือกิเลส เอาความไม่มีความกล้าไปเปิดนั่นก็คือตัวกิเลสใหญ่ เลยมีแต่กิเลส ๆ ไม่มีธรรม

ถ้าจะเอาธรรมแล้วต้องเอาความอดสำหรับพยายาม ความหนักเอาเบาสู้ไม่ถอย แก้กันได้ตรงนี้ เปิดกันตรงนี้ อย่าเอาความซี้เกียจไปเปิด อ่านหนังสือก็อ่านยาก ค่อย ๆ อ่านไป ค่อย ๆ อ่านไปมันก็ค่อย ๆ หลุดมือเองแหละ นั่นละจึงว่ามันเปิดมากนะไม่ใช่เปิดน้อย ๆ ในเมื่อมีแต่กิเลส ๆ ทั้งนั้นจะไปเปิดกิเลสได้ยังไง กิเลสต่อกิเลสมันเปิดกันอยู่แล้ว พอจะนั่งภาวนา โอ้ย เหนื่อย หมอราบลงหมอน ได้ยินแต่เสียงครอก ๆ นั่นเห็นไหมกิเลสนี่อกไม่รู้เรื่องเลย

ถ้าอยากจะรู้คำพูดเหล่านี้เป็นความจริงเพียงใดให้ต่อสู้กับกิเลสซิ เราจะรู้หมด เพลงของกิเลสมาแบบไหน ๆ รู้หมด เพลงกล่อมของกิเลสนี้สนิทมากอ้อยอิงมาก สัตว์โลกถึงได้ติดได้จม จะให้ทุกข์ขนาดไหนสัตว์โลกไม่เคยเห็นโทษของมันเลย ธรรมเท่านั้นที่ส่องกลิ้งเข้าไป เห็น ๆ โดยลำดับลำตา ๆ ปราบกันไป ๆ เอ้า ทีนี้กิเลสจะมาไม่

ไหน อยู่ในหัวใจใด แสดงกิริยาอาการได้ออกมาก็ตาม รู้หมด เพราะเคยถูกนี้ออกมาแล้ว
นี่ จึงว่าไม่เหนือธรรมไปได้ ธรรมเท่านั้นที่จะปราบกิเลสได้อยู่หมด

หลวงปู่คะ จะแก้อย่างไรคะ พอนั่งฟังเทศน์สงบแล้วมันดิ่ง ไม่ได้ยินคำเทศน์
มันก็ดิ่งลงวัฏค์หลวงนั่นแหละ จะเป็นอะไรไป พอนั่งฟังเทศน์แล้ววังงมันอยาก
หลับ

ไม่ใช่มันวังคะ แต่ไม่ได้ยินคะและก็รู้อยู่

รู้จักให้มันรู้อยู่อย่างนั้น ไม่ได้ยินก็ช่างมันเถอะ เราเคยได้ฟังมาพอแรงแล้วจนหู
จะฉีก จะฟังอะไรนักหนา เสียตายอะไรนักหนาเรื่องการฟังนั้น ฟังความรู้ันั้นซิ ที่มัน
กังวานครอบโลกธาตุอยู่ เวลามันรู้เด่นจริง ๆ เหมือนกับกังวานครอบโลกธาตุ อำนาจ
ของความรู้เด่นขนาดนั้นนะ ถ้าธรรมได้เปิดกิเลสออกหมดแล้ว ไม่มีอะไรที่จะกังวานยิ่ง
กว่าธรรมกับจิตอยู่ด้วยกันละ กังวานครอบโลกธาตุโน่น

ผมขอโอกาสครับ คือว่าการทำสมาธิ เมื่อเราทำได้ที่มีจิตลงสู่แล้วก็ขาดไป พอ
มาตอนหลังจะเอาอารมณ์อย่างนั้นขึ้นมาพิจารณาอีกมันเป็นไปได้ไม่ค่อยได้ เป็นเพราะ
เหตุไรครับผม

อย่าไปเป็นอารมณ์ซิ ถ้าเราภาวนายังใจจิตของเราถึงได้ลงอย่างนั้น ให้อึดเอา
อารมณ์นั้นเข้ามาสู่ปัจจุบัน อย่าไปคิดว่าเราเคยได้อย่างนั้นเคยเสื่อมอย่างนี้ เคยขาด
อย่างนั้นมาเป็นอารมณ์ ไม่เกิดประโยชน์ นี่ละที่ผมพูดอย่างนั้นมันเข้าเงื่อนไขเดียวกันกับ
เลยไม่มีผิดเพี้ยนไปได้ จึงพูดให้หมู่เพื่อนฟังอยู่เวลานี้

บางครั้งก็ไม่ได้คิดอะไร พอนั่งก็ลงปักแล้วก็หายไปเลย บางครั้งก็ไม่ค่อยได้

เวลาไม่ค่อยได้เป็นเพราะกิเลสมันออกพ้นผ่าน กำลังของกิเลสมีมาก กำลังของ
ธรรมไม่พอก็เข้าไม่ได้

แต่ก็รู้สึกว่ามีจิตในขณะนั้นอ่อนเต็มทีครับ แต่ว่าไม่ขาดเท่านั้นเอง ยังมีสติอยู่กับ
จิต แต่มันไม่ลงมันไม่ขาด แต่ก็เบาเต็มที บางครั้งก็ขาดไปเลย

มันขาดก็ขาดให้เราารู้ได้ชั่วระยะหนึ่ง คำว่าสมาธินี้ยังเป็นของไม่แน่นอน ยังจะ
ละเอียดยเข้าไปเรื่อย ๆ และจะมีเสื่อมได้ ถ้าปฏิบัติผิดหรือนอนใจยังมีเสื่อมได้และมี
เจริญได้ จึงว่าให้ออกพิจารณาทางด้านปัญญาดังที่เคยสอนไว้ จะรู้เองว่าผิดกับสมาธิ
ขนาดไหน

ถ้าหมู่เราได้เข้าใจธรรมอย่างพระเดชพระคุณอาจารย์อบรมสั่งสอน ก็รู้ว่า
ธรรมะที่พระเดชพระคุณอาจารย์สอนนั้น ถ้าใครปฏิบัติตามก็จะเห็นอาจารย์ว่าเป็นดัง
สมัยพุทธกาลกล่าวว่า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นย่อมเห็นตถาคต

ถูกแล้ว คือความจริงมันอันเดียวกัน ไม่มีอดีตอนาคต เมื่อความจริงประกาศอย่างเด่นชัดภายในหัวใจแล้วจะไปสงสัยพระพุทธเจ้าที่ไหนกัน

ถ้าหมู่พวกเราได้ปฏิบัติถึงขนาดนั้นก็จะได้เห็นตัวอาจารย์ได้แจ่มแจ้ง

ผมไม่อยากให้เห็นผมละ ให้เห็นเจ้าของนั่นแหละ

กระผมขอโอกาสถามอีกสักครั้งหนึ่งครับ การที่จะกำจัดกิเลสอย่างละเอียดที่เรียกว่าอนุสัยซึ่งนอนเนื่องอยู่นั้น อนุสัยตามที่พระเดชพระคุณอาจารย์สอนก็บอกว่า ถ้าหากมันไปกระทบกระทั่งก็จะขุ่นขึ้นมาเหมือนน้ำใสที่มีตะกอนนอนก้น ที่นี้จะเอาธรรมะอะไรครับเข้ามาสกัดน้ำขุ่นที่นอนก้นไม่ให้มันขุ่นมา

ปัญญา ปัญญาเป็นสารส้ม แกว่งลงไป เพียงเอาสมาธิกดมันไม่อยู่ ถ้ามันรุนแรงสมาธิกดไม่อยู่ เตียวพาสมาธิพังไปด้วย ปัญญาเท่านั้นพัดกันลงไป

เมื่อปีที่แล้วครับผม ผมไปอยู่ที่บ้านคือ เติมนจกรมอยู่ ผมพยายามคิดว่าจะเอาธรรมะอะไรมาสกัดกันอนุสัยไม่ให้กระทบกระทั่งออกมา ผมก็เลยคิดขึ้นมาว่าต้องมีสติด้วยสมาธิด้วย

เรื่องสตินั้นเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ถึงไม่พูดถึงก็คือพูดถึงอยู่นั่นแหละ เรื่องสติเป็นพื้นฐานสำคัญมากทีเดียว ก่อนที่ปัญญาจะเคลื่อนไหวสติต้องเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว มิฉะนั้นปัญญาก็เป็นสัญญาไปได้ ในขั้นเริ่มแรกปัญญามักจะเป็นสัญญาไปถ้าไม่มีสติตาม เพราะปัญญายังไม่เคยเห็นผลของตัวเอง ต่อค่อยเห็นผลของตัวเองแล้วที่นี้เกิดความสนใจ ปัญญาก็ขยับตาม เมื่อปัญญาขยับเรื่องสติก็ไปตามกัน สุดท้ายสติกับปัญญาเลยกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน แต่ถึงขั้นนี้มันหมุนเป็นอัตโนมัติ ขั้นที่ต้องบังคับอยู่นี้เป็นเพราะสติกับปัญญายังแยกกันอยู่ ถ้าเราระลึกไม่ทันปัญญาก็เลเลไปเป็นสัญญา อารมณ์ไปเสียและถูกกิเลสลากไปเสีย พอถึงขั้นเข้าใจตัวเองได้เห็นผลของตัวเองแล้วที่นี้มันก็สนใจ จ่ออะไรเข้าไปก็อยากเข้าใจจริง ๆ สนใจจริง ๆ มันหมุนไปตาม คำว่าจ่อสติก็ไปด้วยกันนั่นแหละ

คำว่าอนุสัยก็คือความละเอียดของกิเลส นั่นแหละ ละเอียดลงไป ๆ ตัดพินมันลงไปเรื่อย ๆ อย่างที่ท่านพูดถึงเรื่องอุปกิเลส ๑๖ เป็นโอภาส เป็นแสงสว่าง เป็นอะไร ๆ ก็เข้าไปในที่ผมพูดนั่นแหละ แต่ผมพูดธรรมะปานี้ ไม่ค่อยจะเอาอุปกิเลสหรืออันนั้นอันนี้มาพูดหรอก แต่ก็พูดเรื่องอุปกิเลสอยู่โดยดี

แต่ถ้านักปฏิบัติแล้วก็รู้สึกว่แจ่มแจ้ง ถ้าปฏิบัติถึงนะครับผม ถ้ายังไม่ถึงกระผมก็ไม่ทราบ

คือผมไม่ได้พูดภาคปริยัติ ผมพูดภาคปฏิบัติ ภาคปริยัติก็รู้ แต่ว่าก็เหมือนกับมิดที่ถืออยู่กับมือกับมิดที่เห็นกับปากไฉนมันต่างกัน คำว่านี้มันเสียเวลา อยู่กับมือนี่ทิ่มได้

เลยทางได้เลย สติปัญญาที่เกิดกับภาคปฏิบัติเป็นอย่างนั้น ฟุ้งเลย ทั่นเลย ๆ จะไปถอดมีดอยู่ในปากเสียก่อนไม่ทัน ก็เหมือนปริยัติ ในขั้นที่เราจะเอาปริยัติมาพิจารณา ก็พิจารณา แต่ในขั้นที่จะไม่เอาปริยัติมานั้นมีนี่ มันเกิดพร้อม เกิดพร้อมกันนั้น มันทันกัน ไม่งั้นไม่ทัน ถึงขั้นหมุนมันหมุนจริง ๆ เห็นโทษก็เห็นอย่างถึงใจ เห็นคุณก็เห็นอย่างถึงใจ เมื่อต่างอันต่างถึงใจแล้วก็มาหมุนกำลังใจเพื่อความรอดพ้นไปเสียให้มีกำลังมากขึ้น

แต่ก่อนผมก็ไม่เคยคิดว่าท่านเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก ถ้าจะเดินโดยการบังคับธรรมดาจนฝ่าเท้าแตกนี้ก็ยังไม่สมเหตุผล เดินเพราะความดูดดื่ม เดินเพราะความเพลิดเพลินในความเพียรนั้นเหมาะ พอถึงขั้นแล้วมันเป็นจริง ๆ มันไม่ได้ดูพระอาทิตย์พระจันทร์ ไม่ได้ดูเดือนดาวดวงตะวันมืดแจ่มสว่างอะไรเลย มันหมุนตัว ๆ อยู่ภายในเหมือนกับนักมวยเข้าวงในกัน ใครจะไปคำนึงว่ากำลังน้อยกำลังมาก คิดไปไหนไม่ได้เวลานั้น อันนี้ก็เหมือนกัน มันหมุนตัว ๆ ๆ เวลาเวลาไม่มี ความหิวความกระหายไม่มี มีแต่จิตกับอารมณ์ที่ฟัดกันอยู่เท่านั้น ที่นี้ฝ่าเท้าจะไม่แตกได้ยังไง ก็ฝ่าเท้ามันเป็นเครื่องมือเมื่อเดินไม่หยุดมันก็แตกเพราะความเพียรหมุนอยู่ภายใน

เพียงความเพียรแบบหนู ๆ อย่างผมนี้ก็พอนำมาเทียบมาพูดได้ เวลาก้าวเข้าทางจงกรมแล้วไม่มีเวลาเวลา ความหิวความโหยไม่มีเลย น้ำก็ไม่หิว หมากลพุบหรืออะไร ๆ ก็ไม่สนใจ มีแต่มุ่งมั่นอย่างเดียวเท่านั้น โน่นพ้อออกจากทางจงกรม มองไปเห็นกาน้ำ โอโฮ มันจะโดดใส่ผิงเลยนะ ก็มันหิวน้ำจะตาย พอดื่มน้ำเข้าไปสาลักกัก ๆ ๆ เหมือนไม่ได้กินน้ำ ที่อยู่กับทางจงกรมมันก็ไม่หิวนะ มันลืมไปหมดเพราะความเพียรอันนี้หมุนตัวเป็นเกลียวเป็นอัตโนมัติไปเลย อยู่ที่ไหนจนบางที่ได้รำพึงให้เจ้าของเอ๋ ทำไมเราไม่เคยคาดเคยฝันว่าจะเป็นอย่างนี้ ความคาดความคิดนั้นกับความจริงนี้มันผิดกัน

นึกว่าจิตใจมีความละเอียดลออเข้าไปเท่าไร แล้วการงานก็จะลดน้อยถอยลงไปใจก็จะสบายขึ้น ๆ มันกลับตรงกันข้าม ยิ่งหมุนทั้งวันทั้งคืน ทำไมถึงเป็นอย่างนี้ เมื่อไรมันจะได้สะดวกสบายกันเสียทีนา พอหยุดรำพึงมันก็โดดปุบเข้าสู่งานอีกแล้ว จนกระทั่งมันไปหมดกำลังของมันแล้วก็หยุดของมันเอง แต่ในขณะนั้นมันไม่ได้คำนึงอะไร คิดดูพอตื่นขึ้นมาจนกระทั่งถึงหลับมันเผลอเมื่อไร ถ้าจะว่าเผลอ มันเผลออะไร เผลอไปกับอะไร มันเหมือนกับว่าตกเราอยู่อย่างนั้น ก็มันไม่เผลอ มันเป็นเองของมันนี่ที่วามหาสติมหาปัญญาในครั้งพุทธกาล ก็คือสติปัญญาอัตโนมัตินี้เอง มันเป็นของมันเอง

อันนี้เป็นสมมุตินะ ทำไมถึงว่าเป็นสมมุติ ก็ถึงวาระที่มันจะปรากฏตัวเอง มันก็ปรากฏของมันเองนี่ สติปัญญาแบบนี้ก็ไม่มีเมื่อถึงวาระที่จะไม่มีแล้ว มันเป็นความเหมาะ

สมของแต่อย่าง ๑ นี้ อันนี้ก็เป็นสมมุติ ปัญญาเป็นสมมุติ สติเป็นสมมุติมาแก้สมมุติด้วยกัน คือสมุทัยเป็นสมมุติเป็นฝ่ายชั่ว มรรคเป็นฝ่ายดี สติปัญญาเป็นฝ่ายแก้ กิเลสเป็นฝ่ายผูกมัด พออันนี้หมดปัญหานั้นก็หมดปัญหาไปตาม ๑ กัน

ที่ท่านพูดถึงเรื่องพระอรหันต์ท่านมีสติวิบุละ ท่านยอมรับสมมุติต่างหาก เช่น มีคนมาฟ้องพระอรหันต์ว่าท่านเป็นสังฆาฯ ปาราชิกอะไรก็แล้วแต่เถอะ พระพุทธเจ้าทรงเป็นประธาน พระองค์ทรงรับสั่งว่า โอ อย่าไปฟ้องร้องเธอซิ เธอเป็นสตีวินัยแล้ว ก็คือหมายเอาความบริสุทธิ์อันนั้นมันพ้นจากสมมุติทั้งหมดแล้ว การฟ้องการร้องเหล่านี้เป็นเรื่องสมมุติทั้งหมด จิตอันนั้นพ้นไปแล้ว จะเอาอะไรมาเป็นอันนี้ได้ ท่านก็ยกเอาสตีวินัยขึ้นมาเสีย นี่ท่านก็ยกขึ้นมาเป็นสมมุติ พื้นฐานจริง ๆ ของหลักธรรมชาตินี้กับสมมุติทั้งหลาย หรือกับสิ่งที่เขาหาเรื่องทั้งหลายนั้นมันเข้ากันไม่ได้ ว่างั้นเลย มันเป็นคนละโลกอยู่แล้วถ้าเป็นโลก

แต่นั้นไม่ใช่โลก ท่านถึงได้ว่า โลกุตระ โลกุตระธรรมก็ธรรมเหนือโลกนั่นเอง พูดอะไรก็ไม่สนทใจ ถ้าว่าธรรมเหนือโลก..ถูก อุดระก็แปลว่าสูง โลกะ...โลก โลกุตระธรรม..ธรรมสูง ที่นี้เวลาเอาความก็ธรรมเหนือโลก เหนือโลกก็คือเหนือสมมุติตั้งแต่โสดา สกิทาขึ้นไป ธรรมสูงก็ถูก ถูกไปเรื่อย ๆ พอถึงวาระสุดท้ายที่พ้นจากโลกไปแล้วก็ว่าธรรมเหนือโลกไปเสีย เพราะแปรไปตามขั้นของธรรม คือธรรมอันนี้สูงแต่ยังไม่พ้นจากโลก โสดา สกิทาคา อนาคานี้ยังไม่พ้นจากโลกจากสมมุติ ก็ว่าโลกุตระ โลกุตระ สูง ๆ ๆ หรือว่าสูงไปโดยลำดับ พอถึงขั้นอรหัตตภูมิแล้วก็บอกธรรมเหนือโลกเลยที่นี้ คือเหนือไปหมด สูงจนหากำหนดกฎเกณฑ์ไม่ได้ พอว่าเหนือโลกก็รู้กันชัดเจนว่าเหนือหมดแล้ว

สามขั้นนี้จะจัดเป็นสมุทัยได้ไหมครับผม

สมมุติมีอยู่ก็เป็นสมุทัยได้อยู่แน่นอนแหละ พระอนาคามีก็มีสมุทัยตามขั้นของพระอนาคา โสดา สกิทา อนาคา สมมุติยังครองใจอยู่ เมื่อสมมุติยังครองใจ กิเลสประเภทละเอียดตามขั้นของธรรมตามขั้นของจิต ตามขั้นของกิเลสจะไม่ครองใจได้อย่างไร เมื่อผ่านนี้หมดแล้วที่นี้ไม่มีแหละที่จะไปครองใจ...ไม่มี จะว่าอวกาศของจิตก็ได้ เว้งว่างหมดเลย มันติดอะไรจิตนี้ มันก็ติดสมมุตินั่นเอง พอผ่านอันนี้ไปแล้วมันติดอะไร ไม่ติดอะไรนี้ ถ้าไม่รักษาสมมุติแล้วพูดไปได้ตรงเป้ง ๆ ไปเลยตามความจริง แต่ในโลกมีสมมุติเราก็คงมีสูงมีต่ำเป็นธรรมดาไปตามโลกตามสมมุติ ถ้าจะพูดตามหลักธรรมชาติเสียจริง ๆ แล้วก็ไม่มีอะไรน่ากลัวไม่มีอะไรน่ากลัวหาญนี้ เพราะเรื่องกลัวเรื่องกลัวเรื่องอายไม่อายเหล่านี้เป็นเรื่องของสมมุติทั้งหมด จิตดวงนั้นมีได้เป็นจิตอย่าง

นั่น แต่เป็นความจริงล้วน ๆ ความจริงกับความจริงจึงเข้ากันได้สนิท นี่พูดตามความจริง

ที่นี้โลกมันมีสมมุติก็ต้องเป็นไปตามสมมุติ เพราะธาตุชั้นนี้เราก็คือเป็นสมมุติ ยังเกี่ยวกับสมมุติจึงต้องปฏิบัติตามสมมุติเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นจึงมีสิ่งมีค่า สำหรับจิตดวงนั้นไม่มี เอาอะไรมา มีอะไรติดอะไรข้อง ถ้าจะเทียบแบบสมมุติที่เรียกว่า อวกาศ ชั้นหมดความตึงตืดแล้ว มันก็พุ่งตัวได้เต็มเหมือนยานอวกาศ เมื่อไม่มีอะไรตึงตืดกดถ่วงแล้วพุ่งไปได้เต็มที่ นี่จิตไม่มีอะไรตึงตืด สมมุติหมดแล้วก็ไปได้เต็มที่เหวี่ยงถ้าจะไป แต่นี่ท่านยังไม่ไป ไม่เหมือนจรวดเขา นี่พูดเทียบเฉย ๆ จิตจะไปไหน จะอยู่ที่ไหน จะไปที่ไหนท่านไม่ได้สนใจกับคำว่าอยู่ว่าไปยิ่งกว่าหลักธรรมชาติที่ปรากฏอยู่เท่านั้น จะให้เหมือนสมมุติจริง ๆ มันไม่เหมือน ก็เทียบกันไปอย่างนั้นแหละ จะให้มันเหมือนจริง ๆ ก็คือทำให้เจ้าของรู้ก็แล้วกัน ใครรู้เข้าแล้วก็หมดปัญหา และอะไรจะมาเป็นปัญหาต่อจิตดวงนั้นมันไม่มี เรื่องปัญหาทั้งมวลก็คือเรื่องสมมุตินั้นแล หมดสมมุติปัญหาก็หมดไป พูดให้มันสุด ๆ ลั่น ๆ ลงไปว่า ตายแล้วจะไปเกิดที่ไหนมันก็หมดไปเสีย ความกลัวเป็นกลัวตายก็หมดไปเสีย กลัวอะไรกลัวอะไร

ถ้าแยกออกมาดูร่างกายนี้กับสิ่งเหล่านี้ก็เหมือนกัน ส่วนแข็ง ๆ ก็เป็นดินก็เหมือนดิน ส่วนอ่อนก็เป็นน้ำเหมือนน้ำเสีย ก็คือน้ำ อยู่ในนี้เป็นดินเป็นน้ำเป็นลมเป็นไฟเสีย ก็ไม่ได้เป็นเราเป็นของเรา เขาไม่ได้เป็นสัตว์เป็นบุคคล เรามาให้ชื่อเขาต่างหาก นี่ เมื่อรู้ตามความจริงนี้แล้วก็จะไปตื่นอะไร จะเป็นจะตายก็คือธาตุ ส่วนความจริงของมันแต่ละอย่าง ๆ เมื่อสลายลงไปก็เข้าสู่ความจริงของมันตามเดิม ก็เท่านั้น จิตจะไปได้ไปเสียอะไรกับมัน แม้อยู่ด้วยกันนี้ก็ไม่เห็นมีอะไรได้เสียจากกัน อันนี้สลายไปแล้วจะมีได้มีเสียอะไรจากสิ่งเหล่านี้มันไม่มี

จึงได้พูดว่า บรรดาพระชีณาสพทั้งหลายนั้น ถ้าหากพูดโดยลำพังตามหลักธรรมชาติของท่านแล้ว ความเป็นอยู่ความตายไปจะมีน้ำหนักเท่ากัน เพราะท่านอยู่กับความจริง ท่านไม่ได้อยู่กับความเป็นอยู่และตายไปนี่นะ ความเป็นอยู่และความตายไปสำหรับท่านแล้วมีน้ำหนักเท่ากัน ถ้าจะพิจารณาคิดออกไปในแง่ประโยชน์ของโลก ว่ามีชีวิตอยู่ก็ได้ทำประโยชน์อย่างนั้น ๆ ถ้าตายไปเสียการทำประโยชน์ให้โลกที่ควรได้รับประโยชน์มากน้อยก็ขาดสะบั้นไปตาม ๆ กัน ความเป็นอยู่ก็มีน้ำหนักมากกว่า เพราะท่านคิดเทียบเคียงต่างหาก ไม่ได้คิดด้วยความอยากอยู่อยากไป ท่านไม่อยาก ความอยากก็กังวล อยากหาอะไร ความไม่อยากมันสบายที่สุดแล้ว จะไปเสาะหาอะไรกับความอยากมาทิ่มแทงหัวใจ

พื้นศาลานี้ใช้อะไรขัดคะถึงได้เงาอย่างนี้

ใช้ความเพียร ไม่ได้ใช้ความเกียจคร้าน ถ้าเอาความเกียจคร้านมาใส่แล้วแหลกหมดเลย เลอะเทอะไปหมด ต้องเอาความขยันหมั่นเพียร ความพยายาม ความพินิจพิจารณา ศาสนาละเอียดอย่างนั้นละ ถ้าตามหลักของพระพุทธศาสนาจริง ๆ แล้วจะไม่มีทางตำหนิ นอกจากจะเทิดทูนสุดหัวใจเท่านั้น ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสเข้าแทรกต้องทำลายศาสนา ตำหนิติเตียนศาสนาว่าไม่ดี และเอาของสกปรกเข้าไปแทนที่ดี ธรรมดากิเลสต้องเป็นข้าศึกของธรรมเสมอ กิเลสไปที่ไหนแหลกที่นั่น แต่มั่นกว่ามันดี ธรรมทำเสมอ ๆ ตรงไปตรงมา

หลวงพ่อกะ การปฏิบัติธรรมในขั้นพื้นฐานจะปฏิบัติอย่างไรคะ

ก่อนที่จะทำก็ดูตามตำรับตำราหรือครูบาอาจารย์ท่านแนะนำเสียก่อน และทำตามนั้น คือธรรมะที่เขียนไว้ตามตำรับตำราหรือครูบาอาจารย์สอนนี้ เป็นแผนที่หรือว่าเป็นเข็มทิศทางเดิน เวลาท่านสอนอย่างนั้น ๆ แล้วเราก็ดำเนินตามนั้น เช่นอย่างเราจะมาวัดป่าบ้านตาดนี้ มาวัดป่าบ้านตาดนี้ไปสายไหนเราก็กถาม ไปสายขอนแก่น-อุดรฯ นี่เริ่มแรก แล้วจากนั้นแยกไปอีกว่า เมื่อขอนแก่นไปอุดรฯ แล้วแยกตรงไหน ก็จะต้องมีบอกอีกว่าแยกที่ตรงนั้น ๆ เช่น กิโลเมตรที่ ๕๕๕ เป็นทางแยกนะ และตรงนั้นมีสี่แยกแยกซ้ายเข้ามาและตรงมาตามทางลาดยาง

ทางลาดยางนี้จะเข้าไปถึงวัดที่เดียวไม่มีทางแยกที่ไหนอีก ถ้ามาตามทางลาดยางนี้จะถึงประตูวัดเลย นี่เป็นแผนที่ใช้ไหมละ รู้ทิศทางเดินแล้วก็มาตามนั้น นี่คือการปฏิบัติ เราก็มາตามนั้นและเข้าถึงวัด ท่านบอกว่าให้แยกทางนี้แต่เราแยกทางนั้นเสียมันก็ผิด ให้มาตามทางลาดยาง แต่เราไปตามทางหินลูกรังเสียก็ผิด ท่านบอกให้ปฏิบัติอย่างนี้ แต่เราปฏิบัติอย่างนั้นเสียก็ผิด จึงต้องดำเนินตามที่ท่านสอน นั่นละเรียกว่าเข็มทิศ ธรรมนี้เป็นเข็มทิศทางเดินทางด้านจิตใจ

ก่อนเริ่มปฏิบัติธรรมเราจำเป็นจะต้องสมาทานศีลทุกครั้งไหมครับ

อันนี้ตามอรรถาธิบายนะ สมาทานก็ได้ไม่สมาทานก็ได้ไม่มีอะไรขัดข้อง ถ้าผู้ต้องการสมาทานก็สมาทาน ผู้ไม่ต้องการก็ไม่ต้องการ สมาทานจะสมาทานกับใคร คือการรับศีลก็มีอยู่หลายประเภท ท่านอนุญาตให้เป็นความสะดวกซึ่งเป็นศีลสมบูรณ์ด้วยกัน เช่น สมาทานวิรัต สมาทานจากพระ เอาพระเป็นพยาน จะเป็นพระสงฆ์หรือพระพุทธรูปก็ได้ นี่เรียกว่าสมาทานวิรัต เจตนาวิรัต นี่เราเจตนาขึ้นในตัวของเราเอง ก็เป็นศีลขึ้นมาแล้ว เช่น วันนี้เราจะรักษาศีล ๕ อย่างนี้เป็นต้น จากนั้นถึงเวลาเท่านั้น มีเท่านั้นก็เป็นศีล

ขึ้นมาแล้ว สัมผัสตะวัตต์ ไปพบสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อศีล เราไม่ทำเสีย เช่น เห็นของตกเรียกรายเสียหาย หรือเห็นของควรจะมีเราไม่มี เห็นสัตว์ที่ควรฆ่าเราไม่ฆ่าอย่างนี้เป็นต้น นี่ก็เป็นศีล ๆ ขึ้นโดยลำดับแล้ว มี ๓ ประเภท ส่วน สมุจเฉทวัตต์ เรียกวางดเว้นตลอดไปเลย นั่นอันหนึ่ง อีกอันหนึ่งเป็นศีลของพระอริยเจ้าตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป สมุจเฉทวัตต์มีอยู่ภายในจิตใจของท่านตลอดไปเลย ท่านไม่ทำอะไรทั้งนั้นที่เป็นเรื่องผิดศีล เราจะสมาทานก็ได้ไม่สมาทานก็ได้

หลวงพ่อกับ ระหว่างปฏิบัติบางครั้งก็รู้สึกง่วง ๆ ไปเหมือนกับว่าสลับก แต่พอมาสำรวจจิตเราเอง เอ...เราก็ไม่ได้หลับนี่

แม้แต่เราเขียนหนังสือก็ยังง่วง ๆ ไปก็ไม่เห็นว่าให้เรา เราเดินโน้นเดินนี้ บางที่ทำงานนั้นงานนี้ก็ง่วง ๆ จิบ ๆ เป็นธรรมดา...ก็คนทำงาน อันนี้ก็คนทำงานจะเป็นอะไรไป ไม่ใช่คนตายนี่ ถ้าคนตายเอาไว้ที่ไหนมันก็อยู่ที่นั่น

กระผมสงสัยว่าตัวเองจะหลับไปทุกที

ก็อย่าสงสัยซิ ถ้ายังสงสัยแสดงว่าอาจหลับได้ ถ้าไม่สงสัยไม่หลับ ตอนที่ไม่นอนใจจะทำให้แน่ใจเจ้าของเสียนะ ถ้าสงสัยว่าจะหลับ เอ มันจะหลับหรือไง ก็ตั้งท่าใหม่ เอาจนกระทั่งเจ้าของไม่สงสัยเจ้าของว่าหลับ ถึงมันจะง่วงไปไหนก็ง่วงไปซิกี่เราทำงานนี้ มัวจะไปสนใจแต่ส่วนร่างกายส่วนต่าง ๆ นี่ เรื่องทางด้านจิตใจก็จะอ่อนไป เมื่อเราจดจ่อทางด้านจิตใจ ร่างกายมันอาจไหวไปโน่นไหวไปนี่บ้างก็ปล่อยตามเรื่องของมัน

บางที่กำลังพิจารณาสุภาอยู่เหมือนกัน ตัวผู้พิจารณาสุภาขาดหายไปเฉย ๆ ครับ

อสุภาขาดหายไป แสดงว่าสติหายไป ความรับทราบตามหน้าที่ของตนก็หายไปด้วย อย่างนี้ไม่ดี การทำงานทางจิตที่สำคัญก็คือสติ จะทำงานอะไรก็ตาม จะกำหนดจิตให้อยู่ เช่น เราจะทำคำบริกรรม จะเป็นพุทโธหรืออานาปานสติ ก็ให้สติรู้อยู่กับคำบริกรรมของเราเท่านั้น ไม่ไปสนใจกับอดีตอนาคตเรื่องราวอะไรทั้งสิ้น นอกจากคำบริกรรมกับความรู้ที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่เท่านั้น และไม่ต้องคาดหวังว่าจะรู้อย่างนั้นจะเห็นอย่างนี้ จะเห็นนรกจะเห็นสวรรค์ อย่าไปคาดหวังจะทำให้จิตเขว ให้รู้อยู่เท่านั้น

ทีนี้เวลาเรากำหนดมีสติบังคับในงานของเรา เช่น คำบริกรรม ความรู้จะสืบเนื่องกันโดยลำดับ นั่นแลคือการทำงานอยู่ตลอด การทำงานก็เป็นผลของงานขึ้นมาเรื่อย ๆ อยู่ในนั้น ต่อไปก็รู้เอง สิ่งใดที่จะควรรู้ควรเห็นก็จะรู้เห็นในวงปัจจุบันนั้น ไม่ใช่ความรู้ความเห็นจากการคาดโน้นคาดนี้ นั่นเป็นความรู้เห็นของธรรมดาสามัญชน ไม่ใช่รู้เห็น

จากด้านภาวนา ถ้าด้านภาวนาแล้วลงในหลักปัจจุบัน จากนั้นจะกระจายไป มันจะรู้จักเห็นในวงปัจจุบันนั้นแหละ นั่นแหละเป็นความถูกต้อง

ถ้าอย่างนี้เราจำเป็นจะต้องพิจารณาทุกครั้งไหมครับเวลาที่เรามาสมาธินี้ จะเป็นอสุภะก็ดี สักกายทิฐิก็ดี หรือว่าจะนั่งสมาธิอย่างเดียวนะ

นั่งสมาธิเป็นคำกลาง ๆ เราจะนั่งแล้วบริกรรมภาวนาก็ได้ พิจารณาอสุภะอสุภังอะไรก็ได้ หรือจะนั่งรำพึงถึงเรื่องอรรถเรื่องธรรมอะไรก็ได้ คำว่านั่งภาวนาเป็นคำกลาง ๆ ถ้าแยกประเภทออกก็มีมากในงานของการนั่ง

บางท่านก็ว่าการทำสมถกรรมฐานเป็นแต่เพียงไปข่มจิตไว้เท่านั้นเอง เหมือนกับไปกดเอาไว้เฉย ๆ อย่างนี้จะผิดถูกประการใด

การพูดก็ต้องมีการแยกแยะ ผู้ท่านชอบแต่นั่งภาวนา จิตสงบขนาดไหนก็อยู่แต่เพียงแค่สงบเท่านั้น ก็ถูกอย่างคำที่ท่านว่านี้ แต่เมื่อเรานั่งลงไปแล้วมันวุ่นเรื่องอะไร ก็จะต้องบังคับให้มันสงบ จิตไม่สงบไม่อึดตัวจะพาจิตทางด้านปัญญาอะไร ๆ นี่มันระเหเร่ร่อนไปเสีย เพราะความหิวโหยในอารมณ์ต่าง ๆ ถ้าจิตสงบแล้วจิตก็อึดตัว ให้ทำงานอะไรก็ทำ ไม่หิวโหยในอารมณ์ต่าง ๆ ไม่แทรกไม่แซงไปในงานอื่น ๆ ถ้าเจ้าของให้ทำนี้มันไม่ทำ กลับไปทำงานอื่นเสีย นี่เรียกว่าจิตหิวโหยต่ออารมณ์ แทนที่จะพิจารณาให้เป็นปัญญา มันกลายเป็นสัญญาอารมณ์ไปตามโลกตามสงสารซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสไปเสีย ที่นี้เวลาจิตอึดตัว หมายถึงจิตมีความสงบแล้ว จิตอึดตัว อึดอารมณ์ นั้นเราจะพาพิจารณาอะไร ๆ ก็เป็นงานนั้น ๆ ขึ้นมา นี่ละท่านจึงสอนให้พิจารณาทางด้านวิปัสสนา มีสมาธิแล้วสอนทางวิปัสสนาก็คือว่า ถ้าไม่มีสมาธิเราจะใช้วิปัสสนาเลย มันกลายเป็นวิปัสสนาหลอกเจ้าของ

ถ้าอย่างนั้นก็ต้องทำจิตเราให้สงบเสียก่อนจึงค่อยมาพิจารณาอสุภะใช้ไหมครับ

ส่วนมากเป็นอย่างนั้น พอจิตสงบแล้วเราจะพิจารณาอสุภะก็ได้ หรือบางทีจิตมันผาดโผน เราจะใช้ปัญญาสกัดสกัดกันมันก็ได้ จึงแล้วแต่กรณีที่เราจะอย่างไร แต่หลักใหญ่ก็อยู่ในความสงบนั้นแหละ ท่านจึงสอนว่า สมาธิปริภาวตา ปัญญา มหปุผลา โหติ มหานิสสา. ปัญญาที่มีสมาธิเป็นเครื่องอุดหนุนแล้วย่อมทำงานได้คล่องตัว ปัญญาปริภาวโต จิตตัม สมมุเทว อาสเวหิ วิมูจจติ. จิตที่มีปัญญารอบตัวแล้ว ย่อมสามารถหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงได้โดยชอบ

ช่วงนี้ใช้ไหมครับที่ว่าเป็นวิปัสสนา

นี่เป็นหลักที่ท่านสอนภาคทั่ว ๆ ไป คือมีสมาธิเป็นพื้น จากนั้นก็ออกทางด้านปัญญา จะเป็นสมาธิขั้นใดก็ตามก็ควรแก้วิปัสสนาขั้นนั้น ๆ คือสมาธิละเอียดก็ควรแก้วิปัสสนาขั้นละเอียด มันก็เป็นไปตาม ๆ กันนั้นแหละจากจิตดวงเดียวนั้น

เห็นท่านทั้งหลายมีความสนใจทางด้านธรรมะธัมโม หลวงพ่อก็อนุโมทนาด้วยดีใจด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะโลกจะมีความร่มเย็นเป็นสุข อยู่ด้วยกันเป็นผาสุก เพราะอำนาจแห่งธรรมเป็นเครื่องปกครอง ถ้าไม่มีธรรมเสียเลยแล้ว ความรู้ขนาดไหนก็เกาะเป็นเครื่องมือของกิเลสได้ทั้งนั้น และเป็นเครื่องมือของกิเลสได้อย่างคล่องตัวด้วย ถ้ามีธรรมเข้าแทรกแล้วกิเลสเดินไม่สะดวก ถ้าไม่มีธรรมเข้าแทรกเลยนี้เหมือนกับทางลาดยางนั้นแล ลื่นไปเลย ความรู้ไม่สำคัญถ้าไม่มีธรรมแทรกเสียอย่างเดียวเท่านั้น เป็นเครื่องมือของกิเลสได้อย่างคล่องตัวเลย

เพราะฉะนั้นคนเราที่มีแต่โลกล้วน ๆ ในหัวใจแล้ว ความรู้มากเท่าไรยิ่งคิดได้มากโกงได้มาก มีเล่ห์เหลี่ยมหลายส้นหลายคม ปลิ้นปล้อนหลอกลวงเขาเก่งที่สุด นี่ละคือเครื่องมือของกิเลส เรื่องของกิเลสต้องเป็นเช่นนั้น เอาวัดเอาเปรียบ มีแต่ทางรัดทางไถเห็นแก่ตัว เหยียบย่ำทำลายคนอื่น ล้วนแล้วแต่วิชาที่เป็นเครื่องมือของกิเลสทั้งนั้น ถ้าเป็นเรื่องธรรมแล้ว..ทำเขาทำไม เหยียบเบรกแล้วนั้น ที่นี้รถก็วิ่งไม่คล่องตัวใช้ไหมล่ะเมื่อถูกเหยียบเบรกเข้าไป ถ้าเหยียบแต่คันเร่งรถก็พุ่งลงคลองเลย ท่านจึงสอนให้มีธรรม

ธรรมไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย ธรรมไม่เคยทำโลกให้เสียหายให้ด้อยลงแม้แต่ชนิดเดียวเลย เรื่องธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วเป็นเครื่องเสริมทั้งนั้น แต่เมื่อกิเลสมีอำนาจมากมันก็กดธรรมลง ทำอันตรายแก่ธรรม ทำลายธรรม ยกธรรมที่เป็นของดีว่าเป็นของชั่ว ยกของชั่วมว่าเป็นของดีขึ้นมาเสีย เหยียบย่ำของดีไปเสีย ที่นี้หาของดีก็ไม่เจอ ก็กิเลสพาหามันจะเจออย่างไร ถ้าธรรมพาหาก็เจอของดีใช้ไหม ถ้ากิเลสพาหามันพาหลงนรกนี้ มันจะว่าดีอะไร จึงต้องอาศัยธรรม

ธรรมนี้เห็นใจท่านใจเราเหมือนกัน สมบัติท่านสมบัติเราเหมือนกัน ไม่ว่าสมบัติน้อยใหญ่ของเขาสองเราเห็นเสมอกันแล้วทำกันไม่ลง ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสไม่ใช่อย่างนั้น ได้ขึ้นไปนั่งบนหัวเขา ขับลำทำเพลงอยู่นั้น เขาร้องก็อก ๆ ๆ เขาจะตายอยู่แล้ว เพราะนั่งบนหัวเขา คอเขาจะหักนี่นะ ทางนี้สนุกร้องเพลงเลย..กิเลส ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้นนะ ไม่รู้ว่าคอเขาจะหักทั้งที่ขึ้นไปนั่งอยู่บนหัวเขา คนนั่งทั้งคน คอมันเล็กแค่นี้ทำไมจะไม่หักใช้ไหม มันก็ร้องก็อก ๆ ละซิ คนมันจะตายนี้ กิเลสมันสนุกร้องเพลงเลย ถ้าเป็นธรรมไม่ใช่อย่างนั้น ก็ลองให้เขามานั่งคอเราดูซิ นั่งหัวเราดูซิ เท่านั้นพอ เราจะเป็นอย่างไร จะไปนั่งหัวเขาทำไม หัวเขาหัวเรามันเหมือนกันนี่นะ นี่เหยียบเบรกแล้วก็ทำกันไม่ลง

แล้วอย่างผู้ปฏิบัติธรรมนี้ จำเป็นไหมว่าตัวเองได้ฝึกปฏิบัติแล้วจะต้องรู้ว่า เราได้ระดับปฐมฌานหรือทุติยฌานอะไรอย่างนี้

อันนี้ไม่จำเป็น เหมือนกับเรารับประทาน เราหิวเต็มที่ก็ทราบหิวเต็มที่ ความหิวมันอยู่ชั้นไหน เราก็กินได้ตามมันใช่ไหม ถ้าจะพูดแต่เพียงว่าอยู่ชั้นหิวเต็มที่กำลังจะตายก็บอกอย่างนั้น ที่นี้รับประทานลงไป เผ็ดก็รู้ไม่ต้องบอกว่าชั้นเผ็ดนะ เค็มก็รู้ หวานก็รู้ คาวก็รู้ และอิมมากน้อยก็รู้ รู้ไปโดยลำดับ ๆ นี่มันอยู่ชั้นไหน ๆ ไม่จำเป็นต้องถามใช่ไหม พออิมเต็มที่แล้วก็ปล่อยปู้ปยุเลย นี่ถึงชั้นไหน ชั้นอิม เราบอกพอแล้วนั้น เราไม่จำเป็นจะต้องไปหาเรียงลำดับลำดับอย่างนั้น เดี่ยวจะเป็นอย่างที่เขาว่าสำเร็จ โสดา ๆ ก็จะกลายเป็นโสดาไปนะ ส่วนมากมีแต่โสดาไม่ค่อยมีโสดาแหละ โสดาโสตะ แปลว่ากระแสดแห่งพระนิพพาน

หลังจากอ่านหนังสือแล้วก็เลยยังสงสัยตัวเอง เอ้ เรานั่งฝึกหัดปฏิบัตินี้ เราจะทราบได้อย่างไรว่าตัวเราเองขณะนี้ได้ปฐมฌานหรือว่าเฉียดฌานบ้างหรือไม่ สงสัยอยู่ครับ

เรายังไม่ก้าวเลยแล้วยังจะเฉียดฌานไปแล้ว หรือก้าวผ่านไปในนั้นไม่มาหาฌานแล้ว ก็เฉียดฌานไปแล้วอย่างนั้นหรือ เฉียดไม่เฉียดมันก็รู้เอง ธรรมะของพระพุทธเจ้าว่า สนฺทิกฺขุโณ พระองค์ไม่ได้ผู้ขาด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ใด แต่ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติ จะต้องรู้เองสำหรับผู้ปฏิบัติ เหมือนกับผู้รับประทานจะต้องรู้เอง เรื่องเผ็ด เค็ม เปรี้ยว หวานอะไรจะต้องรู้เอง ๆ จนกระทั่งถึงชั้นอิมตัวก็รู้เอง นี่ท่านเทียบกันอย่างนั้น ไม่จำเป็นจะต้องไปถามใคร ลองไปถามสักรายดูซิเขาจะว่าบ้าไปหมดนั่นแหละ สมมุติว่าเรานั่งอยู่มากมายด้วยกันนี่ ต่างก็รับประทานด้วยกัน เผ็ดก็รู้ เค็มก็รู้ด้วยกันทุกคน และอิมขนาดไหนก็รู้ แล้วมีอีกรายหนึ่งลุกปู้ปยุขึ้นมาว่า นี่ผมอิมแล้วยัง เขาจะว่าคุณกำลังจะเป็นบ้าแล้วหรือ เขาจะว่าอย่างนั้นแหละ คุณจะมาขายบ้าให้คนอื่นเขาฟังหรือ

นี่ก็เหมือนกัน สนฺทิกฺขุโณ เอ๊ะ เราเฉียดฌานแล้วยัง นี่กำลังจะเป็นบ้าจะว่าไม่บอกนะ หลงตาบว้พูดตามความจริงตรงไปตรงมา เราไม่อยากจะลูกศิษย์เป็นบ้า เพราะฉะนั้นเราจึงห้ามไว้ก่อน อาจารย์ห้ามไม่ให้เป็นบ้าไม่เป็นไรไม่เสียหายใช่ไหม ถ้าคนอื่นเขาว่าลูกศิษย์เป็นบ้านี้แห่มเสียหายมาก ฉะนั้นอาจารย์จึงต้องสกัดไว้ตรงนี้ก่อน กลัวเขาจะว่าลูกศิษย์เรา ลูกศิษย์เรา ๆ ก็ห่วงนี้อยากให้ใครมาว่าเมื่อไร อาจารย์ว่าเสียก่อนดีกว่า

เหมือนอย่างนักมวยเขาขึ้นต่อยกัน เวลาต่อยกันลูกศิษย์เผลอตรงไหน ๆ เปิดช่องว่างตรงไหนครูก็บอก พอต่อยไป ๆ อย่าเปิดตรงนั้น ๆ และต่อยไปอย่าเปิดตรงนั้น พอครั้งที่สามตูมเข้าไป อย่าเปิดตรงนั้น ที่ครูมวยตีหรือครูมวยต่อยไม่ได้เจ็บเหมือนคู่ต่อสู้ต่อย เพราะเพียงฝึกซ้อมกัน ถ้าเป็นคู่ต่อสู้แล้ว โอ้โฮ ดีไม่ดีตายโน่นนี่ไง อันนี้ก็

เหมือนกัน เราสวดลูกศิษย์ว่าอย่าเป็นบ้าจะเป็นไรไปใช้ไหม ก็เหมือนกับว่าอย่าเปิดตรงนั้นนั่นเอง ถ้าคนอื่นเขาว่าบ้าแล้วเสร็จจะ

ในเวลาปฏิบัติอย่าไปคำนึงถึงฉณานันฉณานี้ เพราะการปฏิบัตินั้นแลเป็นเรื่องที่จะให้รู้ให้เห็นสิ่งเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้ไม่ได้นอกเหนือจากภาคปฏิบัติเลย ตลอดถึงมรรคผลนิพพานจะไม่นอกเหนือจากภาคปฏิบัติ จะไปคาดมรรคผลนิพพานคาดโน้นคาดนี้ไม่ถูกทั้งนั้นผู้ปฏิบัติ เหมือนอย่างจะมาวัดป่าบ้านตาด มีแต่คาดเฉย ๆ ไม่เดินไม่ก้าวมันจะถึงที่ไหนใช้ไหม นั่งอยู่กรุงเทพก็คาดได้คาดวัดป่าบ้านตาด คาดทวีปยุโรปก็คาดได้แต่ไม่ได้ไปก็ไม่ถึง อันนี้ก็เหมือนกันคาดโน้นคาดนี้คาดไปคาดมา เขาว่าบ้าเดียวจะโมโหเขาอีก มันสองชั้นนั่นนะ

หลวงพ่อกับ ผลจากการปฏิบัติธรรมจะทำให้เราหลุดพ้นจากอกุศลกรรมได้ไหมครับ

การปฏิบัติธรรมใครว่าเป็นเครื่องผูกมัดตัวเองให้ลุ่มจมในนรกอเวจี อกุศลกรรมเป็นเครื่องแก่ออกจากสิ่งเหล่านั้นทั้งนั้น ธรรมมีแต่เครื่องแก้ ก็เลสเป็นเครื่องผูก

แม้แต่กรรมหนักถึงขนาดฆ่าคนอะไรเหล่านี้ จะหลุดพ้นได้ไหมครับ

มันก็ค่อยเบาไป ๆ ต่อไปก็หลุดพ้นได้ เพราะคำว่ากรรม ๆ เหล่านี้เป็นของไม่แน่นอน เป็นของไม่เที่ยง เมื่อหมดวาระของมันแล้วก็หมดวาระที่จะให้ผล เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นของไม่เที่ยงทั้งนั้น เวลานั้นมันก็หนัก ถ้าเราแก้ในระยะนั้นให้เบาลงเราก็แก้งไป ๆ ถ้าปล่อยให้หมดเองมันก็นานและทุกข์ก็นาน ถ้าเราแก้เข้าไป ๆ นี่ก็ย่นเวลาเข้ามา ผ่อนหนักผ่อนเบา ที่เคยหนักก็เบาลงมา ควรจะยาวก็สั้นเข้ามา ๆ จนกระทั่งหมดไปได้ด้วยการแก้ ถ้าจะปล่อยให้เป็นไปตามกรรม มันก็สุดขีดของมันนั่นละถึงจะหมด นี่พูดอย่างนี้เข้าใจหรือเปล่าละ

อันนี้ผมก็สงสัย กรณีอย่าง องค์สิมมาล เป็นต้นนะครับ ได้ฆ่าคนถึง ๙๙๙ คนแล้ว เมื่อได้มารับฟังธรรมจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ยังได้เป็นพระอรหันต์เข้าสู่นิพพานได้ ก็แสดงว่าหลุดพ้นแล้ว

ก็เราไม่ได้ฆ่าใครถึง ๙๙๙ คนนี่นะ เราจะไปสร้างบาปที่ไหนถ้าไม่หาเรื่องบาปใส่เราต่างหาก อยู่ ๆ ก็เอาไฟมาจี้เจ้าของ อู้อยู่ เจ็บ เจ้าของนั้นแหละจี้เจ้าของ เข้าใจไหมที่พูดอย่างนี้ คือกว้าหาเรื่องมาใส่เจ้าของ ความจริงแล้วเจ้าของเอาไฟจี้เจ้าของ เรื่องบาปเรื่องบุญ นรก สวรรค์ นิพพาน ตายแล้วเกิดถ้ายังมีเชื้อคือกิเลสอยู่ภายในใจ นี่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ไม่มีผิดเพี้ยนจากกันแม้หนึ่งน้อยหนึ่งเลย ไม่เคยมีศาสดาองค์ใดเป็นศาสดาองค์แหวกแนว สอนผิดเพี้ยนจากศาสดาทั้งหลายไม่เคย

มี ศาสดาองค์ไหนก็องค์นั้นสอนแบบเดียวกันหมด เพราะความจริงเหล่านี้เป็นของที่มีอยู่เหมือนกัน องค์ไหนเห็นก็เห็นแบบเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกัน

เช่นอย่างท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ด้วยกันมองมาคู่อันนี้ มาเห็นด้วยกันใครจะค้านกันได้ใหม่ว่าไม่เห็น อันนี้คืออะไรก็ค้านกันไม่ได้เพราะมองเห็นแล้วด้วยกัน ทีนี้คำว่านรกท่านก็เห็นอย่างนี้เหมือนกัน สัตว์ทั้งหลายตายแล้วเกิดท่านก็เห็นอยู่อย่างนี้เหมือนกัน ถ้าเรายังไม่เห็นสัตว์ทั้งหลายเกิดแล้ว ในบ้านของเรามีไหม เราทั้งหลายที่นั่งอยู่ด้วยกันนี้ล้วนแต่เกิดมาด้วยกันแล้วใช่ไหม เกิดแล้วถึงได้เป็นคนขึ้นมา นี่เราปฏิเสธได้ใหม่ว่าเราไม่เกิด แต่ทำไมเมื่อกิเลสว่าตายแล้วสูญทำไมเชื่อมั่นพิจารณาดูซิ ก็เราทุกคนมาด้วยความเกิดทั้งนั้น ไม่ได้มาด้วยความสูญนี้ แล้วทำไมเราถึงเชื่อกิเลส นี่แสดงว่าเรานี้โง่มากไม่ทันกลมายาของกิเลสเลย พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์มาสอนยังสู้กิเลสไม่ได้ กิเลสยังมีน้ำหนักมากกว่าและลากเอาคนลงนรกไปได้สบาย ๆ

พระพุทธเจ้าลากขึ้นสวรรค์ไม่ยอมขึ้น ว่าบาปมีนะก็ไม่ยอมฟัง บุญมีก็ไม่ยอมฟัง นรกมีสวรรค์มีก็ไม่ยอมฟัง แต่เวลามันจะฟัง ว่าบาปไม่มีนั้นกิเลสหลอก บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี ตายแล้วสูญ ทั้ง ๆ ที่เจ้าของเกิดมาเป็นมนุษย์นี้จากความคิด ยังเชื่อกิเลสว่าตายแล้วสูญ ถ้าสูญเรามาเกิดได้อย่างไร เเท่านี้เราก็ฟัดกันได้แล้วกับกิเลสใช่ไหม ถ้าจะเป็นนักต้อยกัน นี่ก็มีแต่หมอบ ๆ ยังไม่ได้ต้อยกันเลยยอมเขาแล้ว ยกมือไหว้เขาแล้วทำยังงี้ อันนี้แบบยกมือไหว้กิเลส ถ้าเอารธรรมของพระพุทธเจ้าเข้าต่อกรแล้ว กิเลสจะเก่งขนาดไหนหนายทั้งนั้นแหละ พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้เพราะกิเลสหายไปจากเวที พระสาวกทั้งหลายมีแต่กิเลสหายไปทั้งนั้นจึงได้ตรัสรู้ นี่เพราะสู้มันจนหนาย หนายไม่มีทำลงเลย เผาศพกิเลสด้วย กุสลา ธมฺมา กุสลา ธมฺมา คือความฉลาดเผากิเลสตัวทำเราให้โง่ อกุสลา ธมฺมา กิเลสตัวทำคนให้โง่ กุสลา ธมฺมา ทำคนให้ฉลาดเผากิเลสได้ ท่านสอนอย่างนี้ให้พากันจำเอานะ

เราเชื่อมั่นอะไร..กิเลส พระพุทธเจ้าท่านสอนทุก ๆ พระองค์ท่านสอนอย่างนี้ เช่นอย่างตายแล้วสูญ สิ่งทีกล่าวทั้งหมดเหล่านี้เป็นผลรายได้ของกิเลสทั้งมวล ถ้าว่าบาปมี บุญมี คนก็จะขะยะแขยงบาปแล้วคนก็อยากได้บุญ คนต้องสร้างความคิด การที่สร้างความคิดคือคนจะหนีจากอำนาจของกิเลสและจะพ้นจากอำนาจของกิเลส มันจึงกลัวเสียว่าบาปไม่มีบุญไม่มี เพื่อจะก้าวเข้ามาสู่อำนาจของมัน นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี ตายแล้วสูญ คนเราถ้าว่าตายแล้วเกิดมันยังมีหวัง มันก็กลัวใช่ไหม นี่เวลาเกิดชาติหน้าจะเป็นอย่างไร ๆ ก็จะมีแก้ไขบำเพ็ญแต่คุณงามความดี

กิเลสตัวที่หลวงพ่อกล่าวถึงได้แก่ โลภะ โทสะ โมหะ ใช่ไหมครับ

มีแต่กิเลสทั้งนั้นแหละ นี่ละแก่นมัน ความโลภ ความโกรธ ความหลง ราคะ ตัณหา มีแต่รากเหง้าเค้ามูลของกิเลสที่ทำให้เสียคนทั้งนั้นแหละ ที่นี้ความไม่โลภ ความไม่โกรธ ความไม่หลง ความไม่มีราคะตัณหา นี่แสนสบายไม่มีอะไรกวนใจ เรื่องของกิเลสเป็นสิ่งที่กวนใจทั้งนั้น ความโลภเกิดขึ้นคนเราอยู่เป็นปกติสุขได้เมื่อไร ตากี้ เป็นพินเป็นไฟ หุกี้เป็นพินเป็นไฟ มีแต่อยากได้อะไรอยากเอาทำเดียว ความโกรธมองเห็นอะไรไม่ได้ ได้ยินอะไรไม่ได้เป็นไฟขึ้นมา เป็นพริกสุกเลยใช้ไหม ความหลงก็งุ่มง่าม ตัณห์ตัณห์ ไม่สนใจกับบุญกับบาป ไม่สนใจกับดีกับชั่ว เหมือนสัตว์ที่เดินอยู่ตามท้องถนนหรือตามท้องนา มันนำดูเมื่อไรพิจารณาดูซิ

ราคะตัณหาเวลาเกิดขึ้นเราเห็นไหมหน้าเดือน ๑๑-๑๒ นะ มันเห่าหอนอีกทีก็ กัดกันฉีกกันแหลกไปหมด นั่นละเวลาราคะตัณหา มันเกิดแม้สุนัขก็ไม่สบาย แล้วคนจะหาความสบายมาจากไหน เมื่อราคะตัณหาเกิดขึ้นมาก ๆ มันกัดมันฉีกกันเพราะราคะตัณหา มีมากเห็นไหม ธรรมท่านไปกัดไปฉีกผู้ใดที่ไหนไม่เคยมี มีแต่กิเลสทั้งนั้นแหละ ตัวราคะตัณหา ยิ่งร้ายกาจมาก มีเมียหนึ่งแล้วอยากได้ ๕ เมีย ๑๐ เมีย มีผัวหนึ่งแล้วอยากได้ตั้ง ๒๐ ผัว ๓๐ ผัวโน่น กิเลสตัณหา มันใช้เล่นเมื่อไร นตฺถิ ตณฺหาสมา นที น้ำมหาสมุทรอย่าเอามาเปรียบสัตุณหาไม่ได้ ตัณหาเอาตุ้มเดียวหงายเลย มหาสมุทรมันยังมีฝั่งของมัน เช่นฝั่งโน้นฝั่งนี้ แต่กิเลสตัณหาไม่เคยมีฝั่ง เอามาให้มันซิ เอ้า สมมุติว่า เอานี้มาแล้ว มันต้องการสองอีกแล้ว เอามาสองมันต้องการสามทันที ๆ ได้มามากเท่าไรยิ่งต้องการมาก

เหมือนกับไฟได้เชื้อ ไส้พินเข้าไปซิจะให้ไฟดับไม่มีทาง ไส้เข้าไปมากเท่าไรยิ่งแสดงเปลวขึ้นจรดเมฆโน่น อันนี้ก็เหมือนกันเราใส่สิ่งที่มันต้องการเข้าไป เหมือนกับเชื้อไฟนั่นแหละ มันก็แสดงเปลวโพล่ง ๆ จรดเมฆ ท่านจึงว่า นตฺถิ ตณฺหาสมา นที แม้ น้ำในท้องมหาสมุทรยังน้อยไป มากสู้น้ำตัณหาไม่ได้เลย น้ำตัณหาไม่มีฝั่ง นี่ถึงว่ากว้างกว่ามหาสมุทร มหาสมุทรจะลึกขนาดไหนก็มีพื้นแผ่นดินเป็นที่รองรับกัน กว้างขนาดไหนก็มีฝั่งเป็นเขตแดนของมัน แต่ราคะตัณหาไม่มีฝั่งไม่มีแดน ได้เท่าไรยิ่งอยากได้ เอาจนตายว้างนั่นเถอะ ส่วนมากเราลองพิจารณาดูก็รู้ พ่ออิหนูกับแม่อิหนูอยู่ตามครอบครัวนั้นนะ ที่ทะเลาะกันส่วนมากมักทะเลาะกันเรื่องนี้แหละ คนหนึ่งจะเอาให้อยู่เมืองพอ ก็เลยทะเลาะกัน สุดท้ายก็แตกกันได้ แล้วมันสุขไหมระหว่างพ่ออิหนูกับแม่อิหนูแตกกัน บางทีหน้าแข้งของพ่ออิหนูแตกก็มี ถูกแม่อิหนูตีเอา นี่เป็นอย่างไรละ เพราะราคะตัณหา มันไม่มีเมืองพอ ชอบหาเศษหาเลยหาของเดนมาเผาบ้านเผาเรือนเผาเมืองเผาครอบครัว แต่ก็ไม่ใช่ดีกันมนุษย์เรา

เท่านี้กระผมก็เห็นด้วย เพราะว่าเป็นความจริงในทุกครอบครัว แต่กระผมยังสงสัยว่าบางศาสนาที่ได้รับคำยกย่องว่าเป็นศาสนาแล้วยังบัญญัติได้ อันนี้ผมต้องขออนุญาตออกไปทางศาสนาอื่นสักเล็กน้อย อย่างเช่นศาสนา...อย่างนี้นะครับ ยังอนุญาตให้มีถึง ๔ แล้วในเรื่องการฆ่าสัตว์ก็เหมือนกัน อย่างเช่นชาว..อยากจะกินไก่อย่างนี้ ต้องเชือดคอกไก่ด้วยตนเอง เขากลับหาว่าได้นุญ รู้สึกจะตรงกันข้ามกับศาสนาเรา

ถ้าอย่างนั้นก็เอามา อันนี้ให้เชือดคอกนี้จะกินด้วยตนเองนี้จะให้เชือดไหม พิจารณาดูซิ คอเขาที่เราใครอยากให้เชือดเมื่อไร เป็นไก่มันก็วิ่งเข้าป่าใช้ไหมละ ก็จะไปเชือดคอกมัน คนยังรู้อยู่ที่นั่นใครจะยอมให้เชือดละ ใครจะกินไม่กินก็ตามถ้าคอกหลวงตาบ๊วเป็นไมให้เชือด เราก็คิดดูซิ คิดเท่านั้นก็รู้กันแล้วนี่ แล้วเราอยากเป็นลูกศิษย์ของศาสดาองค์นี้ไหมละ

ก็ไม่ละครับ แต่ยังสงสัยว่าชาวโลกไม่น้อยที่ยังยกย่องอยู่

ก็ไม่ จะเอาของเขามาพูดทำไม ของเขาเป็นเรื่องของเขา อย่าเอามาพูดในวงศาสนาของเราจะกระทบกระเทือนกัน จะยกศาสนามาแข่งกันแล้วสุดท้ายก็เอาศาสนาขึ้นเวทีต่อยกันและเราก็ดูศาสนาต่อยกันใช้ไม่ได้เลย เรื่องของเขาเป็นเรื่องของเขา เรื่องของเราก็เป็นเรื่องของเรา ครอบครัวก็เป็นครอบครัวเขา ครอบครัวของเราก็เป็นของเรา เราปกครองกันในครอบครัวเรา อย่าไปยุ่งกับครอบครัวเขา ศาสนาเขาเป็นเรื่องของเขา ศาสนาเราเป็นเรื่องของเรา ให้ปฏิบัติตามเรื่องของเรา ถ้าเราเชื่อศาสนานี้ว่าเป็นที่ลงใจได้แล้วก็ปฏิบัติตามนี้ พวกกันไปพิจารณาดูซิ ได้ ๔ เมีย ๕ เมียมันดีเมื่อไร มีใครวิเศษวิโสว่าได้ ๕ เมีย ๖ เมียดี เห็นดีแต่ผิวเดียวเมียเดียวเท่านั้น

พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า อุปปิจจตา ให้มีความมักน้อย มักน้อยในอะไร มักน้อยในอารมณ์ จะมีที่หมิ่นก็แสนกล้านหญิงล้านชายก็ตาม นั่นไม่ใช่ของเรา ของเรามีเพียงคนเดียวเท่านั้น มีแม่ฮั่นคนเดียว พ่อฮั่นคนเดียวเท่านั้นพ่อ มีเท่านั้นไปไหนไปเถอะ จะไปทำงานในบ้านนอกบ้านไม่ต้องระแคะระคายกัน ผลรายได้ที่เกิดมาเลี้ยงกันเป็นผาสุก เพราะไม่มีอะไรเคลือบแฝงอยู่ภายในนั้น เพียงเท่านั้นก็เห็นได้ชัดแล้วว่ามีความสุขแค่ไหน ลองมี ๒ ดูซิไม่ต้องมีมากแหละ มี ๒ เท่านั้นเป็นยังงี้ ยิงจะมี ๓ มี ๔ ด้วยแล้วเสร็จเลย ใครอยากเสร็จก็ไป ไปหา ๕ หา ๖ โน่น แล้วเอามาแข่งศาสนาพุทธด้วย และเอามาอวดหลวงตาบ๊วด้วยว่า นี่ผมมีเมีย ๕ คนนะหลวงตา เอามาแข่งหลวงตาบ๊วด้วย

ก็หลวงตาบ๊วไม่เคยมีเมียนี่ ให้หลวงตาบ๊วได้อัจฉริยะ ให้ ๕ เมีย สรรณ คจฺฉามิ สักหน่อยเถอะนำ เราจะได้ปล่อย พุทฺธ ธมฺมํ สงฺฆํ สรรณํ คจฺฉามิ เสียที ถ้าเราควรจะได้ปล่อยได้เราจะปล่อย แต่ที่เราฝังพอแล้ว ๕ เมีย ๖ เมีย อย่าเอามายุ่งเราเท่านั้นละพอ

พิจารณาดูซิ เพียงเท่านี้ก็เห็นกันแล้วด้วยตาโลกหัวใจของโลกด้วยกัน ใครจะไม่ทิ้งไม่หวงใช้ไหม มีเป็นของตัวเองแล้วไปแบ่งปันปันส่วนให้ใคร เท่านั้นเรารู้แล้ว การแจกกระจายอย่างนั้นมันแตกภายในหัวใจนี่นะ แบ่งไปอย่างนั้นไม่ดี

หลวงพ่อกับที่ว่าตายแล้วไม่สูญอย่างนั้นะครับ ยังมาเกิดใหม่ได้ แล้วทำไมคนในปัจจุบันจึงมากกว่าอดีตครับ

เอ้า ก็เกิดใหม่ได้มันจึงค่อยเพิ่มละซิ เกิดใหม่ไม่ได้จะเอาอะไรมาเพิ่มใช้ไหมละ เรื่องสัตว์เรื่องวิญญาณนี้มีเต็มแผ่นดิน แต่มันยังไม่มีช่องมีโอกาที่จะเกิดได้ และกรรมยังไม่อำนวยที่จะเกิดได้ ช่องไหนควรเกิดได้ เกิดได้ด้วยวิธีใดมันก็เข้าของมัน ๆ อย่างสัตว์เกิด สัตว์ก็เกิดมากเหมือนกันแต่ถูกฆ่าไม่หยุดไม่ถอย คนเราไม่ค่อยถูกฆ่ามันจึงมากขึ้น ๆ สัตว์มันถูกฆ่าจึงน้อยลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งจะไม่มีสัตว์เหลืออยู่ในโลกแล้วเวลานี้เพราะถูกฆ่าถูกทำลาย มนุษย์เราไม่ได้ถูกฆ่าเหมือนสัตว์นี้ มีแต่เสริมกันเรื่อย ๆ คิดดูซิ มี ๔ เมีย ๕ เมียยังไม่พอ ยังอยากได้ ๑๐ เมียอีก เมื่อมีแต่เรื่องเสริมทั้งนั้นจะไม่มีมากยิ่งขึ้น

แล้ววิญญาณเริ่มแรกล่ะครับมาจากไหน

เรามีดวงวิญญาณกันทุก ๆ คนมันมาจากไหน ถามเจ้าของนั้นซิ ไปถามคนอื่นทำไม ถ้าเจ้าของไม่มีวิญญาณไปถามคนอื่นค่อยยังชั่ว นี่เจ้าของก็มีวิญญาณไปถามคนอื่นมันขายโง่งนะ เข้าใจไหมละ นั่นแหละอยู่ในตัวนั้น ดวงวิญญาณมีทุกคน นี่ก็มีนั่นก็มีมาจากไหนถึงได้มาเกิด มาจากไหนก็ตามก็รู้ ๆ กันอยู่นี้จะว่าไง เดี่ยวจะเป็นเรื่องอาหารรับประทาน พอเขายกจานข้าวมานี้ เอ้ จานนี้เขาทำโรงงานไหนนะ ไล่ไปจนกว่าจะถึงโรงงาน..เสร็จไม่ได้กินข้าวแล้ว นี่อาหารนี้มาจากไหน ๆ ไล่ไปเรื่อย ๆ กว่าที่จะถึงที่เกิดของอาหารเสร็จเลยไม่ได้กิน อาหารเน่าเฟะ อันนี้ก็เหมือนกัน วิญญาณมาจากไหน ค้นหาวิญญาณ กว่าารู้เรื่องวิญญาณหรือยังไม่ทันรู้ เจ้าของตายเสียก่อนแล้วและเกิดอีกแล้ว หาวิญญาณตัวเก่ามันแหละ เลี้ยไม่เจอสักทีทั้ง ๆ ที่อยู่กับตัว มันเป็นอย่างนั้นแหละพิจารณาเอา

อันไหนที่ควรตอบเราก็ตอบให้ อันไหนที่เป็นอจินไตย ตอบแล้วไม่เกิดประโยชน์เราก็ไม่ตอบ เช่นอย่างหนามยอกเท้าเราที่ ที่ถูกต้องรีบถอดหัวหนามออกมาทันทีใช้ไหม ไม่จำเป็นจะต้องว่าหนามนี้เกิดมาจากสกุลใด มาจากไม้ไผ่กอใด เป็นหนามอะไร และถามหาโคตรหาแซ่มันทั้ง ๆ ที่มันกำลังจมอยู่ในเท้า ไม่ยอมถอนมัน แต่ไปถามหาโคตรหาแซ่มันก่อนนี้เป็นอย่างไร มันไม่ดี อย่างนั้นไม่ควรถาม ชนิดนี้ไม่ควรถาม ให้ถอนหนามที่ยอกเท้าเราอยู่ออกทันที จะได้หายและยาใส่เข้าไป นี่เป็นความ

ถูกต้อง ไม่จำเป็นจะต้องไปถามสกุลหนามแหละ เรื่องสกุลของวิญญาณก็เหมือนกันไม่ควรไปถาม มันจะเป็นทำนองเดียวกันนั่นแหละ คือเป็นอินไตย

เอ้อ ต้องขอภยันนะที่พูดถึงภาวานะทีนี้ ยังไม่ได้พูดถึงเรื่องภาวนาให้ท่านทั้งหลายพอเข้าใจบ้าง เรื่องจิตตภาวนาตามหลักท่านสอนไว้ว่า เช่นอย่างเราจะทำจิตให้มีความสงบ ตามธรรมชาติของจิตถ้าไม่มีอะไรยึด จะพยายามบังคับให้สงบยอมเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องมีที่ยึดที่เกาะ เช่น คำบริกรรม เราจะเอาคำใดก็ตาม เช่น พุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆ หรือกำหนดอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก กำหนดให้รู้ลมเข้าลมออก นี่ก็เป็นจุดอันหนึ่งที่ตั้งของจิตที่ตั้งของสติ และให้ทำความรู้อยู่กับคำบริกรรมนั้น ๆ ของตน แล้วจิตจะค่อยสงบตัวเข้าไป ๆ

พอสงบตัวเข้าไป ถ้าสงบมากจิตก็ละเอียดมาก เช่น ผู้กำหนดลมหายใจนี้ลมหายใจปรากฏว่าหายไปเลยก็มี หายในความรู้สึกเพราะจิตละเอียดมากเข้าไป ลมก็ละเอียดมากเข้าไป จนกระทั่งลมหายไปเสีย แต่จิตนั้นสักแต่ารู้เพราะละเอียดมาก จึงบอกว่าสักแต่ารู้เท่านั้น นี่ทางสมณะเรียกว่าความสงบ จะกำหนดบริกรรมคำใดก็ตาม เวลาจิตละเอียดลงไปแล้วก็เหมือนกัน คำบริกรรมกับความรู้นั้นจะกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน เช่น เราบริกรรมพุทโธ ๆ คำว่าพุทโธ ๆ กับความรู้เลยกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ที่แรกคำว่าพุทโธเป็นอันหนึ่ง ผู้รู้เป็นอันหนึ่ง เหมือนกับว่ามันจ่อกันอยู่อย่างนี้ ทีนี้พอภาวนาเข้าไป จิตละเอียดเข้าไป ๆ คำว่าพุทโธกับความรู้เลยกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน คำว่าพุทโธหายไป เหลือแต่ความรู้ที่เด่น ให้อยู่กับมันเสีย นี่เรียกว่าภาวนา ทำจิตของเราให้สงบอย่างนี้

เมื่อจิตของเราสงบเพียงครั้งเดียวเท่านั้นแหละ ถ้าไม่ได้ละเอียดมากกว่านี้ไป เราจะไม่มีความลืมเลยจนกระทั่งถึงวันตาย เพราะเหตุไร เพราะรสแห่งความสุขที่เกิดขึ้นจากธรรมคือความสงบนี้ ต่างกันกับรสทั้งหลายที่เราเคยผ่านมามากมาย ถ้าหากว่าเราได้ทำความสงบแก่จิตของเราให้มีความละเอียดลออยิ่งกว่านี้ อันนี้ก็จะค่อยจางไป ๆ เพราะอันนั้นมีคุณค่ามากกว่า มีรสชาติที่ละเอียดแหลมคมมากกว่า มันก็ตี๋มไปทางโน้น ๆ แล้วก็ปล่อยนี้ไป ถ้าเราพบเพียงความสงบขั้นเดียวเท่านั้น เราไม่เคยเจออะไรอีกเลยแล้ว เราจะไม่ลืมจนกระทั่งวันตาย คือมันเป็นสิ่งที่สะกดใจเอาอย่างมาก ผังใจอย่างลึกทีเดียว นี่ละความสุขทางด้านจิตใจ

ในทางด้านปฏิบัตินี้ เอาแต่เพียงกำหนดรู้ลมหายใจเท่านั้น หรือยังต้องเอาจิตกำหนดไว้ตรงนี้เลย ถ้ากำหนดเป็นจุดหนึ่งไว้ตรงนี้หรือว่าเอาผสมกัน

อันนี้แล้วแต่ถนัด สมมุติว่ากำหนดลม ส่วนมากก็จะกำหนดที่ตั้งจมูก เวลาเรากำหนดที่ตั้งจมูกนี้ลมเข้าก็ให้รู้ ลมออกก็ให้รู้ ให้เราทำความเข้าใจไว้อีกประการหนึ่ง

คือเวลาเรากำหนดเพลินอยู่กับที่ว่าเรากำหนดอยู่ที่ตั้งจุมก ที่นี้พอลมเข้าลมออกนานเข้า ๆ จิตละเอียดเข้าไป ๆ แล้วมันจะค่อยลึ้ม มันเพลิน รู้แต่ลมอยู่เท่านั้น เลยลึ้มไปว่าเราตั้งสูงขนาดไหนต่ำขนาดไหน เพราะที่แรกเราก็ตั้งตรงนี้แล้ว และต่อไปมันจะมีลักษณะอันใดอันหนึ่งที่แฝงขึ้นมาหาโลกเรา เอ้ การตั้งลมนี้ ดุมันต่ำไปบ้างหรือว่าสูงไปบ้าง หรือสูงไปต่ำไปอย่างนี้ อย่าไปสนใจกับที่ว่าเราตั้งไว้อย่างไร ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าอย่าให้เปลวจากลมเท่านั้นเป็นสำคัญ จะสูงก็ตามต่ำก็ตาม ไม่ให้เปลวจากลมแล้วเป็นใช้ได้ เป็นความถูกต้อง

ถ้าหากว่า เอ๊ะ สูงไปแล้วตั้งใหม่ เอ๊ะ ต่ำไปแล้วตั้งใหม่ เลยจะตั้งอยู่เรื่อย ๆ เหมือนกับปลุกต้นไม้ พอปลุกแล้วย้ายไปปลุกโน้นและย้ายไปปลุกนี้ สุดท้ายต้นไม้ยังไม่ทันขึ้นเลยตายแล้ว นี่ลมก็เหมือนกัน เราตั้งใหม่อยู่เรื่อย ๆ อย่างนี้จะทำให้ไม่มีหลักแน่นอน จะสูงหรือต่ำก็ตามขออย่าเปลวลมที่เราจับไว้นี้ก็แล้วกัน ลมเข้าก็รู้ ลมออกก็รู้ รู้ตรงนี้แล้วมันจะสงบเอง ถ้าหากเราไม่ไปคว้าไปหมายอย่างที่ว่าสูงไปต่ำไปและตั้งใหม่นั้นไม่ได้เรื่อง พวกกันจำเอาไว้ตรงนี้แล้วทำจิตให้สงบ

จิตเป็นของสำคัญมาก พิสตารมากเชี่ยวชาญจิตนี้ ความรู้ความเห็นแปลก ๆ ต่าง ๆ ที่เราเคยรู้เคยเห็นธรรมดา ๆ สามัญเราซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาวนา กับความรู้ความเห็นที่เกิดขึ้นจากด้านภาวนานี้มันผิดกันมาก ผิดกันจนคาดไม่ถึงเลย นี่ละที่สาวกอรหันต์ทั้งหลายยอมพระพุทเจ้า ยอมเพราะเหตุนี้เอง เพราะว่าความรู้ของพระพุทเจ้าพิสตารมาก ดินฟ้าอากาศตลอดไตรโลกธาตุสามารถแทงทะลุไปหมด จึงได้มาเป็นศาสดาของโลก ที่นี้เวลาสาวกอรหันต์ปฏิบัติตามจนได้รู้เห็นตามพระพุทเจ้า แม้จะไม่กว้างขวางเหมือนพระพุทเจ้าก็ตาม ต่างยอมรับความเป็นพระพุทเจ้าทุกอย่าง เพราะเงื่อนไขสำคัญ ๆ สาวกทั้งหลายได้รู้แล้วตามพระพุทเจ้า นั้นยอมรับเลย

ใจจึงพิสตารมาก ตาไม่เห็นใจเห็น หูไม่ได้ยินใจได้ยิน สิ่งเหล่านี้บรรดาตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจไม่รู้ ใจรู้ใจแทงทะลุไปหมด แต่เวลานี้มันถูกปิดบังจึงเป็นใจธรรมดา ตาธรรมดา หูธรรมดา ใจธรรมดา พอเปิดอันนี้ออกด้วยธรรม ธรรมเป็นผู้เปิดความสกปรกโสภณที่ปิดปกคลุมหุ้มห่อจิตไว้นี้ เปิดออกมากน้อยมันก็เห็น สว่างออกไปเรื่อย ๆ เปิดออกมากเท่าไรยิ่งสว่างมากเพียงนั้น เปิดออกเต็มที่สว่างจ้าไปหมดเลย ใจจึงเป็นของสำคัญอยู่มาก แต่ธรรมเท่านั้นจะเปิดได้ จะให้กิเลสมาเปิดก็มีแต่มันจะปิดเข้าไปเรื่อย ๆ นั้นแหละ สุดท้ายตายเลย ธรรมเท่านั้นจะเปิดได้

ใจเป็นหลักสำคัญมากในร่างกายของเรา พอร่างกายนี้แตกสลาย ใจนี้ไม่แตก.. ไปอีกแล้ว มีวิบากผลของกรรมดีชั่วพาให้ไปเกิดสูง ๆ ต่ำ ๆ ลุ่ม ๆ ดอน ๆ เดียวไปเกิดเป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม และเกิดในนรกก็มี เป็นไปได้

เพราะอำนาจแห่งวิบากกรรม คือผลของกรรมที่ดีและชั่วพาให้สูงพาให้ต่ำมันหมุนไป ๆ เจ้าของก็เหมือนสัตว์ที่ถูกเจ้าของบังคับไปนั่นเอง อันนี้วิบากบังคับจิตใจให้เป็นไปเช่นนั้น เพราะฉะนั้นจึงให้สร้างความคิด

จิตที่จะไปจิตในร่างใหม่นี้ จะไปทันทีไหมครับ หรือยังลอยแคว้งอยู่ก็มี

ออกจากร่างมันออกทันทีนั่นแหละ แต่ว่ามันจะไปไกลไปใกล้ไปแล้วแต่วิบากมีความรุนแรงต่างกัน ถ้าวิบากไม่รุนแรงมันก็ไม่รุนแรงก็ไม่เร็ว อย่างพวกเราลมหายใจขาดมันก็ออกทันที แต่ออกไปแล้วไม่พุ่งไปที่เดียวก็มี พุ่งใส่ภพนั้นภพนี้ทันทีที่เดียวก็มี ถ้าบาปหนักบุญหนักเหล่านี้ก็เร็ว ถ้าไม่หนักมากก็ไม่เร็ว เพราะฉะนั้นจึงว่า สัมภเวสี แสงหาที่เกิด ยังมีโอกาสแสงหาที่เกิดได้อยู่ ถ้าเป็นเรื่องหนักแล้วแสงไม่ได้ พุ่งเลยเหียว ถึงที่ ๆ เลย

แล้วอย่างที่พระท่านสอนว่าคนใกล้จะถึงจุดดับที่ยังมีสติอยู่ให้ภาวนาว่า นิพพาน ๆ จะไปนิพพานได้จริง ๆ ไหมครับ หรือต้องแล้วแต่บุญอีกครับ

นิพพาน ๆ ในขณะที่ใจจะขาด ใจลั่นจากกิเลสแล้วก็ไปนิพพานได้ ถ้าในขณะที่ใจจะขาดทั้ง ๆ ที่ว่า นิพพาน ๆ แต่ใจมีกิเลสอยู่ก็ไม่ถึงนิพพาน แต่อย่างไรก็ตาม อารมณ์แห่งนิพพานนั้นเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงของจิตได้เป็นอย่างดี ไม่เสียเรื่องเสียนั่น แต่จะให้รับรองว่าไปนิพพานได้นั้นรับรองไม่ได้ ถ้าจิตไม่พ้นจากกิเลสว่าเท่าไรก็เท่านั้นแหละ แต่มันเป็นอารมณ์ที่ดี อารมณ์ที่เป็นกุศล แต่ถ้าในขณะที่เราบริกรรมว่า นิพพาน ๆ อยู่ นั่นพอดีขณะจิตที่จะดับ จิตหลุดพ้นจากกิเลสโดยประการทั้งปวงแล้วก็ไปนิพพานได้เลยสมที่เราบริกรรม ถ้าจิตยังไม่พ้นก็ไม่เป็นนิพพาน แต่ก็เป็นอย่างคุณสมบัติของจิตอย่างที่ดีทีเดียว คือเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงจิตเป็นอย่างดี

หลวงปู่คะ แล้วพิจารณากับภาวนาต่างกันอย่างไร

ภาวนาเป็นคำกลาง ๆ พิจารณาเป็นการแยกแยะ พิจารณานี้เป็นด้านของปัญญา ถ้าคำว่าภาวนา จะให้เป็นบริกรรมภาวนาก็ได้ เช่น สมถภาวนาก็ได้ วิปัสสนาภาวนาก็ได้ แยกกันไปอย่างนั้น คำว่าภาวนาเป็นคำกลาง ๆ ถ้าสมถะแยกแล้ว นี่คือฝ่ายสงบ วิปัสสนาฝ่ายรู้แจ้งเกี่ยวกับเรื่องปัญญา อย่างเขาพูดตามภาษาของเขาวาไปนั่ง วิปัสสนาก่อน คำว่าวิปัสสนานั้นคือนั่งพิจารณาทางด้านปัญญาให้รู้แจ้งแทงทะลุ แต่ที่เขาไม่รู้เรื่องเขาก็พูดไปนั่งวิปัสสนา ก็ฟังได้ เราก็ฟังได้ทำไมจะฟังไม่ได้ คือเขาไปนั่งภาวนานั้นแหละแต่เขาไม่รู้ความหมาย

หลวงปู่คะ เบื้องต้นที่จะปฏิบัติธรรมเรายังไม่ควรพิจารณาใช้ไหมคะ หรือว่า..

อันนี้ถ้าเรามีโอกาสที่จะพิจารณาก็พิจารณาได้ เรื่องพิจารณาไม่สิ้นสุดอยู่กับผู้ใด บางทีไปสัมผัสสัมพันธ์กับเรื่องราวอะไร เช่น เราไปงานศพไปเห็นคนตายมา มันเป็นการณ์ของใจทำให้คิดอยู่เรื่อย ๆ ถึงเรื่องความเกิดแก่เจ็บตาย แล้วเราแยกเราแยะ พิจารณาเรื่องเขาเรื่องเราเรื่องสัตว์ทั่ว ๆ ไป มันอดไม่ได้แบบนี้ละ ต้องพิจารณา อย่างนี้เราก็ปล่อยให้พิจารณา ในขณะที่ต้องการให้จิตสงบเราก็ให้สงบเสียด้วยบทรธรรม เข้าใจหรือ ไม่ใช่ว่าเป็นการกั้นกัณฑ์ขวางห้ามทั่ว ๆ ไป จิตยังไม่มี ความสงบจะพิจารณาไม่ได้ก็ไม่ถูก ถึงวาระที่จะพิจารณาให้รู้แจ้งในสิ่งเหล่านั้นแล้ว จิตย้อนเข้ามาเป็นความสงบของจิตก็ได้ มันมีเหมือนกัน

หลวงพ่อกะ อย่างฝันเห็นคนตายนี้ คนตายจิตเขามาผูกพันกับเราหรือว่ามาหาเราหรือเปล่าคะ

เราไปผูกพันกับเขา ฝันเห็นเขายังไม่รู้อยู่หรือ เราไปผูกพันกับเขาไปฝันเห็นเขา บางทีก่อนจะหลับก็ไม่ได้นึกถึงนะครับหลวงพ่อกะ เป็นไปได้ยังงี้ยังสงสัย

จิตเวลาไม่เข้าภวังค์แห่งความหลับอย่างสนิทมันฝันได้ทั้งนั้นละ มันออกเที่ยว คือจิตที่เข้าสู่ภวังค์แห่งความหลับแล้วจะไม่ฝันเลยคนเรา ถ้าไม่เข้าสู่ภวังค์แห่งความหลับอย่างสนิทแล้วมันจะออกของมัน จึงเรียกว่าฝัน ๆ

จริงหรือเปล่าคะที่จิตไปพบ..

จริงไม่จริงถามตัวเองซิ ตัวเองฝันถามคนอื่นได้ยังงี้ หลวงตาบ๊วยฝันไม่เห็นไปถามใคร หลวงตาบ๊วยเคยฝันมามากต่อมากแล้วไม่เห็นไปถามใคร นี่มาถามทำไม เพราะฉะนั้นจึงไม่ตอบ

ให้นำเอาธรรมะนี้ไปปฏิบัติละ ลองซิ พอจิตได้รับความสงบเย็นใจแล้ว ที่นี้ทำหน้าที่การทำงานอะไรมันคล่องตัวนะ มันผัดกัน จิตที่มีธรรมทำหน้าที่การทำงานอะไรมันราบเรียบสม่ำเสมอ ไม่พรวดพรวดไม่วู่วาม อะไร ๆ ที่เคยเป็นมาแต่ก่อนซึ่งเป็นของไม่ดีมันจะระงับตัวเข้ามา แม้แต่คนอื่นเขามาวาให้เราอย่างนี้ แทนที่จะโกรธปู้ปี้บเสียทีเดียวเหมือนแต่ก่อนที่เคยเป็น มันไม่เป็น กลับนำเอาเรื่องนั้นมาพิจารณาแล้วเป็นเครื่องสอนตนได้อีก ยังได้อุบายไปสอนคนอื่นได้อีก

ในการปฏิบัติธรรม บางครั้งจิตใจสงบร่มเย็น มีความกระหยิ่มยิ้มย่องในการเอาชนะความฟุ้งซ่านรำคาญของตนได้ แต่บ่อยครั้งที่เสียใจอยู่ไม่หายในอารมณ์ที่คิดปรุงจนจิตหาความสงบไม่ได้ กระผมอยากจะเรียนถามว่า ความพอใจในการเอาชนะกิเลสได้ก็ดี หรือความเสียใจที่ไม่อาจเอาชนะมันได้ก็ดี จะเป็นเรื่องของกิเลสเครื่องทำใจให้เศร้าหมองหรือไม่ครับ

เอาอีก ๆ เมืองพอมันมีอยู่ที่นี่ ตะกี้เทศน์เมืองพอใช้ไหม ความอยากอันหนึ่งเป็นมรรค ความอยากอันหนึ่งเป็นสมุทัย ให้เข้าใจอย่างนี้ อยากพ้นทุกข์ต่อสู้กับกิเลส การต่อสู้กับกิเลสจะเข้มข้นขนาดไหน เอาเป็นเอาตายก็สู้ เป็นเรื่องมรรคทั้งมวล เพราะกิเลสตัวนี้มันเก่ง ไม่เก่งสู้มันไม่ได้ อะไรจะเหมาะสมกับการปราบกิเลส เอาอันนั้นมาใช้ ความพอใจในความชนะของเราเป็นมรรคไม่ใช่เป็นกิเลส ถ้าเราแพ้กิเลสแล้วเราเสียใจ ความเสียใจนี้ก็ยังเป็นมรรคอีก คือเราจะต่อสู้กับมัน คือเสียใจจะไม่ถอย จะหาทางเอาชนะได้นี้

เป็นตามธรรมชาติของกิเลสยังมีอยู่ก็ต้องเสียใจ แต่ความเสียใจนี้แยกเป็นทางมรรคแล้วที่จะกลับไปฆ่ากิเลส เพราะฉะนั้นคำว่าอยาก ๆ จึงผิดกัน แต่ส่วนมากมาตีเอาแต่ความหมายฝ่ายกิเลสเสียทั้งหมด สุดท้ายจะอยากอะไรก็ไม่อยากกลัวจะเป็นกิเลสไปทั้งหมด ก็เหมือนกับคนตายละชิ คนตายแล้วมีความอยากอะไร คนเป็นต้องอยาก พระพุทธเจ้าอยากพ้นทุกข์ พระสาวกอยากพ้นทุกข์ อยากจนถึงขนาดนั้น

นี่อาจารย์จะเล่าเรื่องนิทานหลวงตาบัวให้ฟัง จะจริงหรือไม่จริงให้ท่านทั้งหลายพิจารณาเอา หลวงตาบัวเป็นเหตุเฉย ๆ หลวงตาบัวไม่ได้พูดเพื่อหลวงตาบัว แต่พูดเพื่อเป็นธรรมเป็นคติให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณา

บวชมาที่แรกนี้หลวงตาบัวไม่ได้ตั้งใจว่าจะบวชอยู่ถึงขนาดนี้หรอกนะ คิดว่าบวชสักปีสองปีสึกกันไปเลยไม่อยู่ นี่เป็นความจริงนะ แต่เวลาบวชจะเอาให้จริงให้จึงต่อการบวช เพราะนิสัยเราเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว พอบวชไปแล้วก็ตั้งหน้าตั้งตาเรียนหนังสือ เรียนไปก็ เอ๊ะ ๆ ขอบกล ๆ เรื่อยไป นี่ธรรมะท่านว่าอย่างนั้น เราทำอย่างนี้เราผิด ๆ นี่ท่านทำอย่างนี้ แต่ตอนสำคัญก็คือไปอ่านประวัติพระพุทธเจ้า แล้วไปอ่านประวัติของพระสาวกดูว่าท่านดำเนินยังไง พระพุทธเจ้าทรงสลบถึง ๓ หนเวลาท่านบำเพ็ญ สงสารท่านเป็นกำลัง น้ำตา ร่วง ต่อจากนั้นท่านได้ตรัสรู้ อัจฉริยะท่านถึงกับน้ำตา ร่วงอีก น้ำตา ร่วงทั้งสองครั้งนี้เป็นเครื่องดึงดูดสำคัญอันหนึ่งนะ

จากนั้นก็ดูประวัติของสาวก ออกมาจากสกุลไหนก็ตาม สกุลพระราชมาหากษัตริย์ เศรษฐี กุฎุมพี พ่อค้าประชาชนคนธรรมดา เวลาบวชได้รับพระโอวาทจากพระพุทธเจ้าแล้ว องค์นั้นเข้าอยู่ในป่านั้น องค์นั้นในเขาลูกนั้น องค์นั้นอยู่ในถ้ำนั้นเงื้อมผา นั้น ไม่สนใจใยดีในเรื่องสมบัติเงินทองซึ่งเคยเป็นเศรษฐี กุฎุมพี และเจ้าอำนาจวาสนามาแต่ก่อนนั้นเลย สลัดทิ้งทั้งหมด เข้าอยู่ในป่าในเขา อยู่อย่างไรรู้ตาม กินอย่างไรรู้ตาม ขอแต่ให้ดำเนินทางธรรมะให้เต็มหัวใจด้วยความอยากนี้ อยากพ้นทุกข์ อยากเหลือประมาณ นี่มันอยากฟังนะ อยากเท่าไรจิตยิ่งหมุน

เราก็เอานั่นมาเทียบ ที่นี้พอเห็นท่านในตำรับตำราองค์นั้นตรัสรู้ องค์นั้นบรรลุธรรมที่นั่น ๆ เราก็อยากเป็นพระอรหันต์นี้ เราจะเอาให้เป็นพระอรหันต์ให้ได้ เราจะเรียนเสียก่อนพอให้รู้แนวทางแล้วเราจะออกปฏิบัติ เอาให้เป็นพระอรหันต์องค์หนึ่ง ไม่ได้เอาให้ตายเลยเชียว พอเรียนจบชั้นที่เจ้าของตั้งสัจอธิฐานไว้แล้ว ที่นี้เกิดความสงสัย พอจะเอาจริงเอาจริงก็เลสมันปิดเรา ถ้าหากว่าเราปฏิบัติไปแทบล้มแทบตาย สละกำลังชีวิตจิตใจทุกด้านลงไปนี้ ไม่มีมรรคผลนิพพานเป็นเครื่องต้อนรับแล้วเราจะไม่ขาดทุนไปหรือ เกิดข้อข้องใจขึ้นมา นึกตั้งสัจอธิฐานขอให้เราได้พบครูบาอาจารย์องค์ใดองค์หนึ่งมาชี้แจงในเหตุในผลเรื่องของมรรคผลนิพพานว่ายังมีอยู่ ด้วยเหตุนี้ ๆ ให้เราได้ถึงใจเท่านั้นแหละ เราจะมอบกายถวายตัวต่อครูบาอาจารย์องค์นั้นด้วย และเราจะมอบหัวใจเราลงสู่รหัดผลนั้นด้วย ตายก็ตาย ยังไม่ได้ก็ตามให้ตายอยู่ในสนามรบ ที่นี้ก็ไปถึงท่านอาจารย์มันละซิ

พอเรียนจบแล้วก็ด่วนถึงท่านอาจารย์มัน ความคิดความเห็นของเราทั้งหลายที่ตั้งสัจอธิฐานไว้นี้ไปเข้าเรดาร์ท่านหมดแล้ว พอไปถึงท่านก็ลากมามีแต่เรื่องภาพของเรากับเรื่องของเร เต็มไปหมด นี่นา ๆ ไอ้เนื้อหาของท่านใช้ไหม ๆ เรื่องของเราที่คิดมากน้อยอยู่นั้นทั้งหมด เวลาท่านเทศน์ก็เหมือนกับถอดออกมา นี่เห็นไหมมรรคหรือไม่มรรค ผลหรือไม่ผล นิพพานหรือไม่นิพพาน คนเราเมื่อมาหาความจริงอยู่แล้วจะไม่เชื่อได้อย่างไร ก็ถอดออกมาคำไหนหาที่ค้านไม่ได้ ๆ นี่เห็นไหม ตาบอดหรือ ๆ ตามีทำไมไม่ดู นี่นาเห็นไหม ๆ เหมือนถอดออกมาจากหัวใจท่าน จิตมันก็ลงซิ โอ้โฮ ไม่เคยได้ยินได้ฟัง จิตปรากฏว่าสันสะเทือนไปหมด อาจจะสะเทือนไปด้วยความตื่นเต้นความยินดีความอะไรพูดไม่ถูก

เอาละที่นี้พบแล้วครูบาอาจารย์ผู้ทรงมรรคทรงผลหาที่สงสัยไม่ได้แล้ว เราจะจริงไหมที่นี้ คือแต่ก่อนคิดไว้ว่าขอให้ได้มีครูบาอาจารย์แนะนำเรานี้ เราจะมอบกายถวายตัวต่อท่าน แล้วทุกอย่างเราจะมอบลงเพื่อมรรคผลนิพพาน เมื่อเรามาเจออย่างนี้แล้ว ท่านจริงขนาดนี้แล้ว ที่นี้เราจะจริงไหม จริงชีวิตที่ ฟาดกันตั้งแต่บัดนั้น เอ้า เป็นก็เป็น ตายก็ตาย เพราะเหตุไร เพราะอยากเป็นพระอรหันต์ เอาพูดอย่างนี้จะใครจะว่าหลงตาบวโง่ก็ยอมรับ มันเป็นอย่างนี้จริง ๆ จะไม่ให้ว่าอย่างนี้ได้อย่างไร เริ่มแรกก็อยากไปสวรรค์เสียก่อน ครั้นต่อมาอยากไปพรหมโลก พอได้อ่านอย่างนี้เข้า หนึก ๆ เข้าจิตมันหมุนไปทางอยากไปนิพพาน อยากเป็นพระอรหันต์ อยากเรื่อยเชียว

มันอยากนึกอยากหนาก็ฟาดมันลง โอ้โฮ จนจะสลบไสล บางครั้งต่อสู้กับกิเลส ไม่ได้นึกว่าชีวิตจิตใจจะมาให้ท่านทั้งหลายได้เห็นนะ ไม่ได้คุย โนนเข้าอยู่ในป่าในเขา ไม่มีใครละอยู่คนเดียว เอ้า อยากกินก็กิน ก็วันช่างมันไม่ต้องกิน อยากกินเมื่อไรค่อย

มากิน เดินโซซัดโซเซเซเซซัดปัดเฉวียง ลมหายใจไม่ได้ออกจุมูก ออกทางนี้ (หู) ตอนนั้น
ยังหนุ่มพ้ออยู่นะ แต่ทำไมถึงต้องทำอย่างนั้น เพราะต้องการตัดสันดานมันนี่ ถ้ากินมาก
ภาวนาไม่ได้เรื่อง มีอะไรติดขึ้นมาเป็นกิเลส ๆ เอ้า บังคับลงไป ๆ เข้มแข็งทำความ
เพียรด้านจิตใจขึ้น บังคับทางส่วนร่างกาย ร่างกายมันเป็นเครื่องทักจิตให้ส่งเสริมกิเลส
ได้ดีเหมือนกัน ทีนี้ตัดทางนี้ลง เอาทางนี้ขึ้น ดัดทำความเพียรขึ้น เอากันอยู่อย่างนั้น

ความอยากมันก็อยาก อยากตะพึดตะพือ ที่นี้พอฟาดเต็มเหินยวมันหมดยางก็
ไม่รู้แหละ ทุกวันนี้ลอยเป็นหลวงตาผีบ้า อยากอะไรก็ไม่อยาก อยู่เฉย ๆ อยากตกนรกก็
ไม่อยากจะตก อยากไปเกิดก็ไม่อยาก อยากไปสวรรค์ก็ไม่อยาก อยากไปนิพพานก็ไม่
อยาก ความอยากมันก็ยุติของมันได้เหมือนกัน เมื่อสุดขีดของมันแล้วมันเลยไม่อยากจะ
เข้าใจหรือยังละ ทำไมความอยากจะไม่ตาย เมื่อเราหมดฤทธิ์แล้วมันก็ตายของมันไป
เอง ถ้าเรายังไม่หมดฤทธิ์ ความอยากมันก็ยังมิไป พอเราหมดฤทธิ์หมดความสามารถ
แล้วความอยากมันก็หมดของมัน เข้าใจหรือยัง หรือจะให้ว่าอะไรอีก

ยังไม่แจ่มแจ้งทีเดียวซะ คือผมขอเรียนถามต่อนิดนึง ถ้าสมมุติว่าระหว่างที่กำลังแสวงหาธรรมหรือแสวงหาอะไรก็ตาม ขณะที่เรากำลังแสวงหาเราจะมีความสุขได้อย่างไร คือตราบใดที่เรายังมีการแสวงหา หากือหาความสุขหรืออะไรนี้

๘ ก็เราหาความสงบ

ครับ ระหว่างที่เราแสวงหาอยู่ เราจะเกิดความไม่สงบ

ก็นั่นแหละ เรากำลังหาความสงบด้วยวิธีการที่จะทำให้สงบ ทำไม่จะสงบไม่ได้ เราไม่ใช่หาความสงบด้วยวิธีการฟุ้งซ่าน มันผิดกันที่ตรงนี้เข้าใจหรือยัง วิธีการที่จะทำให้สงบคืออะไร ตะกี้นี้ก็อธิบายให้ฟังแล้ว นั่นนะวิธีการ คือการแสวงหาด้วยวิธีการนี้จะเป็นไปเพื่ออย่างนี้ การแสวงหาด้วยวิธีการนั้นจะเป็นไปเพื่ออย่างนั้น มันต่างกัน เป็นที่เหตุพาให้ต่าง ผลก็ต้องต่างกัน มาแสวงหาความสงบอย่างนี้เป็นต้นนะ เวลานี้จิตมันไม่สงบ ทำยังไงจึงจะสงบ เราก็ออย่างนี้ สมมุติว่าเรากำหนดพุทโธ ๆ ๆ มันไม่สงบ เพราะมันทำงานพุทโธ ๆ อยู่นี่ แต่พุทโธนี้เป็นอุบายที่จะทำให้จิตให้สงบ มันต่างกันตรงนี้

มีญาติโยมที่มาด้วยกันอยากจะให้หลวงพ่อบอกช่วยแนะนำ คือไม่เคยประพฤติปฏิบัติเลยครับ อยากจะให้หลวงพ่อบอกแนะนำวิธีการปฏิบัติทำสมาธิภาวนา ว่าเริ่มต้นจะนั่งยังไง จะบริหารภพภวนายังไง คือนี่เขาจะได้ทำกันเพราะบางคนยังไม่เคยมาและยังไม่ทราบเลย

เราจะนั่งขัดสมาธิก็ได้ เฉพาะผู้ที่ท่านจะตั้งหน้าตั้งตาทำภาวนาเป็นการเป็นงาน
ท่านจริง ๆ ส่วนมากท่านมักขัดสมาธิกันทั้งนั้น เพราะมันไม่หนักทางโน้นหนักทางนี้

มันเสมอ ถ้านั่งพับเพียบอย่างนี้มันจะหนักทางหนึ่ง และเจ็บทางหนึ่งมากกว่ากัน แต่ถ้า นั่งขัดสมาธิแล้วมันเสมอ

ทีนี้เราจะกำหนดเอาพุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆ หรือธรรมบทใดก็ตามที่เหมาะสม กับจริต หากมีลักษณะของจิตที่ทำให้รู้สึกโล่ง ๆ ในใจของเรา เราก็เอาอันนั้นมาเป็นหลัก แล้วกำหนดยึดเอาตรงนี้ ยกตัวอย่างเช่น พุทโธ เป็นต้นนะ เรากำหนดเฉพาะ พุทโธ ๆ ๆ ให้มันรู้้อยู่ภายในนี้ ไม่ต้องไปกำหนดไว้ที่ตรงนั้นตรงนี้ ให้เรารู้ว่าเรานึกพุทโธ ไม่ให้จิตส่งไปทางโน้นส่งมาทางนี้ บังคับไว้ให้อยู่กับพุทโธ ๆ ๆ ทีนี้คำว่าพุทโธนี้มันเป็นเครื่องยึดของความรู้ ความรู้ถ้าไม่มีที่ยึดที่เกาะก็รอนเรไปหมดหาที่เกาะไม่ได้ เมื่อหยุดเกาะอยู่กับคำว่าพุทโธนี้ก็ค่อยสงบตัวเข้ามา ๆ พอสงบตัวเข้ามาจริง ๆ แล้วคำว่า พุทโธกับความรู้นั้นก็เลยกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ตอนนั้นไม่จำเป็นที่จะว่าพุทโธ หรือไม่ว่าพุทโธก็รู้อยู่ชัด ๆ เเด่นอยู่ภายใน อันนั้นพุทโธก็ปล่อยได้เอง นี่วิธีการภาวนาให้จิตสงบเป็นอย่างนั้น

อย่างกำหนดอานาปานสติก็เหมือนกัน เราไม่ต้องทำให้มีภาระอะไรมากในชั้นเริ่มแรก ส่วนมากลมจะสัมผัสที่ตึงจมูกมากกว่าเพื่อน เวลากำหนดลมหายใจเข้าออก เวลามันผ่านตึงจมูกนี้มันก็รู้ว่าลมออกลมเข้า ให้กำหนดรู้อยู่ที่ตรงนี้ เข้าก็รู้ ออกก็รู้ แต่ไม่ตามลมเข้าไป ไม่ตามลมออกไป ให้มีแต่รู้ เหมือนกับว่าคนยืนอยู่ที่ประตู คนเข้าก็รู้ แต่ไม่ตามเขาเข้าไป คนออกมาก็รู้ แต่ไม่ตามเขาออกไป ดูคนเข้าก็รู้ ออกก็รู้ ๆ แล้วจิตก็ค่อยสงบ ๆ ทีนี้เมื่อจิตค่อยสงบกับลมค่อยละเอียดลงไป มันทำงานไปพร้อม ๆ กัน ยิ่งลมละเอียดเข้าไป ๆ แล้วการกำหนดอานาปานสตินี้แหละ ที่แรกเราได้ตั้งลมไว้ตรงนี้ เวลาทำไปเพลิน ๆ มันอาจจะมีความสำคัญอันหนึ่งหลอกขึ้นมาได้ เอ๊ะ ก็เรากำหนดลมที่ตรงนี้ทำไมจึงไปอยู่สูงไปต่ำไป เลยกำหนดที่เราตั้งไว้บ้าง นี่เป็นเครื่องหลอก อย่าไปสำคัญกับความสูงความต่ำ ให้มีกำหนดกฎเกณฑ์อยู่ด้วยความสัมผัสของลมเข้าออกเท่านั้น ให้รู้กันอยู่ตรงนี้ จะสูงก็ตามจะต่ำก็ตาม ไม่เหนียวความรู้ของเราที่รู้อยู่นี้ เอาตรงนี้แล้วมันก็ปล่อยกังวลได้

ทีนี้พอลมหายใจละเอียดเข้าไป ๆ จนกระทั่งถึงขั้นลมดับจริง ๆ มันมีได้โน ความรู้สึก แต่ลมจะดับจริง ๆ หรือไม่จริงเราไม่ไปสนใจ เราเอาความจริงที่ปรากฏในตัวของเราที่พอ ทีนี้ลมละเอียดลง ๆ จนสุดขีดแล้วหายเงียบไปเลย นี่อันหนึ่งที่จะสร้างปัญหาหลอกเรา พอลมหายเงียบไปในขณะนั้น จิตเรียกว่าละเอียดมากเต็มที่ พอลมหายเงียบไปมันจะมีวิตกอันหนึ่งขึ้นมา เอ๊ะ นี่ลมหายใจดับไปแล้วจะไม่ตายหรือ พอกลัวตายจิตมันเคลื่อนปั๊บขึ้นมา ลมหายใจเลยมีตามเดิม ภาวนาคราวหลังเลยไม่ได้เรื่อง ก็ไปถึงแค่นี้ตายนั้นแหละ เพื่อตัดปัญหานี้ เมื่อลมหายใจค่อยละเอียดลงไป ๆ จน

กระทั่งลมหายใจหมดไปในความรู้สึกอย่างเด่นชัดก็ตาม เมื่อผู้รู้ยังครองร่างอยู่แล้วไม่ตาย เท่านั้นละจิตก็พุ่งของมัน นี่เรียกว่าเป็นได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่มีอะไรมาหลอก ให้จำไว้ตรงนี้ เป็นไปได้จริง ๆ นักภาวนา ถ้ากำหนดลมหายใจจะเป็นอย่างนั้นจริง ๆ พอถึงขั้นนี้

แต่เวลาภาวนาอย่าคิดว่าจะเห็นนั่นจะเห็นนี่ เห็นเปรตเห็นผี เห็นยักษ์เห็นมาร เห็นคนนั้นคนนี่ เห็นสวรรค์เห็นวิมาน เห็นนรกเห็นสวรรค์ อย่าไปคาดขณะนั้น ห้ามคาดเป็นอันขาด ให้อยู่อยู่กับงานของตนที่ทำ กำหนดรู้อยู่ตรงนี้เท่านั้น เมื่ออันนี้พอตัวแล้ว ผลของมันจะแสดงขึ้นมาเองตามเหตุอันนี้ เรื่องที่ว่าเหล่านั้นปิดไม่อยู่ ถ้ามีนิสัยที่จะรู้แล้วต้องรู้ของมัน นี่เป็นหลักสำคัญ

คืนนี้ไหน ๆ พวกผมก็มาถึงวัดกันแล้ว ก็ควรจะได้เริ่มปฏิบัติตามที่ท่านแนะนำ เพื่อเป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้จิตใจสงบ จึงขอเรียนถามว่าควรจะทำระยะแรกนานสักเท่าไรครับ

โอ้..ก็รู้สึกจะตอบยาก บทเวลาจะมอดิตก็มอดิตหลับปากคอกอยู่นะ ไม่ทราบว่าจะตอบว่าไงละทีนี้ ยังไม่เคยทำเลยจะให้ท่านานสักเท่าไร โอ้ย..ยังงั้น

ส่วนมากก็มักจะจับเวลา แรก ๆ ก็เอนน้อยหน่อย ๑๕-๒๐ นาที

เรานั้นละบังคับเรา การที่เราบังคับเรานั้นดี ศาสนาไม่บังคับผู้ใดให้เคารพนับถือ แต่เวลาเรานับถือศาสนาแล้ว เราต้องบังคับเราให้เป็นไปตามหลักศาสนาเป็นขั้น ๆ ตามกำลังของเรา สมมุติว่าเบื้องต้นเราจะเอาสักกี่นาที เอ้า ถ้าไม่ได้เท่านั้นเราไม่ออกว่าจั้นะ จะกี่นาทีก็ตามให้เจ้าของกำหนดเองเสียก่อนและภาวนาไป เวลาภาวนาอย่าไปกังวล จนกระทั่งจะตายจริง ๆ แล้วถึงมองดูนาฬิกา เข้าใจไหม แต่ระวังมีอะมันคะนองนะมือเวลานั้นนะ เวลามันเจ็บปวดมาก ๆ แล้วเดี๋ยวมันจะไปเคาะนาฬิกา ทำไมนาฬิกาทุกวันมันเดินเร็ว วันนี้ทำไมถึงเดินช้านัก นั่นคนจะตายมันพาลโน้นพาลนี้เข้าใจไหม ระวังให้ดีนะ กิเลสมันพาลนะเดี๋ยวนาฬิกาพังหมดในบ้านไม่มีเหลือ ถ้าขึ้นภาวนาไปนาน ๆ ให้เราบังคับเราบางอย่างนี้ ที่แรกมันจะได้ ๑๐ นาทีก็ตาม ๑๕ นาทีก็ตาม แต่ในขณะที่ทำเราจะต้องจริงจังต่อการทำของเรา ที่นี้พอจริงจังในการทำมันปรากฏความสงบขึ้นมา เรื่องเวลานาฬิกาที่มันก็ลบของมันไปเอง เพราะมีสิ่งที่เพลินแล้วมันยอมไปเพลินกับอันนั้น ไม่ไปเพลินกับนาฬิกา เข้าใจไหม มันเพลินกับอันนี้มันก็ลืมนาฬิกาไปเข้าใจ

กระผมต้องขอกราบเรียนถามต่อไปอีกนิดหนึ่ง คือการที่จิตเป็นของที่สอสาวย่อยเป็นปกติ เมื่อเราจับมันมาขังไว้อยู่ในที่ใดที่หนึ่งนี้ มันจะไม่ก่อให้เกิดความเครียดยิ่งขึ้นหรือว่าจะทำให้อารมณ์ไม่สงบทวียิ่งขึ้นได้ เท่ากับว่าพยายามอย่างยิ่งที่จะกักขัง ยิ่ง

พยายามเท่าไรก็ยังดันขึ้นไปเท่านั้น ขณะที่มันดันเราจะปล่อยให้มันดันออกไป แล้วค่อย ๆ รู้และดึงมันกลับมา หรือว่าเราพยายามจะเพียรกักไว้แบบนี้

ก่อนจะตอบปัญหาข้อนี้ขอถามปัญหาก่อน ที่ปล่อยให้มันไปโกรโกลโสตามเรื่องตามราวนั้นมันสร้างอะไรให้บ้าง

มันก็อาจจะสร้างความเพลิน

มันไม่ใช่อาจนะ ตัดออกเสียก่อนอาจนะ

มันก็อาจสร้างความเพลิตเพลินไปในที่ต่าง ๆ ตามเคยของมัน

ปัญหานั้นกับปัญหานี้มันก็เข้ากันได้ คือการกักขังกิเลสมันดันจริง ๆ ก็มันจะตายมันก็ต้องดันใช้ใหม่ละ พอเราปล่อยกิเลสก็เผ่นเลย คราวหลังมาตีเราเจ็บกว่าเก่า มันดัน ๆ เราก็ตีมันเลย ตีมันจนกระทั่งมันหมดบารบ คราวหลังมันไม่กล้าพุ่งตัวขึ้นมาอีก

หลวงพ่อกะ ดิฉันขอเรียนถาม คือมันมีนิเวศอยู่ตัวหนึ่งคือวงอยู่เรื่อยเลย จะทำอย่างไรคะ

ก็เป็นธรรมดา ไม่ใช่คนตายมันถึงวงบ้างละ หลวงพ่อก็คเคยวง เรื่องความวงเป็นธรรมดา มันมีบ้าง เช่น เราการทำงานหนักหนาอะไรมาจนเพียบแล้ว พอถึงเวลาที่จะภาวนามักจะวง ๆ คือเวลาภาวนานี้จิตสงบเข้าไป ๆ มันมีความสุขนะ พอมีความสุขแล้ว นอนดิ้นะ หาความสุขเพิ่ม เข้าใจใหม่ เช่นอย่างคนไปฟังเทศน์นี้ก็ไม่รู้เรื่องของเจ้าของ ถ้านั่งอยู่ธรรมดานี้ไม่เป็นไร จิตมันคึกมันคะนองไปได้ทุกทวีป พอนั่งภาวนา จิตจ่อหรือนั่งฟังเทศน์พอจิตจ่อ จิตมันจ่อก็พุ่งอยู่ในจุดเดียวนี้ ที่นี้ก็สงบละซิ ถ้าไม่คิดไปโน่นไปนี่ก็ค่อยสงบ ๆ ที่นี้ก็สัพหงกละซิ วงนอน

เอ้ จิตนี้มันเหวทตัวยังไงกันวะ แต่ก่อนยังไม่ได้ฟังเทศน์ฟังธรรมก็ไม่เห็นวง หลับวงนอน พอมาฟังเทศน์ท่านคอยแต่จะสัพหงกงกัน แล้วเราก็มั่นเป็นมาร ความจริงจิตมันสงบ ที่นี้จิตของเราพอสงบบ้างนี่มันทำให้กล่อมได้เหมือนกันนะ พอสงบ ๆ ลงมันอยากจะนอนเหมือนกัน แต่เวลาสงบจริง ๆ แล้วมันไม่นอนแหละ คืออำนาจของความสงบนี้มันเหนือการนอน มันเป็นอย่างนั้นละ

หลวงพ่อกะ ถ้าสมมุติเวลาเรารู้ตัวขึ้นมาเนี่ย พอตื่นขึ้นมาปั๊บเราก็พุทโธต่อ และก็ไปอีกสักพักนึงก็หลับ เดี๋ยวเอาอีกแล้ว แล้วเราก็ตื่นมาพุทโธต่ออีก

ก็ต้องต่อสู้อย่างนั้นก่อนแหละ สู้ไปเรื่อย ๆ จนสู้ไม่ไหวแล้วค่อยล้ม อย่าล้มเอาง่าย ๆ นะหมอนไสไปให้ห่าง ๆ หน่อย ส่วนมากไม่ล้มไปไหน มันล้มไปที่อ่อน ๆ แหละ

ฤทธิ์ของกิเลสนี้ถ้าเราทำกรรมตา ๆ มันก็ไม่รุนแรง แต่เราก็ไม่ทราบว่าเป็นกิเลส ไหนเวลาจะเอาจริง ๆ จัง ๆ นี่สิ เราถึงจะได้เห็นฤทธิ์ของกิเลสว่ามันรุนแรงขนาดไหน มีกำลังวังชาขนาดไหน มีความฉลาดแหลมคมขนาดไหน เรารู้กันตรงนั้น ยิ่งเราผลิตสติปัญญาขึ้นมาและมีความสง่าผ่าเผยต่อตัวเองขึ้นมาเรื่อย ๆ แล้ว นั่นละเราจึงจะเห็นความแหลมคมของกิเลส ยิ่งเห็นกลมายาของกิเลสว่ามันร้อยส้นพันคมทีเดียว เพราะเรามีเครื่องจับ มาไม่ไหนก็ทันกัน ๆ ไม่ทันกันก็ต่อสู้อย่างทัน เราถึงได้รู้เรื่องของมัน เราอยากจะพูดอย่างเต็มปากตามภาษาบ้าของเราว่า ไม่มีอะไรที่จะฆ่ายากเหมือนฆ่ากิเลสในโลกธาตุนี้ และไม่มียาใดที่จะหนักมากยิ่งกว่างานฆ่ากิเลส วา่กันเลย

ที่เราเล่าพูดเช่นนี้ก็เพราะเราเกิดมาในโลกนี้ก็นานพอสมควร ทำงานอะไรเราก็ได้ทำ ทำแทบเป็นแทบตายเราก็ทำ แต่เราไม่เคยมอบกายถวายชีวิตต่องานนั้นเลย แต่เวลามางานภวานานี้ไม่รู้กี่ครั้ง คือเรามอบเลย เอ้า ถึงขั้นแล้วจะไปก็ไป จะตายก็ตาย อย่างนี้ไม่รู้กี่ครั้งนะที่เรียกว่ามอบเลย เอาฟัง คือหมายความว่าต้องชนะทำเดี่ยวคำว่าแพ้ไม่มีไม่ได้ ถ้าว่ามีแพ้แล้วให้ตายเสียก่อนดีกว่าที่จะมาแพ้ นักศานาวา่กันเลย นี่พูดถึงว่ามันถึงขั้นที่พอพืดพอเหวี่ยงกันแล้วมันจะถอยได้ยังไง ก็กิเลสเคยหมอบเรามาไม่รู้กี่ครั้งแล้ว ทำไมเราจะหมอบใส่กิเลสละที่นี้ เมื่อเราฟาดกิเลสหมอบมากเข้า ๆ เทาไรเราก็ยิ่งพองตัวขึ้น ธรรมะมีกำลังขึ้นฟาดกันลงไป

สรุปแล้วในงานทั้งหลายนี้ ไม่เห็นงานอะไรสำหรับเราเองที่จะเป็นงานหนักหนา งานถึงขั้นสละชีวิตเลือดเนื้อทุกสิ่งทุกอย่าง มอบลงเพื่องานนั้นเหมือนงานฆ่ากิเลสนี้เลย อันนี้หนักมาก หนักจริง ๆ เวลาไปเต็มเหี้ยมสุดความรู้ความสามารถ จนเรียกว่าหมดกำลังวังชาของเราแล้ว ทนไม่ได้ก็ต้องย้อนไปถึงพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงปรารถนาเป็นศาสดาสอนโลก คือปรารถนาพุทธภูมิ แม้เช่นนั้นเวลาตรัสรู้ใหม่ ๆ ยังทรงท้อพระทัยทำความชวนชวายน้อย เอ้ นี่เราจะสั่งสอนโลกได้ยังไง ทรงรำพึงขึ้นธรรมนี้สุดวิสัยของมนุษย์ที่จะรู้ได้เห็นได้ เราจะสอนมนุษย์ไปทำไม ธรรมนี้เป็นธรรมประเสริฐธรรมอัครรรย มนุษย์จะสามารถรู้ได้ยังไง เลยทำให้เกิดความท้อพระทัยความชวนชวายน้อยไม่อยากจะสอนสัตว์โลก นี่หมายถึงขณะที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ ที่ทรงทำความชวนชวายน้อย

แต่ก็ไม่พ้นพระปรีชาสามารถของท่านเหมือนกัน เอ้า ถ้าหากธรรมชาตินี้สุดวิสัยของโลกที่จะรู้ได้จริง ๆ สุดวิสัยของมนุษย์ที่จะรู้ได้เห็นได้จริง ๆ แล้ว ก็เราเป็นมนุษย์หรือเทวดามาจากไหนทำไมเราจึงรู้ได้ละ รู้ได้เพราะเหตุไร ก็รู้ได้เพราะปฏิบัติทา คือข้อปฏิบัติการดำเนิน เมื่อนำข้อปฏิบัติวิธีการดำเนินนี้ไปสอนสัตว์โลก ทำไมสัตว์โลกจะรู้ไม่ได้ละ จากนั้นก็ยอมรับเหตุผลและมีแก่พระทัยที่จะสั่งสอน

นั่นละธรรมชาติมันเป็นของอัศจรรย์ถึงขนาดนั้น ถ้าพูดถึงเรื่องการทุ่มเทกำลังก็ถึงเป็นถึงตาย เวลาผลปรากฏก็คุ้มค่า เป็นสิ่งที่อัศจรรย์ยิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ในโลก จนถึงกับว่าจะไม่สามารถสั่งสอนสัตว์โลกได้เลยเพราะจะไม่เข้าใจ แต่เมื่อนำปฏิบัติเข้ามาเทียบปั๊บเท่านั้น เช่น เรามาจากกรุงเทพมหานครมาถึงวัดป่าบ้านตาดนี้ได้อย่างไร ก็สายทางมันมี มาตามสายทางมันก็ได้ละซิ ถึงได้ ผลอันนี้จะวิเศษขนาดไหน สายทางที่จะมาเพื่อความวิเศษนี้มีอยู่คือข้อปฏิบัติ สอนวิธีการปฏิบัติให้ก็สามารถถึงได้ จึงมีแก่พระทัยที่จะสั่งสอนสัตว์โลกและสั่งสอนสัตว์โลกเรื่อยไป

นี่พูดถึงความยากความลำบากในการบำเพ็ญ ไม่ว่าสมัยไหนแหละ ก็เลสเป็นตัวสำคัญมาก เป็นข้าศึกอันใหญ่โตทีเดียว ถ้าใครยังเสียดายป่าช้าอยู่แล้วจะเหยียบหัวกิเลสไม่ลง เฉพาะอย่างยิ่งธรรมชั้นกว่ากิเลสวัฏฏะออกจากใจ จิตต้องเป็นเหมือนกับว่าออกแสงแพรวพราว ๆ เลื่อมพับ ๆ ๆ ถ้าตาบก็เป็นยังงั้น แต่ทำไมจึงเป็นยังงั้นทั้งที่เป็นเหล็กเหมือนกัน คือนี้เหล็กนี้ดาบ ที่ต่างกันก็เพราะเอามาแปรรูปมาทำจนกระทั่งเป็นดาบขึ้นมาและคมกล้า ผิดกับเหล็กอันนั้นซึ่งเป็นเหล็กชนิดเดียวกันเป็นไหน ๆ อันนั้นแปรสภาพมาอันนี้ จากนายช่างมาเป็นดาบได้ อันนั้นยังไม่แปรสภาพ ยังเป็นเหล็กทั้งดุ้น มันก็ต่างกัน คนทั้งดุ้นกับคนที่ตัดแปลงตัวเองแล้วก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน

ไม่ทราบว่กลัวอะไรครับ ขณะภาวนาไปรู้สึกกายใหญ่ขึ้น ก็เลยลืมตาลองคลำดูตัวเองก็เห็นเท่าเท่า

นั่นซิ เป็นบ้าอีกแล้วนั่นนะ เราไม่ได้ภาวนาให้เป็นบ้านี้ ใหญ่เล็กก็ช่างอย่าไปยุ่งกับมัน เป็นเพียงอาการของจิต

พอวันหลังต่อมาไม่เป็นอีกแล้วครับ

นั่นแหละผลออกกลมาของกิเลสแล้ว ตัวจะใหญ่เท่าภูเขาทำให้ใหญ่ไปซิ ให้อยู่กับความรู้ นั่น สักประเดี๋ยวมันก็สงบตัวเข้ามา ๆ เอง เล็กเข้ามา ๆ แล้วหายเจียบไป ผมเคยเป็นแล้วสิ่งเหล่านั้น เพราะฉะนั้นถึงได้พูดว่ามันจะเป็นบ้าตะครุบเงาแล้ว แต่ผมไม่เป็นยังงั้นนะ คือไม่ได้ไปหลงยังงั้น จะเป็นเท่าไรไม่ไปสนใจ ตอนนั้นจิตของเราแน่นปึ๊งเหมือนภูเขานี้ ภาวนาไปตัวมันใหญ่ออก ๆ ๆ ขยายออก ๆ ๆ จิตก็กำหนดลงตรงนี้ไม่ปล่อย มันจะใหญ่โตขนาดไหนก็ตาม ไม่ไปเกี่ยวข้องกับความรู้ ใหญ่โต ไม่ส่งไป ให้อยู่กับความรู้ รู้้อย่างนั้น สมมุติว่าบริกรรมกับบริกรรมอยู่นั้น เมื่อจิตไม่เคลื่อนไปตามอาการนั้น คงฝังตัวอยู่ในความรู้อันเด่นอยู่นี้ เรื่องนั้นก็ค่อย ๆ ยุบยอบเข้ามา ๆ ๆ เราก็ไม่สนใจอีก จับตรงนี้อีกคือตรงจิตนี้ จนกระทั่งเข้ามาเต็มที่ จากนั้นร่างกายก็หายเหลือแต่จิตรู้ ๆ ธรรมดา อาการนั้นไม่มี นี้อย่าไปยุ่งกับมันซิ

เวลาเป็นมาแล้วเราอยากจะให้มันเป็นอย่างนั้นอีก เราอย่าไปหมาย มันเป็นอย่างนั้นได้เพราะเราพิจารณาอย่างไร จับเงื่อนไขไว้ นี่แหละต้นเหตุ งานของเราที่จะให้เป็นอย่างนั้นหรือยิ่งกว่านั้นอีกคืองานนี้ไม่ปล่อย เป็นขึ้นมาอย่างนั้นแล้ว วันนี้ภาวนาอยากให้เป็นอย่างนั้นอีก จิตมันไปเฝ้าไปมันไปหมายเสีย ไม่ได้เข้าวังปัจจุบันมันก็ไม่เป็น อันนี้ก็เข้ามาแล้ว เพราะฉะนั้นจึงรีบเตือนหมู่เพื่อน อันใดที่ได้เคยเข้ามาแล้วรีบเตือนบอกไว้ให้รู้ไม่ให้เสียเวลา เพราะความผิดนั้นเป็นครูสำหรับเราแล้ว ก็กลายมาเป็นคำสอนหมู่เพื่อนอีก เพื่อให้ตรงแนวไปเลย

บางทีภาวนากำหนดจิตลง จิตนี้มันพุ่งเหมือนไฟพะเนียง พุ่งขึ้น ๆ ๆ ถึงเมฆโน่นนะ เราลองตามเฉย ๆ นี่มันจะเป็นอย่างไรความสว่างนี้นะ ตามธรรมดาเราจะไม่ตามแหละ ปกติเราไม่ค่อยตามอะไรง่าย ๆ อ้อ มันเป็นอย่างนี้เอง ที่นี้ไม่ให้มันไป ค่อยถอยจิตลง ๆ พอถอยจิตลงมาอันนั้นก็ลดลง ๆ นั่นเราทันกลของมัน พอย้อนจิตลงมา ๆ อันนั้นก็ตกลงมา ๆ ๆ กระทั่งจิตลงมาสู่ตัวเดิมแล้วอันนั้นก็หายเจียบไป นี่ก็รู้ เคยเป็นแล้วทั้งนั้นสำหรับผม มีตอนหนึ่งที่นั่งภาวนาอยู่หนองผือ พอจิตสงบลงไปปั๊บ มองเห็นหมา ก็คงผีปอบนั่นแหละ เราดูมันอยู่ ที่นี้หมานั้นกระโดดผิงจะมากัดเรานะ เราก็อพลิกตัวหลบ หมาเลยกระโดดผ่านไปโน้นเสีย ตอนเราพลิกตัวนี้กายไหว จิตเลยถอนขึ้นมา โอ๊ย มันบ้านี้หว่า ว่าเจ้าของ

ท่านโพโรจน์มาอยู่ที่นี้ภาวนาเป็นอย่างไร ฟังเทศน์เป็นอย่างไร

ก็เข้าใจดีครับ การภาวนาก็ไม่ห่างจากสติ แต่ไม่ค่อยเห็นนิมิตอะไรเลยครับ

นิมิตอะไรล่ะ เห็นอยู่ทุกวันเวลานี้ สัมผัสแล้วมีแต่นิมิตเต็มไปหมด ต้นไม้ภูเขา หิน ทราย วัตถุต่าง ๆ รอบข้าง มองไปทางไหนมีแต่นิมิตเครื่องหมายของทางตาทางหู มีเต็มไปหมดสนใจอะไรกับมัน ดูกิเลสภายในจิตนั้นเป็นไร ให้มันสงบตัวลงไปด้วยอำนาจปฐะธรรมคือความแผดเผาด้วยความเพียร ดูตรงนั้นซิ

ตัวรู้ของเราตั้งแต่เกิดมาเราก็รู้ แก่ไปยังไรเราก็รู้ทั้งนั้น กำลังถอยลงไปขนาดไหนก็รู้ ตัวรู้ตัวนี้เป็นไตรลักษณ์หรือเปล่า และจะเสื่อมลงไปได้ไหมครับ

อ้อ มีสิ่งที่เป็นไตรลักษณ์อยู่ในนั้น เราจึงพูดได้ว่าเป็นไตรลักษณ์ได้ สิ่งที่เราหลีกเลี่ยงนั้นคือสมมุติ กิเลสแม้ชนิดหนึ่งก็เป็นสมมุติ นั่นละคือไตรลักษณ์ ที่จิตเจริญหรือเสื่อมลงนี้ตามอาการของจิตทั้งฝ่ายดีฝ่ายชั่วมีอยู่ภายในจิต เช่นว่าจิตเจริญขึ้น ๆ นี่ก็หมายความว่าอาการของจิตค่อยดีขึ้น จึงแสดงความสว่างกระจ่างแจ้งออกมาให้เห็นชัดไปโดยลำดับ ๆ หรือผ่องใสไปโดยลำดับ ๆ นี่เป็นอาการของจิตทั้งนั้น แต่เราต้องเดิน

ตามนี้ไม่เดินตามนี้ไม่ได้ เพราะทางอยู่นี้ ดังเช่นพยายามให้เจริญขึ้นเรื่อย ๆ เพราะมันจะไปถึงขีดจะต้องไปแบบนี้ไปแบบอื่นไม่ได้ เราจึงต้องบอกว่าเวลานี้จิตเจริญ เวลานี้จิตเสื่อม

ตัวจิตจริง ๆ ถึงจะไม่เจริญไม่เสื่อมก็ตาม แต่ว่าเราจะสามารถเอาอันนั้นเอาไม่ได้ อันนี้มีอยู่รอบตัวของจิต จึงต้องแก้ไขตรงนี้เข้าไป จึงเรียกว่าจิตมีไตรลักษณ์ เพราะสิ่งเหล่านี้พาให้มี ถ้าหมดสิ่งเหล่านี้แล้วอาการที่ว่าดีชั่วก็ไม่มี คือหมดสมมุติโดยประการทั้งปวง เพราะฝ่ายดีฝ่ายชั่วดังที่พูดตะกี้ที่ว่า ปุญญปาป ปหิณบุคคล บุญคือฝ่ายดี ปาปะ แปลว่าบาป คือฝ่ายเศร้าหมองที่ทำให้เกิดความทุกข์ อาการที่จะให้เจริญให้เสื่อมนี้เป็นคู่แข่งกัน บาปกับบุญนี้เป็นคู่แข่งกัน พอทั้งสองนี้ปรากฏออกจากจิตเท่านั้นสิ่งเหล่านี้ก็หมดคำว่าเจริญหรือเสื่อม หมดเลย เพราะไม่มีสมมุติเข้าไปแทรก เลยพูดไม่ได้ว่าเจริญหรือเสื่อม เพราะมันไม่เจริญไม่เสื่อม เรียกว่าพอ

ถึงขั้นมัชฌิมาในหลักธรรมชาติของจิต ถ้าพูดถึงเรื่องเป็นฝ่ายผลแล้ว กันี้แหละคือมัชฌิมาในหลักธรรมชาติ หรือว่าผลแห่งมัชฌิมาในหลักธรรมชาติ ฝ่ายมรรคนี้เดินเข้าไป ๆ ก็เป็นมัชฌิมาคือศูนย์กลาง ให้ตรงแนวต่อจุดหมายอันนี้ พอถึงจุดหมายนี้แล้วอันนี้ก็เป็นมัชฌิมาในหลักธรรมชาติ คือมัชฌิมาในฝ่ายผลโดยหลักธรรมชาติของตน ที่ว่าจิตเสื่อมไปนั้นเจริญไปนั้นก็หมดที่จะพูดอันใด จึงเรียกว่ากาลกจิต อกาลกธรรม คือจิตที่ไม่มีเวลานาทีอะไรเข้าไปเกี่ยวข้องเลย ไม่มีกาลสถานที่เข้าไปเกี่ยวข้องพูดง่าย ๆ

การเดินจงกรมนี้จิตจะเป็นสมาธิลงแน่วไปถึงขั้นอัปปนาได้หรือเปล่าครับ

สำหรับอาจารย์เองไม่เคยเป็นนะ แต่เวลาจิตจะสงบหรือเข้าสู่ความละเอียดแล้วต้องหยุดยั้งเสียก่อน พอจะถึงจุดยั้งนี้มันจะไม่ก้าวเลยนะ จะยั้งแน่วอยู่นั้นเลย บางทีพอถึงจังหวะที่จิตจะหยุด การเดินก็หยุดทันทีและยืนอยู่นั้น นานสักเท่าไรก็ไม่รู้จนกระทั่งถอนออกมา แบบนี้มีได้ แต่ว่าเวลาเดินไปนี้ให้จิตลงไปในนั้นไม่เคยปรากฏ คือมันเหมือนกับบอกอยู่ในตัวให้รู้

อ้อ ถ้าเกิดจิตจะแน่วลงไปถึงขนาดนั้น จะหยุดโดยอัตโนมัติใช่ไหมครับ

ใช่ มันบอกอยู่ในตัวของมันเอง แต่นั่นไม่ให้ผู้ปฏิบัติทั้งหลายคาดนะ คือจะทราบด้วยตัวเอง แม้แต่การเดินเร็วหรือเดินช้าก็เหมือนกัน จะเป็นเรื่องที่บอกอยู่ในตัวเอง ที่ควรระวังมันก็บอก แต่ไม่ได้บอกเป็นคำ คือทราบในตัวเองนั่นแหละว่าควรช้า และเวลาจะเร็วก็บอกอยู่ในตัวของมัน พอจะถึงเวลาหยุดนี้ก็อย่างเดียวกันนั่นแหละ หยุดก็เลยแล้วอยู่แนวกำหนดอย่างนี้ละ ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ในตัวเองก็พูดยาก ที่จะพูดออกมาภายนอกนี้พูดไม่ค่อยถูกแหละ ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ในตัวเองว่าควรยังงี้ เดินจงกรมควรช้าจะเร็วใน

เวลาเช่นไร อย่างนี้มันก็บอกอยู่ในตัวของมัน บางครั้งอยู่เฉย ๆ ก็เดินเร็วไปของมันก็มี ปีบ ๆ ๆ หากบอกไม่ถูกว่าเพราะเหตุไรมันถึงเร็ว แต่ก็รู้ด้วยตัวเองว่าที่เดินเร็ว นั้นเหมาะกับในเวลานั้นพูดง่าย ๆ และเดินช้าเหมาะในเวลานั้น และหยุดเหมาะในเวลานั้น

บางที่ยืนอยู่เสียจนเป็นชั่วโมงก็ยังมิ พอลถึงระยะที่จะยืนมันยืนของมันเอง เดินไปกำลังจะถึงระหว่างกลางทางจงกรม หยุดยืนอยู่นั้นเลยก็มี บางทีไปถึงหัวทางจงกรม พอดีเหมาะกับจังหวะนั้นยืนอยู่นั้นเลยก็มี แต่จะบอกกับใครว่ายังงัยบอกไม่ได้ หากเป็นเรารู้ในตัวเอง ว่าควรจะหยุดก็หยุดของมันเอง จนกว่าเรื่องเหล่านั้นผ่านไปแล้วถึงจะก้าวเดินต่อไป บางทีเดินเสียจนกระทั่งอึดถึงมาที่นั้นยังไม่เห็นเลย สัตว์ตัวนี้คงจะอยู่ทางเหนือลมเลยไม่ได้กลิ่นคน มันมาใกล้แค่ ๑ เมตรเท่านั้น คือว่ายืนนานขนาดนั้นละ จนกระทั่งสัตว์มานี้เราไม่รู้เลย และเราก็ไม่ได้ยินเสียงเพราะไม่ได้สนใจกับเสียงอะไร เรากำหนดพิจารณาโดยเฉพาะของเรา พอกระดูกกระดูกจะก้าว เก็ก..มันตื่น ฟังเสียงดังปาลึกไปเลยเชียว โอโฮ มันกลัวตายนี้ ก็ดีนะเราได้เอามาคิด ไอนี้ก็กลัวตายเหมือนเรานั้นแหละ

ดิฉันอยากจะกราบเรียนว่า การเดินจงกรมเดินวิธีใดถึงจะถูกคะ

กิริยาของการเดินจงกรมเราก็เดินกลับไปกลับมา แต่ความรู้สึกของเราที่จิตทำงานก็ให้ทำงานอยู่ภายในตัวของเราดังที่เคยทำ เช่น กำหนดพุทโธ เดินไปก็ให้รู้อยู่กับพุทโธ เราเดินกลับไปกลับมานี้ก็ถูก นิ่ง..เราจะนั่งแบบไหนก็ได้ แต่ที่ท่านนั่งขัดสมาธิเพชรก็เพื่อความเสมอของร่างกาย คือร่างกายของเรานี้ถ้านั่งพับเพียบอย่างนี้มันจะหนักทางด้านนี้ นั่งพับทางด้านนี้มันก็จะหนักทางด้านนี้ ไม่เสมอ ถ้าเรานั่งขัดสมาธินี้มันเสมอ ความกดของส่วนร่างกายกับพื้นก็เสมอกัน เราจะเห็นคุณค่าแห่งการนั่งขัดสมาธินี้ในเวลาที่เราที่นั่งนาน ถ้าเรานั่งพอเหนื่อยก็พลิกเสีย ๆ เราก็ไม่ทราบและไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการนั่งขัดสมาธิ เวลานั่งนาน ๆ นี่มันลงเสมอกัน

ขณะที่กำหนดจิตว่าพุทโธ ๆ ๆ นี่จำเป็นที่จะต้องทราบลมหายใจเข้าออกหรือเปล่าครับ

ถ้าต้องการทราบก็ได้ไม่ขัดข้อง ไม่เป็นอุปสรรคต่อกัน

แต่ถ้าเผื่อเรากำหนดจิตให้ทราบพุทโธ ๆ อย่างเดียว แล้วเอาใจอยู่กับพุทโธอย่างเดียว โดยที่เราไม่ต้องไปคำนึงถึงลมหายใจเข้าออก จะเป็นการสะดวกกว่าหรือเปล่าครับ

อันนี้ให้เป็นตามอรรถาจารย์เจ้าของนะ ถ้าเจ้าของเห็นว่าอะไรสะดวกก็ให้ยึดอันนั้นไว้ คือจริตนิสัยของเราไม่เหมือนกัน เช่น เราจะกำหนดลมหายใจตามด้วยพุทโธอย่างนี้ก็ได้ หรือกำหนดเฉพาะพุทโธก็ได้ หรือจะสังเกตดูเฉพาะลมก็ได้ แต่ส่วนมากถ้าสติเรายังไม่ดี ลำพังกำหนดเฉพาะลมนี้ไม่ค่อยจะได้หลักเท่าไร จึงต้องอาศัยคำบริกรรม แต่ถ้าจิตของผู้ชำนาญแล้วอันนั้นเป็นอีกแง่หนึ่งซึ่งผิดกันมาก เพียงกำหนดจิตให้สงบอย่างนี้เอาเสียจนแทบล้มแทบตาย บางทีไม่สงบเลย พาเผ่นเสียด้วยซ้ำไป นอกจากไม่สงบแล้วยังพาเผ่น นี่คือหมายความว่ากำลังสติของเราไม่มี มีแต่กำลังของความเคยชินของจิตที่เคยคิดอย่างนั้น แล้วมันก็พาไปเสีย

ทีนี้เวลาเราฝึกเข้า ๆ สติเราก็ค่อยมีขึ้นมา ๆ ค่อย ๆ มีกำลังขึ้นเรื่อย ๆ แล้วจิตก็สงบได้ง่าย พอมีความชำนาญเข้าจริง ๆ แล้วเอาให้สงบเมื่อไรมันได้นี่ ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนมันพาเราเผ่น พอสติของเรามีความสามารถแล้วมันหมอบเลย กำหนดปั๊บนี้หมอบเลย ลงแนวเลย นี่ละเราจะเห็นว่าการฝึกกับไม่ฝึกมันต่างกันอย่างไร และการฝึกจิตในขณะที่สติยังไม่ดีกับสติที่มีความสามารถเป็นลำดับ ๆ แล้วผิดกันยังไง นี่เราจะทราบภายในตัวของเราเอง

จิตถ้าสงบลงไปจริง ๆ ไม่มีอะไรกวน การกวนก็คือเรื่องเจ้าของกวนเจ้าของนั้นแหละไม่ใช่อะไรนะ ตามหลักธรรมชาติแล้วเจ้าของกวนตัวเอง คิดเรื่องนั้นคิดเรื่องนี้ มันปรุงออกจากนี้ไปเป็นภาพสิ่งนั้น เป็นภาพเรื่องนั้น เป็นภาพคนนั้น เป็นภาพคนนี่ คือมันแยกออกจากนี้ไปเป็นภาพ ความจริงก็คือตัวนี้กระเพื่อมกวนตัวเองไม่ใช่อะไรที่โหน พอจิตสงบเข้าไปอันนี้ไม่แสดงตัวก็ไม่มีเรื่องอะไร เมื่อมีแต่ความรู้ล้วน ๆ นี่แล้วก็เหมือนกับโลกนี้ไม่มี เพราะตัวนี้ไม่ไปให้ความหมายอะไรทั้งหมด มันอยู่ในนี้หมด นี่ก็คือจิตสงบ คำว่าเหมือนไม่มีทั้ง ๆ ที่โลกก็มี แต่ว่าความรู้สึกไม่ไปเกี่ยวข้องว่าอันนั้นมี อันนั้นเป็นอย่างนั้น มีความรู้อันเดียว ตอนนี้นั่นตอนสบายไม่มีอะไรกวน เจ้าของก็ไม่กวนเจ้าของ เพียงขั้นนี้ก็รู้สึกว่าได้หลักได้เกณฑ์ ถ้าขั้นละเอียดเข้าไปกว่านี้มีอีก มีเป็นลำดับ ๆ จนกระทั่งสุดท้ายคำว่าละเอียดก็หมดความหมายไปอีก ถ้าถึงนั้นแล้วหมดปัญหาภายในตัวเอง

หลวงปู่คะ อย่างปล่อยนกปล่อยปลาปล่อยเต่า ที่เขาว่าเป็นการตัดกรรมตัดเวรอะไรอย่างนี้เป็นไปได้ไหมคะ

เป็นไปได้ตามกำลังของการกระทำของเรา

กำลังนี้หมายความว่าแรงใจที่เราส่งไปใช้ไหมครับ

อย่างสมมุติว่าเราเอาปลาไปปล่อยก็เท่ากับให้ชีวิตของเขายืดยาวไป ชีวิตของเรากียืดยาวไป ตัดชีวิตของเขาก็เหมือนตัดชีวิตของเรา มันเป็นอย่างนั้น การปล่อยสัตว์จึงเป็นของดี การฆ่าสัตว์จึงเป็นของชั่ว การปล่อยสัตว์ดี แต่การฆ่าสัตว์ไม่ดี

อย่างเช่นบอกว่าเราทำบุญนี้นะคะ เรากรวदन้าหรืออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปให้ แต่ว่าผู้ที่จะได้รับนี้คือผู้ที่อยู่ในลักษณะเปรตและภูตอย่างนี้ใช่ไหมคะ แต่ภพอื่นไม่ทราบว่าจะมุดังอยู่ในขุมนรกไหน อย่างนี้อาจจะไม่ได้...

เปรตก็มีหลายประเภทตามหลักธรรมที่สอนไว้ พวกเปรตประเภทที่จะได้รับส่วนบุญส่วนกุศลนี้ก็คือ **ปรตัตตูปชีวีเปรต** มีจำพวกเดียวเท่านั้น เปรตมีถึง ๑๒-๑๓ จำพวก คือหนักเบาต่างกันโดยลำดับลำดับ พวกนี้เป็นพวกที่เบาที่สุด ปรตัตตูปชีวีเปรตคือผู้ที่จะสามารถรับส่วนบุญส่วนกุศลของท่านผู้อื่นที่อุทิศส่วนกุศลไปให้ เวลาเราแปลออกนะ ปรตัตตูปชีวีเปรตนี้มีความเป็นอยู่และสามารถที่จะรับส่วนบุญส่วนกุศลของผู้อื่นที่อุทิศไปให้ มีญาติมิตร เป็นต้น จำพวกนี้ได้รับ

คือพวกที่กรรมของเขาหมดไปมากแล้วอย่างนั้นหรือคะ

ใช่แล้ว อยู่ในฐานะที่จะรับได้ถึงรับได้ แต่ที่รับไม่ได้ที่เราอุทิศไปนั้นจะเสียหายไหม ไม่เสียหาย สมมุติเราเอาของนี้ไปให้คนนั้น เมื่อคนนั้นเขาไม่ได้รับเสีย ของนั้นก็ติดอยู่กับมือเรานี้ไม่ได้ไปไหน เข้าใจไม่ใช่หรือ

ขอเรียนถามเรื่องคติธรรมคือการสะเดาะเคราะห์ ไม่ทราบว่าจะเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือเปล่า

เป็นยังงัยสะเดาะเคราะห์ สะเดาะยังงัย

ที่เห็นเพื่อนฝูงเขาทำกัน เขาปล่อยนกปล่อยปลา แล้วมักจะพูดอยู่เสมอว่า อุทิศ สะ แล้วเอาทุกข์โศกหรือความไม่ดีต่าง ๆ ปล่อยไปกับตัวปลาดังความเชื่อ จะเป็นไปได้ไหมครับ

เรานั้นแหละ เรานี้เอาไปเอง ใหนักให้สัตว์เอาไปก็ได้ พอปล่อยเขาไปเขาก็พ้นภัย เราก็เป็นบุญเป็นกุศลอันหนึ่งขึ้นมาดังที่พูดนี้ ชีวิตของเรากียืดยาว นั้น หายสงสัยแล้วยัง

ในเวลาที่เราได้ทำบุญไปให้ผู้ที่เป้นญาติหรือว่าพ่อแม่ของเรานี้ เราจำเป็นต้องระลึกหรือกรวดน้าอุทิศไปให้ไหมครับ

ความอุทิศนี้เป็นของสำคัญนะ อุทิศด้วยการกรวดน้าก็ได้ ไม่กรวดน้าก็ได้ สำคัญที่อุทิศทางใจ อุทิศ สะ แปลว่าเจาะจง มุ่งต่อคน ๆ ใดเป็นความเจาะจง เป็นความมุ่งต่อผู้

นั่นผู้นี้ นั่นเรียกว่าเป็นอุทิศแล้ว น้ำนี้เป็นสักขีพยานภายนอกต่างหาก หลักอันใหญ่โตจริง ๆ คือใจ ถ้ายังไม่แน่ใจก็เอาน้ำเป็นสักขีพยานอีกทีหนึ่ง ความหมายว่าอย่างนั้น ไม่ใช่น้ำนี้สามารถที่จะทำอย่างนั้นได้ น้ำใจต่างหาก นี่หลักของธรรมแท้เป็นอย่างนี้ ธรรมก็มีหลายประเภทนี้ คนนี้ควรจะอยู่ในขั้นนี้ ไม่สามารถที่จะรับขั้นนั้นได้ก็ให้อาศัยนี้ไปก่อน ๆ เช่น ได้กรวดน้ำนี้เป็นที่สนิทใจของคนนี้ที่อยู่ในภุมินีก็ทำอย่างนั้นท่านไม่ว่าเอานี้เป็นเครื่องพยุง เอานี้เป็นหลักฐานพยานให้เป็นที่มั่นใจลงไปก็ได้

แต่หลักจริง ๆ แล้ว อุทิศะ หมายถึงน้ำใจ อุทิศทางน้ำใจเป็นสำคัญ แต่ถ้าไม่อุทิศตามหลักธรรมนั้นกับบอกว่าไม่ได้รับ ยกตัวอย่างเช่น พวกเปตชน ญาติวงศ์ทำบุญอยู่ธรรมดา ๆ พวกนี้ไม่ได้รับ แต่พออุทิศปั๊บก็ได้รับและมาต่อว่าเลย ทำไมเราตายไปตั้งนานแล้วทำไมเพิ่งเอามาให้ ผู้นี้ก็ระลึกได้ทันทีว่าแต่ก่อนเราไม่ได้อุทิศ บุญก็เลยไม่ออก เลยเป็นของคนนี้เอง เหมือนว่าคนนี้มีเงินเต็มกระเป๋าก็เต็มอย่างนั้นแหละ ไม่ได้จ่ายให้ใครคนนั้นก็ไม่ได้รับ พอจ่ายปั๊บคนนั้นก็ได้รับ นี่อุทิศปั๊บก็ถึง ความหมายว่าอย่างนั้น อุทิศหมายถึงว่าจ่ายออกไป

คนเราที่จิตใจแน่วแน่ว่าสำคัญที่สุด เป็นอย่างนั้นหรือเปล่าครับ

สำคัญมาก จิตใจแน่วแน่ว่าสำคัญมาก และขอเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบว่า ใจนี้มีความพิสดารมากที่สุดเกินกว่าความคิดธรรมดาเราจะรู้ เรื่องใจกับธรรมจึงเหมาะสมกัน ตานี้สามารถมองเห็นแต่รูปสีแสงต่าง ๆ หูสามารถเพียงเสียงเท่านั้น จมูกลิ้นกายไม่ต้องพูด มันสามารถตามหน้าที่ของมัน แต่ใจนี้ลึกซึ้งมาก สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถ ใจอันนี้สามารถ ๆ ๆ เป็นแต่เพียงว่ามีอะไรมาปกคลุมหุ้มห่ออยู่ในจิตใจ ใจแม้จะมีความสามารถก็ถูกปิดเอาไว้อยู่ในวงจำกัดก็ออกไม่ได้ ที่นี้พอเปิดสิ่งที่มืดดำทั้งหลายนี้ออก ๆ ออกมากออกน้อยก็สว่างไปเรื่อย เพราะธรรมชาตินี้สว่างอยู่แล้ว พอเปิดออกไปเท่านั้นก็จ้าไปหมดเลยอย่างพระพุทธเจ้าของเรา ใจจึงพิสดารมาก ตาไม่เห็นใจเห็น หูไม่ได้ยินใจได้ยิน ท่านจึงเรียกว่าทิพพโสธ ทิพพจักขุ คือว่าตาทิพย์หูทิพย์ มันเลยวิสัยของตาเนื้อหูหนังไป

อย่างเช่นการสังฆารณ์ เป็นการรู้ด้วยใจในอย่างหนึ่งใช่ไหมคะ หรือว่าใจเนื้อ

สังฆารณ์ก็ต้องเป็นเกี่ยวกับเรื่องใจ บางทีก็มีภายนอกประกอบบ้างเหมือนกัน

ประทานโทษครับ หลวงตาอายุเท่าไรแล้วครับ

โอ๊ะ..อย่าถามเลย ไปถามมิดกับแจ้ก็แล้วกัน หลวงตาบ๊วก็อยู่กับมิดกับแจ้แหละ นับวันนั้นปีนั้นออกมาจากมิดกับแจ้ก็เท่านั้นเองละ ไม่ได้เรื่องอะไร เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยมิดกับแจ้ไม่เห็นมาช่วยเรา ปีกบเดือนก็ไม่เห็นมาช่วยเรา โอ้เราช่วยเราแทบ

ตาย หาหยูกหายามากินแทบตาย มีวันปีเดือนหายเจ็บไปไหนไม่รู้ไม่เห็นมาช่วยเรา เพราะฉะนั้นเราจึงไม่ถามหามัน เกิดมาได้ก็ปีเดือนชี้แจงตอบ เพราะพวกนั้นไม่เคยช่วยเรา

หลวงตาฯ ตายแล้วไปไหนคะ

ตายแล้วก็ไปป่าช้า ไปหาเมรุ

ไปหาเมรุก็หมดหรือคะ

ถ้าไปเมรุหมดแล้วมันมาเกิดได้ยังไง สิ่งที่ไม่หมดมันมีพาให้มาเกิดอยู่นั้นเข้าใจไหมล่ะ ร่างนี้ไปหาเมรุ หมด กลายลงไปเป็นดินเป็นน้ำเป็นลมเป็นไฟ แต่ใจนี้ออกไปถือภพใหม่แล้วเกิดมาอีกนี่แหละจึงไม่หมด ทำบุญก็เกิดตั้งแต่มนุษย์ขึ้นไปเรื่อย ๆ สูงขึ้นไปโดยลำดับลำดับ ถ้าไม่มีบุญมีแต่บาปก็เกิด แต่ไปเกิดต่ำ อย่างน้อยไปเป็นสัตว์เดรัจฉาน มากกว่านั้นก็เป็ดเป็นปลา

หลวงตาฯ ไม่หมดสิ้นหรือคะ

ไม่หมดเพราะเชื้อที่จะไม่ให้หมดยังมีอยู่ในหัวใจ ใครจะไปลบล้างยังงี้ก็ไม่หมด ลมปากลมปลั่งสักก็แสนก็หมื่นลมปากก็ไม่หมด สามแดนโลกธาตุลมปลั่งก็ไม่หมด เพราะธรรมชาติมันไม่ใช่ลมปาก หากเป็นความจริงอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ไม่มีผิดแม้เปอร์เซ็นต์เดียว ไม่มีเลย อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา อวิชชาเป็นตัวเชื้อพาให้สัตว์ทั้งหลายเกิด ส่วนที่จะเกิดตติเกิดชั่วนั้นเป็นวิบากที่คนทำดีทำชั่ว เชื้อที่พาให้เกิดคืออวิชชา การเกิดนั้นเกิดแน่ แต่ว่าการเกิดจะต้องมีสูง ๆ ต่ำ ๆ ไปตามวิบากกรรมดีชั่วของตนทำ ก็เหมือนกับว่าต้นไม้มีน้ำมันเป็นต้นแน่ แต่จะมีกิ่งมีก้านมากน้อยขนาดไหน สูงต่ำขนาดไหนนั้น ขึ้นอยู่กับการบำรุง เข้าใจ..

อาจารย์คะขึ้นอยู่กับกรรมใช้ไหมคะ

กรรมดีกรรมชั่วนั้นละ คิดดูตั้งแต่เรามาเกิดก็ยังไม่เหมือนกัน ภพต่าง ๆ ก็เหมือนกันอย่างนั้นแหละ ภพในโลกนี้มากขนาดไหน อย่าว่าแต่ภพมนุษย์ที่มองเห็นกันด้วยตานี้ว่าเป็นภพใหญ่ภพโตเลย ไม่ได้ใหญ่ สิ่งที่ไม่อาจมองเห็นด้วยตาเนื้อมากยิ่งกว่านี้เป็นแสน ๆ หมื่น ๆ ล้าน ๆ โน่น จะว่าอะไรกับภพของสัตว์ แต่เราจะเอาตานี้ไปจับมันไม่ได้ ภพนั้นไม่ใช่วิสัยของตา วิสัยของใจ วิสัยของญาณ ความรู้ที่จะหยั่งถึงกันเช่นเดียวกับเชื้อโรคตัวละเอียดยี่ จะเป็นวิสัยของกล้องเท่านั้น ถ้าคนตาบอดก็มองไม่เห็นอีกเหมือนกัน นี่เอาธรรมมาส่อง ถ้าใจบอดเสียอย่างเดียว ธรรมก็เป็นธรรม กล้องเป็นกล้องก็ไม่ได้เห็น ธรรมกับใจต้องเข้าถูกกันถึงกันแล้วพุงเลย

ท่านอาจารย์ครับ ช่วยแนะนำวิธีกำหนดจิตให้สงบเวลานั่งภาวนาด้วยครับ
กระผมเคยภาวนา สัมมอรหัง

เคยภาวนาสัมมอรหัง ก็ให้จิตรู้อยู่กับสัมมอรหังนั่นซี จิตมันก็สงบเอง จะใช้
ธรรมบทใดก็ให้จิตรู้อยู่กับธรรมบทนั้นไม่ให้ส่งไปที่อื่น ให้รู้จำเพาะนั้นเท่านั้น แล้ว
จิตจะค่อยสงบตัวเข้ามาเอง ธรรมบทใดก็ได้ตามจริตนิสัยที่ชอบที่เข้ากับตัวเอง
ธรรมทั้งหลายก็เหมือนกับยาหลาย ๆ ขนานนั้นแหละ ขนานนั้นถูกกับโรคนี้ ขนานนี้
ถูกกับโรคนี้ ที่นี้โรคของเรานั้นชอบอะไร ธรรมก็มีหลายบทหลายบาทที่จะเหมาะกับ
จริตนิสัยของเรา เราชอบอันไหนเราก็นำนั้นมาบริกรรมภาวนา ก็เหมือนกับยาอะไรที่ถูก
กับโรคของเราก็นำยานั้นมารักษา นี่ก็เหมือนกัน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
แบกหลังหักจะว่าไม่บอกนะ แล้วจิตก็ไม่รวมจิตก็ไม่สงบ หลังก็หักขาดทุนด้วยใช้ไม่ได้

บทใดก็ตามธรรมจะมีมากมีน้อยเอาเฉพาะจำเป็นที่จะต้องใช้กับเรา เหมือนกับ
ยามีน้อยเอาเฉพาะจำเป็นกับโรคของเรา เอาแค่นั้น ให้จิตอยู่กับสัมมอรหัง ๆ
มันจะไปไหนจิต บังคับมันบ้างซิ ทำไมจะสงบไม่ได้ บังคับไม่ได้พระพุทธเจ้าสอนให้
บังคับจิตทำไม พระพุทธเจ้าวิเศษด้วยอะไร วิเศษด้วยการบังคับจิตได้ ม้าก็เลสเตาย นี่
เราก็บังคับจิตของเราให้มีความสงบ ถ้าสงบแล้วสบาย คนเราจิตไม่สงบหาความสบาย
ไม่ได้ แม้จะไปนั่งอยู่บนกองเงินกองทอง ก็จะไปร้องไปครางอยู่อยู่บนกองเงินกองทอง
นั้นแหละ เพราะจิตมันพาร้อน

พอจิตสบายอยู่ไหนสบายหมดนั้นแหละมนุษย์เรา อยู่ได้ ขาด ๆ เชน ๆ บก ๆ
พร่อง ๆ อยู่ได้ทั้งนั้นแหละเพราะจิตไม่บกพร่อง จิตมีอาหารเป็นเครื่องเสวย สบาย..
เย็น.. นั้นมีธรรมเป็นเครื่องเสวย ถ้าเอายาพิษเข้าไปใส่ โอ๊ะ..ไม่ได้นะ ร้อนเป็นฟืนเป็น
ไฟ ไม่มีอะไรร้อนยิ่งกว่าใจ ความโลภเผาเข้าไปก็ร้อน ความโกรธเผาเข้าไปก็ร้อน ความ
หลงเผาเข้าไปก็ร้อน ความรักความชังเผาเข้าไปก็ร้อน มีแต่ฟืนแต่ไฟ ภาควิชาธรรมะไม่
โลภไม่ร้อน ไม่โกรธไม่ร้อน ไม่หลงไม่ร้อน ไม่รักไม่ร้อน ไม่ชังไม่ร้อน ไม่เกลียดไม่
ร้อน นั้นฟังซิ ธรรมท่านเป็นอย่างนั้น ถ้าไม่ ๆ ๆ แล้วสบายเลยไม่ใช่ไม่สบายนะ

ปฏิเสธในสิ่งที่กิเลสชอบรับ กิเลสมันเสกสรร เราปฏิเสธปั๊บ ๆ ล้างออก ๆ นั้น
แหละเข้าใจไหมจึงว่าอย่างนี้นะ อะไรเข้ามากระเทือนจิตทั้งนั้นแหละ มาเขย่าทั้งนั้น
แหละ ไม่มีอะไรเขย่าแล้วแสนสบาย รักก็เขย่า ชังก็เขย่า เกลียดก็เขย่า โกรธก็เขย่า โลภ
ก็เขย่า เอา สมมุติคนนั่งอยู่ด้วยกันสองคนนี่ คนหนึ่งมีความโกรธเต็มตัว คนหนึ่งไม่มี..
สบาย คนมีความโกรธเป็นยังงี้ ดูไม่ได้เลยใช้ไหม นี่เรายกตัวอย่างให้ดู คนหนึ่งมี
ความโลภเต็มตัว คนหนึ่งไม่มี คนไม่มีนั้นแหละเป็นคนสบาย คนมีนั้นแหละเป็นกอง
ทุกข์ใหญ่ เรื่อยว่าสิ่งนี้เป็นของดี ธรรมพระพุทธเจ้าไม่เห็นว่าเป็นของดี การเสาะ

แสวงหาทุกสิ่งทุกอย่างอย่าให้กิเลสเหยียบย่ำทำลายเราด้วยการแสวงหา ขอให้แสวงหาด้วยอรรถด้วยธรรมด้วยเหตุด้วยผล จะสุขจะสบายไปด้วยกัน อย่าให้กิเลสเข้าไปเป็นเจ้าของก็แล้วกัน ถ้ากิเลสเอาไปเป็นเครื่องมือเมื่อไรแล้วเป็นไฟเมื่อนั้น

ธรรมของพระพุทธเจ้ากระเทือนโลกมา ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้วเฉพาะพระพุทธเจ้าของเราองค์นี้ แล้วเป็นยังงัยมากระเทือนหัวใจเราบ้างไหม เห็นมีแต่กิเลสเขย่าอยู่ตลอดเวลา กระเทือนด้วยกิเลสแทบล้มแทบตายแทบหงายท้องขึ้นฟ้ามีเยอะ ธรรมไม่ได้เข้าไปกระเทือนในหัวใจเลย จะหาความสุขได้ยังงัยมนุษย์เรา ความสุขจริง ๆ แล้วไม่ได้อยู่กับสิ่งนั้น ๆ อยู่กับตรงนี้..เอาตรงนี้ซิ เพราะทุกซีกี่ตรงนี้เป็นตัวทุกซีกี่นั้นะ ไม่ใช่สิ่งนั้นทุกซีกี่ ไม่ใช่สิ่งนี้ทุกซีกี่ ตัวนี้ทุกซีกี่ต่างหาก พอแก้ตัวนี้ด้วยอรรถด้วยธรรมถูกต้องดีงามแล้ว อันนี้จะเป็นสุขขึ้นมา ๆ อันนั้นมีความสุข อันนั้นหายไปก็สุข ไม่เดือดร้อนวุ่นวาย มันอยู่ที่ตรงนี้ ๆ เมื่อบอกว่าอยู่ที่ตรงนี้แล้วไปดูตรงโน้นมันก็ไม่เห็นละซี ได้มาก็ได้มาแต่ความบ่น..ยุ่ง..ก็เราหาเรื่องยุ่งนี่ละ..

เธอบอกว่าระหว่างที่ปฏิบัติเนี่ย เธอมองเห็นตัวของเธอเป็นสัตว์ต่าง ๆ แต่ละครั้ง ๆ ในรูปของสัตว์ซึ่งที่กล่าวมาก็มีสุนัข และก็มีกบ แล้วครั้งหลังที่สุดนี้เห็นเป็นช้างเจ้าคะ และบอกว่าครั้งหลังนี้พอตัวรู้สึกว่าเป็นช้าง ไปกราบทานในรูปของช้าง ตัวคุณ...เป็นช้าง..ก็ลงกราบทานอาจารย์เจ้าคะ แล้วที่มองเห็นตนเป็นสัตว์แต่ละชนิด ๆ นี่ก็เป็นสัตว์ที่ดีเจ้าคะ คือว่าไม่ไปเบียดเบียนใครเจ้าคะ เป็นสัตว์ที่เรียบร้อย ถึงแม้เป็นกบก็เป็นกบที่เรียบร้อย

ภาวนาเห็นอย่างนั้นเธอ

เธอบอกว่าเหมือนอย่างกับอยู่ในใจเจ้าคะ และดิฉันก็ถามเหมือนกันว่าเห็นออกมาเลยเธอ เธอบอกว่าเห็นในทางมโนภาพเจ้าคะ

สัตว์ชนิดใดก็ตาม เราว่าเห็นเป็นมโนภาพเราก็เห็นอยู่แล้วนี่ เต็มไปหมด เอามาเทียบพิจารณาดูซิ ก็เรื่องเหล่านี้กับเรื่องของเรามันผิดกันที่ตรงไหน ก็คือสัตว์นั้นเองเป็นแต่เพียงว่าความรู้กว้างแคบต่างกัน ลึกตื้นหยาบละเอียดต่างกันเท่านั้น เรื่องวัฏจักรคือความหมุนเวียนเขาก็หมุนไปแบบของเขา เราก็หมุนมาแบบของเรา เราพิจารณาอย่างนั้นซิถ้าพิจารณาให้เป็นธรรม เวลานี้เราหมุนมาแบบของเรา เขาหมุนอยู่แบบของเขา แต่ก็อยู่ในวงของวัฏฏะ เป็นผู้เดินอยู่ในวัฏฏะด้วยกัน ไม่จำเป็นจะต้องอาศัยภาพนั้นมาถามเป็นปัญหา เอาภาพจากความคิดธรรมดา หรือเอาภาพที่เรามองเห็นในที่ทั่ว ๆ ไปธรรมดาเอามาพิจารณา มันก็ได้ความอย่างเดียวกันนี้ เข้าใจหรือยัง

.....